Isaac H. Hall.

THEODORI MOPSUESTENI

FRAGMENTA SYRIACA

E CODICIBUS MUSEI BRITANNICI NITRIACIS

EDIDIT

ATQUE IN LATINUM SERMONEM

VERTIT

ED. SACHAU, PH. D.

LIPSIAE
SUMPTIBUS GUILELMI ENGELMANN
TYPIS GUILELMI DRUGULINI
MDCCCLXIX.

60.922
603.5
T40.2
1869
Digitized by Google

608.5
T482
1869

Digitized by Google

THEODORI MOPSUESTENI

FRAGMENTA SYRIACA

E CODICIBUS MUSEI BRITANNICI NITRIACIS

EDIDIT

ATQUE IN LATINUM SERMONEM

VERTIT

ED. SACHAU, PH. D.

LIPSIAE

SUMPTIBUS GUILELMI ENGELMANN

TYPIS GUILELMI DRUGULINI

MDCCCLXIX.

Digitized by Google

A Gift.

Purchased from the Library
of
Prof. Isaac N. Hall, Ph. D.

ANDOVER THEOL. SEMINARY.
MAY 9 1900
LIBRARY.

50,922

Digitized by Google

603.5
T40.2
1869

PRÆFATIO.

Post O. F. Fritzschium, qui summo cum studio et acumine Commentatori illi Mopsuesteno primus debitam operam navavit,* duo praecipue viri huic parti literarum patristicarum novam affuderunt lucem: J. L. Jacobi** et F. J. A. Hort***, qui suum uterque sequens ingenium fragmenta Commentarii in epistolas Paulinas, quae sub nomine Sancti Hilarii circumferebantur, Theodoro vindicarunt.

Jam pridem viri docti neque temere sperarunt fore ut omnia Theodori opera ex sermone Syriaco, in quem ejus asseclas ea vertisse satis superque notum erat, quondam restituerentur. Quid quod 'Ebed Jeshû' metropolitam Sôbensem

* „De Theodori Mopsuesteni vita et scriptis." Halis 1833. „Fragmenta in Nov. Test. commentariorum quae reperiri potuerunt." Turici 1847. „Theodori de incarnatione filii Dei librorum XV fragmenta." Turici 1847 (Index lectionum) Hanc dissertationem tertiam, quum in bibliothecis Anglicis non invenirem, quaerenti mihi auctor ultro obtulit, cujus rei gratias quam maximas ei ago. Omnia fragmenta, quae Fritzschii diligentia eruerat, J. P. Migne in „Patrologiae Cursum Completum" (series graeca, tom. 66) recepit.

** „Theodori Episcopi Mopsuestiae commentarii nuper detecti de ep. ad Philippenses scripti capita duo." Halis 1855. „Epistolae Philippensis capp. III. IV. Colossensis I." Halis 1856.

*** „On an ancient Latin version of Theodore of Mopsuestia's lost commentary on ten „of St. Paul's Epistles"; in „The Journal of classical and Sacred Philology," vol. IV. p. 302. Cambridge 1859.

Digitized by Google

(† 1318 A. D.) ea omnia praesto habuisse verisimile est. Neq tamen furor Monophysitarum, quo morbum illum Nestorianu ejusque auctorem, Theodorum, quem ipso Nestorio pejore habebant, prosequebantur — atque a Monophysitis solis ope Syriaca in bibliothecis nostris deposita accepimus — qui quam librorum ejus intactum reliquisse videtur nisi fragmen haec sane paucissima, quae inscitiae monachorum debemus, quae nunc primus in lucem profero.

Omnia hace fragmenta ex exemplaribus Musei Britann Nitriacis desumta sunt. Atque Theodori ea esse, quum nomi ejus nulla fiat mentio, doctissimus et amicissimus W. Wrig primus eruit et probavit. Idem hic consilium vertendi edendi haec fragmenta ipse ceperat, mihi autem quum te pore veris anni 1868 Londini um venissem, hoc opus sua q erga me est benevolentia cessit. Exemplaria, in quibus ha fragmenta invenis, haec sunt:

Add. 17217 Fol. 20—32 script. saec. IX. charact. Estrang partim folia dissoluta partim connexa; ex introductio in Genesim et comment. in Gen. capp. I. II.

Add. 14668 Fol. 32—36 saec. VI. charact. Estrangel.; commentario in Hosea Joel Amos. Haec graece extan

Add. 14669 Fol. 1—18 script. manu Edessena charact. Estrang saec. V; omnia folia dissoluta exceptis foliis XII. et XII

Hymnum matutinum* pagg. 58. 59, quanquam Theod reum omnino non habeo, propterea addendum duxi, quod pervetustis Psalmorum exemplaribus Nestorianis inter e Hymnos, qui Psalmis addi solent, sub Theodori nomine circun fertur. Sumtus est ex his codicibus:

Add. 14675 Fol. 155b—156b (C.) XIII. saec.
Add. 14677 Fol. 146a+b fragmentum (B.) XIII. saec.
Add. 17219 Fol. 150a—151a (A.) XIII. saec.

Locos ex operibus Theodori ab aliis laudatos pag 60—62 ex his codicibus sumsi:

* Cfr. Assemani, Bibliotheca orientalis tom. 1 p. 59/60.

Digitized by Google

Fragm. 1) Add. 14538 ܩܛܝܢܐ ܩܕܡܝܐ i. e. catena Patrum. Fol. 100b. X. saec.
Add. 12155 it. catena Patrum. Fol. 111b. VIII. saec.
Fr. 2) Add. 12157 Severus contra Johannem Grammaticum. Fol. 82b. VII. saec.
Add. 17210 idem opus. Fol. 2a. IX. saec.
Fr. 3) Add. 12157 Fol. 95b Col. 2.
Add. 17210 Fol. 23b Col. 1.
Fr. 4) Add. 12157 Fol. 129b Col. 2.
Fr. 5) Add. 12157 Fol. 140a Col. 2.
Fr. 6) Add. 12157 Fol. 141a Col. 2.
Fr. 7) Add. 17214 catena Patrum. Fol. 35b Col. 1. VII. cent.
Fr. 8) Add. 14682 Commentarius in Evangelium Johannis auctore Lazaro a Beth-Kandasā, script. cent. XI ab Hāreth b. Sîsîn. Fol. 15a Col. 2.
Fr. 9) Add. 14682 Fol. 19a Col. 1.

Jam porro hisce fragmentis ea, quae P. de Lagarde in „Analectis Syriacis“ (Lipsiae 1858) pagg. 100—108 ex „libro documentorum“ a Timotheo Aeluro, Patriarcha Alexandrino (+477 A. D.) (Add. 12156 scr. ante A. D. 562) composito non sine venia editoris in latinum sermonem versa adnectenda esse censui. Quorum nonnulla vel eadem sunt atque partes eorum, quae ego in connexu edidi, vel quae Graece extant. De quibus videas versionem pagg. 67. 68. 69. Atque haec quidem fragmenta apud Timotheum servata, quanquam non nisi aliquantulum ab his a me editis differunt, diversam tamen ab hac translationem exhibent. Dignum videtur quod commemoretur, parenthesim illam (in translat. pag. 43 lin. 17), quae interpolationem sapit, quae in meo textu deest, apud Timotheum atque in textu Graeco inveniri. Divisio ambarum versionum eadem esse videtur; ea tamen, quae in pagg. 43. 44. transtuli (Lagarde, Analecta p. 104, 27—105) Timotheus se ex „sectione LXIII.“ sumsisse dicit, quae in textu meo finis „sectionis LXII.“ (ultimae capitis octavi sectionis) sunt.

Hanc versionem vetustissimam esse codices quidem probant, neque vero ullam ansam praebent conjicienti, quis

Digitized by Google

eam confecerit. At hoc certe statuerim eum quum linguarum et graecae et syriacae tum materiae theologicae peritissimum fuisse. Quamobrem veri non absimile habeo hanc versionem Ibae ejusque sociis Prūbā Kūmī Ma'nae luminibus scholae Edessenae, qui non multum post mortem Theodori († 428) floruerunt, attribuendam esse. Ibas episcopatu Edesseno per annos 435—457 A. D. (exceptis duobus annis inter concilia Ephesinum et Chalcedonense) functus est, atque fieri potest, ut fragmenta librorum „de incarnatione" jam hoc tempore vivo Ibā scripta sint*. Quis illa apud Timotheum fragmenta verterit, non habeo quo dijudicem.

Folia, quae fragmenta commentarii in Genesim continent, a W. Wright in ordinem redacta sunt, quem ego retinui. In disponendis contra foliis fragmenta libri „de incarnatione" exhibentibus meam ipsius viam secutus sum partim notarum in ipsis fragmentis occurrentium rationem habens partim ea, quorum materia cognata est, connectens.

Ex unico codice in multis locis obliterato inquinato dilacerato textum edere est laboriosum multi sudoris opus in agro declivi. Atque denuo et denuo relegendo ex lineamentis propemodum invisibilibus verba et sententias collegi et in hoc negotio eo usque mihi processisse videor, quousque oculi integri et mediocris Musei Britannici lux permiserunt. Lacunas parvas ut caute complerem enisus sum, atque si hoc mihi non cessit, indicavi quot literarum spatium codex offert hoc signo [2.]v.[3. 4.] Mutationes textus legibilis sane paucissimas, quas necessarias duxi vel in notis sub textum vel in translatione circinis inclusas indicavi. Neque tamen mutavi nisi ultima adactus necessitate, quum in tam veneranda codicum antiquitate conjecturae editoris primi locus non sit.

In vertendo vestigia Syri quam diligentissime insecutus sum. Ea quae graece extant, ex Mignii Patrologiae Cursu Completo typis exscribenda curavi. Si quis queritur versionem meam latinam obscuriorem esse, ei in mentem revoco et fontem Syriacum et ipsum textum graecum haud primo obtutui ce-

* Cfr. Assemani, Bibl. or. tom. 3, 1 pag. 35; 378.

Digitized by Google

dere. Ego equidem censuerim sermonem Theodori intricatum non esse funditus percepturum nisi qui quaestionibus, quae tunc temporis volutabantur, sententiis Arii Eunomii Apollinaris aliorum, contra quos Mopsuestenus ille contendit, operam navaverit. Non meum est dijudicare quanti haec fragmenta rei dogmaticae historiaeque ecclesiasticae studiosis aestimanda sint, attamen putaverim ea novam aliquam materiam et de opinionibus Theodori ejusque aevi et ad dijudicandum opiniones jam pridem notas offerre.

Jam restat officium jucundissimum, ut Altissimo Praesidio patriae Slesvico-Holsaticae Kiloniensi gratias quam maximas agam, quod jussu Regii Borussici Ministerii Eruditionis Publicae et Rerum Medicarum tanta cum liberalitate studia mea adjuvit, ut ejus munificentia fretus Angliam petere atque huic operi aliisque literarum Syriacarum studiis tempus et operam impendere possem.

Theodorum proxime sequentur reliquiarum auctorum graecorum classicorum, quotquot in codicibus Nitriacis servatae sunt, textus Syriacus atque versio Latina. Rhetoris Antonii Tagritensis omnia quae reperiri potuerunt opera, quae lexico Syriaco summi momenti sunt, editioni paravi atque typis exscribenda curabo, ubi invenerim qui sumptus tolerabit.

Typographus W. Drugulin qui hujus libri causa typos Estrangelicos nitidissimos paravit, Theodorum eo quod decet indumento induit.

Eduard Sachau.

Oxonii 20. Maji 1869.

Digitized by Google

I. Fragmenta commentarii in Genesim.

A. Ex introductionis libris primo et secundo.

Creavit autem quae iis altiora sunt, arbores et semina, Fol. 20a.
quibus dedit vitam naturalem, qua et crescunt et augentur et fructus ferunt. Tum creavit quae his altiora sunt, animalia, quae similem vitam participant, ita ut sua sponte sese movere et ex loco in locum migrare possint, quum actionem mirabilem habeant; attamen omnino sine lingua (sunt), ut etiam bona, quae possident, ignorant. Altiores autem quam haec omnia creavit rationabiles, qui etiam vitae novae et immortalis participes sunt et linguae, qua Deum, qui creaturarum causa est, indicant; et etiam bona sua cognoscere possunt. Neque enim naturae rationabiles et invisibiles, quae vitam immortalem acceperunt, bona sua cognoscere potuissent, nisi comparatione cum aliis rebus (instituta) hoc cognossent. Nam solummodo opinarentur se ita esse, ut sunt, si non aliud esset, quo comparato bona sua cognituri erant. Quum enim viderent, alia entium factorum sine sensu vitaque esse, alia dum vitam in crescendo (apparentem) habent sine sensu esse, tum alia, quae sensum et vitam participant, (at) procul esse a lingua et vita immortali — his rebus comparatis sua bona intelligebant, quam naturam a Deo acceperint, se non modo in existentiam venisse, sed etiam cum tali natura factos esse, quomodo in multis rebus similitudinem habeant, qualis invenitur apud Deum, quum perspicuum sit discrimen unius rei ab altera, Deum esse ab aeterno, quum neque ipse neque omnia,

Digitized by Google

quae ei ex aeterno propria sunt, ab alio quodam existentiam acceperint.

Creatura ex se ipsa nihil habet, sed postquam ab aeterno in existentiam, quum (antea) non esset, venit omnia quae habet, ab eo accepit ita ut placuit Deo, qui ei existentiam dedit, quum optime sciat, quid juvet eos, qui existentiam acceperunt — hoc est ut possideant omnia quae rationabiles possident, dum cognoscunt eum, qui causa omnium eorum bonorum est — eum qui etiam creator totius creationis est. Ob hanc igitur causam etiam varietatem multam creavit in omnibus, quae facta sunt — et haec tota (varietas tanta) est, ut verbo circumscribi non possit. Perspicuum enim est naturale discrimen coeli terrae aquae aëris ignis plantarum
Fol. 20b. animalium ctr. Notum etiam est harum rerum discrimen, quod (situm est) in earum formis, multitudine, aliis rebus, quae non facilia enarratu sunt. Nota est etiam contrarietas in singularibus iis quae facta sunt, et prae ceteris, quae omnia nunc non referemus, illud quod est in aqua terra igne aëre, quod terra dissolvitur ab aqua, quod aqua, si natura ejus a terra absorbetur, evanescit, quod aqua ignem exstinguit, quod ignis si effervescit naturam viriditatis diminuit. Per quae omnia naturae rationabiles potentiam et sapientiam creatoris cognoscere poterant et maxime quum viderent Deum rebus contrariis universum et constituere et custodire. Hic enim mundus visibilis aëre terra aqua igne constituitur, dum oculo uniuscujusque mutua rerum contrarietas perspecta est.

Ita quoque rebus creatis talem ordinem fecit, quo creatorem suum cognituri erant. Non enim creavit eos (ita ut essent) soli pro se, ne omnino scientia destituti essent Deum non videntes atque quum non esset, per quod eos deceret creatorem invisibilem cognoscere — sed creavit eos simul cum rebus visibilibus, quum statim creationem sine ornatu crearet, ornaret autem eam postea pedetentim et antea creatione lucis dissolvit caliginem tenebrarum; postea fecit hoc coelum visibile, multitudinem aquae supra tergum ejus ponens: tum autem colligens aquam terram revelavit, tum plantas et semina fecit atque postquam creavit animalia, postremum omnium creavit hominem, — ut his omnibus, quum in con-

spectu exercituum invisibilium et rationabilium, quos imprimis decebat accipere cognitionem et doctrinam ejus, ornatum rerum faceret, eos informaret de creatione sua (*accuratius*: de sua creatoris qualitate), ut videntes creationem rerum postea creatarum et ornatum totius mundi intelligerent creatorem suum non alium esse atque creatorem rerum visibilium, sed esse eum, qui simul cum his existentiam iis dedit, quod ipsi suis oculis viderant, dum creabat verbo suo.

Idcirco enim Beatus Moses non usus est illo „Deus dixit“ de iis, quae prima omnium creata sunt, sed (dixit) simpliciter: „in initio fecit Deus coelum et terram,“ quoniam sola ejus Fol. 21a.
voluntas ea creabat, dum verbo non utebatur, quia ipse non talis erat, quem quidquam verbo suo discere decebat. De ceteris autem dixit, verbum creationem eorum antecessisse. Quum enim adessent, quos creatorem suum naturâ velatum verbo cognoscere decebat, tum verbum antecessit secundum voluntatem ejus actione verbum sequente. Haec autem erat eruditio naturarum rationabilium et invisibilium de eo, qui edicto suo creaturam creavit. Non igitur de iis, quae prima creata sunt, verbo usus est. Neque cessit a „dicendo“ in rebus postremo creatis, quia hic necessarie requirebatur (verbum), quum esset eruditio discentibus; illic autem nemo erat, quem discere decebat. Et hoc indicat Deus Jobo dicens:* „quum sidera creabam, omnes angeli mei alta voce laetati sunt et me laudarunt.“ Et certum est eos id, quod in creatione siderum fecerunt, in aliis quoque rebus, quae factae sunt, finivisse, quum in creatione uniuscujusque rei stupefacti essent, quod cum verbo creabantur naturae, quae antea non fuerant, et quod haec omnia ex nihilo creabantur, alia vero secundum voluntatem Dei e rebus creatis nascebantur. (Haec fecit) ut naturas rationabiles et invisibiles accurate informaret, se non modo ex rebus quae erant talia, quae (ante) non fuerant, fecisse, sed etiam se ex iis, quae omnino non erant, creare posse quandocunque vellet non egens aliqua re, ex qua eum ea quae sunt creare decebat, ut etiam eas primum cum rebus visibilibus creavit. Duas creaturas reliquit alteram visibilem, alteram invisibilem, quas non simul cum rebus primis fecit,

* Job. 38, 7.

sed in fine ex nihilo in existentiam duxit. Haec autem natur
visibilis est lux, invisibilis autem natura animae nostrae, u
ex his facultatem creatoris cognoscant, qui quemcunqu
vult a non-existentia in existentiam ducit et e non-ent
ens creat et in existentiam ducit, quandocunque vult. Is qu
eos ita fecit, animas nostras quoque, quae naturâ iis cognata
sunt, fecit ut volebat. Et quum res visibiles cum iis crearet
lucem quoque simul cum iis creavit, quae ad ornatum reru
factarum pertinet et ex numero earum rerum est, quas in fin
in existentiam duxit. Hisce rebus e rebus factis dedit existen
Fol. 21 b. tiam, dum antea non erant, ut plantas, semina, animali
quadrupedia, reptilia terrae, pisces maris, aves informaret
se esse causam omnium rerum, eum qui quae non eran
creavit. Et in fine ambas ornavit ex potentia et facultate sua
quum fieri non posset, ut alius creaturam crearet, aliu
ornaret addendo eas res, quae ab initio non erant. Na
omnibus his rebus naturis rationabilibus et invisibilibus sati
indicavit de cognitione sua (ita ut eum cognoscere possint
Hoc quoque Beatus Moses, quum narratione sua nos edocer
vellet, dixit: „In initio fecit Deus coelum et terram“ quu
non haec sola in initio creata esse dicat, sed simul rel
quas res indicet, quae quum intra alias essent simul cu
iis nascebantur. Et ob hanc rem de iis, quae postea fact
sunt, narrat, quomodo sensim paullatimque constituta sin
et quae statim una cum coelo terraque nata sint, quae poste
Et sensim de his omnibus retulit, ut etiam in narratione su
ostendit. Haec vero, quae simul cum iis creata sunt, silenti
solum indicat, quum res interiores ante exteriores esse no
possint neque quae includuntur ante ea quae includunt. Id
circo creationem aëris aquae collium montium ignis qui i
terra est non memoravit, sed ea, quum silentio indicarentu
omisit, quoniam una cum iis, quae exteriora et continenti
illa facta sunt, certo cognoscenda sunt. De iis autem, qua
postea creata sunt, narratione accurata docuit, ut ex relation
earum rerum, quae postea natae sunt, accurate intelligamus
quae, quum cum silentio fecerit, ob hanc causam omiserit
quia una cum coelo et terra creata sunt, quum haec sin
exteriora et continentia universum. Perspicuum igitur est

eum omisisse, ut naturas rationabiles et invisibiles singillatim memoraret, quum silentium satis indicet earum creationem, qualis una cum rebus visibilibus silentio cognoscitur.

Quod etiam creatione hominis s. narratione de eo, quem fecit marem et feminam, nos imprimis edocuit. Composuit enim eum ex anima invisibili rationabili immortali et corpore visibili mortali. Illi est similitudo cum naturis invisibilibus, Fol. 22a.
hoc cognatum visibilibus. Nam quum Deus vellet totam creationem colligere in unum quoddam ita ut quanquam e diversis naturis constituta uno vinculo contineatur, hoc animans creavit, quod natura sua cum tota creatione cognatum est, sc. hominem fecit, duas naturas non simul creans, sed primum formans corpus visibile; animam autem invisibilem corpore creato inspirans. In Evae autem creatione duas naturas simul creavit; nam partem e corpore Adami sumens, ex hac feminam formavit, una cum creatione corporis etiam animam inspirans. De Adamo igitur, quum Deus duas naturas non simul crearet, Beatus Moses in narratione sua hunc ordinem observavit, ut primo dicat, quae in initio creata sint, secundo loco ea, quae postea. In Eva autem, quum duae naturae simul existerent, creationem animae non memoravit. Solam enim rei visibilis constitutionem exposuit, quum perspectum haberet silentio satis indicari ea, quae simul cum illo facta et in eo sunt et continentur in eo tanquam termino, quem creator ei statuit.

In his rebus autem secutus est eundem ordinem, quem de tota creatione observavit; nam ante coelum et terram nihil creati erat; sola natura divina erat, quae causa rerum factarum est. Et natura divina aeterna est, quae non a quoquam existentiam accepit.

Creavit autem creaturam, quum volebat, et constituit eam non diversis temporibus, sed uno tempore, in quo, postquam incepit a coelo terraque creare mundum, etiam requievit finita tota creatione secundum facultatem atque scientiam ejus. Fecit autem ordinem creaturis et constitutioni rerum, quae naturam induerunt, quemcunque voluit.

Quoniam ergo haec hoc modo creata sunt, incepit narrare de creatione earum rerum, quae e coelo terraque exstiterunt,

ante quae nihil creati erat. Haec autem memoravit, quia exteriora sunt et totam creationem in se continent, quum sciret nihil nati esse ante haec. Et ut ante ea nihil creati fuit, ita quoque extra ea nihil nati fuit. Sed quum ea, quae creata sunt, partim cum terra et coelo facta sint, partim
Fol. 22b. postea ornatui omnium rerum in fine secundum voluntatem creatoris facta sint, necessarie ea quae simul cum coelo et terra creata sunt silentio indicavit memoratis iis quae exteriora sunt, hoc est: coelo et terra, simul cum iis indicans ea, quae in iis erant et iis continebantur, quum interiora ante exteriora existere non possent neque quae circumscripta sunt ante ea, quae includunt et in medio continent. Quomodo etiam in constitutione Evae corpus visibile memoravit, animam vero silentio indicavit, quum intra id et inclusa in eo et cum eo facta esset. De omnibus autem rebus, quae post coelum et terram exstiterunt, composite narrat, quo ordine creata sint, ita ut in constitutione Adami, quum anima et corpus non simul existerent; primum formationem corporis, tum creationem animae in historia creationis enarrat, quum ei pulchrum visum sit ordinem in creatione eorum servare.

Haec ergo omnia, quae dicta sunt, etsi multis dicta esse videntur, credo tamen necessarie dicta esse, quum nobis, qui librum creationis interpretaturi sumus, opus esse visum est, ut nihil detraheremus de iis, quae necessarie dici debent, sive ad refutanda ea, quae a quibusdam inepte dicta sunt, sive (pertinent) ad doctrinam rerum, quae in creatione factae sunt, de quibus Moses scripsit in libro suo.

Superfluum autem mihi videtur esse historias paganorum in medium afferre, quum hoc nihil prosit doctrina proposita, quum sint in errore vario et intricato, qui nullum habet fundamentum, nullam subsistentiam veram. Id autem solum, quod in eos incurrit et fortuito obviam venit et quod finxerunt, ausi sunt proferre, quomodocunque erat; et libris (ﻣﺼﺤﻔﺎﺗﻬﻢ) posterioribus tradiderunt, dum in veritate secundum verbum Scripturae* „in animo scortationis errarunt et Deum creatorem creationis reliquerunt“. Quapropter neque ea, quae ab eo facta sunt, quomodo creata sint, cognoscere

* Hosea 4, 12.

potuerunt, neque quoad formam, qua mundum indutum esse fingunt dicentes coelum circumagi ut globum, terram autem in puncto circini esse, quum forma geometriae s. mensurationis terrae mensurent (*lacuna*). Non in animo est nunc disserere adversus principes hujus stultitiae, quum Fol. 23a. multis verbis refutatio de iis egeat, si quis accurate in eos inquirere vult, quum nobis hoc tempus non sufficiat ad vituperationem eorum. Schema enim, quod cauponam cogitationum eorum decet, de coelo invenerunt. Et ut hi neque laudem neque gratias veras neque unum veritatis fundamentum in animo habent, ita quoque de coelo excogitaverunt, nempe id non stare certo loco, sed semper circumire, quum ei motus perpetuus et circumitio sempiterna sit — quae in veritate decent stultitiam inventorum eorum, qui huc illuc in fictione animi sui circumcursitant, quum semper quaestione simili his exagitentur, quum usque ad hunc diem veritatem non assecuti sint. Quum neque secum neque invicem consentiant in doctrina harum rerum, iis accidit quod ebriis accidere solet, quum putant coelum semper circumire — ii qui nausea, qua affecti sunt, putant terram, in qua stant, esse similem ei, qui motitatur et titubat.

Si igitur coelum est, decet stare, non moveri secundum terminum, qui ei constitutus est a creatore, qui ob hanc causam coelo terraeque infixam stationem et fundamentum firmum posuit, quum exteriora sint et universum includant (quasi) custodia sufficiens iis, quae in iis inclusa sunt. Secundum terminum, qui iis a Deo positus est, moveri possunt, dum sunt intra (terminum); extra autem terminum, qui iis positus est, moveri non possunt.

Jam vero putare haec esse aeterna neque ab alio existentiam accepisse id, quod fingunt in forma globi esse, (signum) esset multae stultitiae, quum aeternum neque corpus neque schema habeat neque compositum sit neque terminatum. Forma autem globi non accedit ad hanc naturam, sed corpus est, certo etiam composita est et forma ei est et terminata est secundum legem corporum.

Haec ergo omnia cum reliquis, quae iis cognata sunt, quae cogitant, (signa) sunt stultitiae eorum, qui in animo

malo omni tempore errant, quum non sit stabilimentum erroris eorum, quia fieri non potest, ut errori eorum, qui creatorem universi non cognoverunt neque doctrinam de creatione inde (i. e. *a Deo*) acceperunt, stabilimentum aliquod inveniatur. Hi quantumvis gloriantur inventionibus suis, quod ex circumitione coeli et ex hac sphaera nova composuerunt scientiam astronomiae, quae apud eos admirationem habet, non possum
Fol. 23b. quin rideam de stultitia eorum, quum eos similes esse censeam iis, qui in somniis (aberrant), qui quando in lectulis suis recubant, neque illo tempore sentiunt ubi sint, sibi videntur volare et in altum ascendere. Ita quoque illi, qui ea quae ante pedes sunt, non investigant neque suas res pulchre gubernare possunt, de globo ut (*lacuna*) nominatur balatus oris eorum, quum putent errorem suum sibi sufficere ad inveniendum omnia quae exstiterunt, narrantes nobis etiam de compositione stellarum, a qua inventio astrologiae initium cepit, quum nihil aliud sit quam quod stulti sunt, nos de his rebus informant(!). Nam si propter (secundum) stellarum compositionem, ut oratio eorum dicit, nos sumus incesti et casti, ebrii et jejunantes, justi et injusti — ut paucis dicam, boni et mali, qua tandem re perspicitur nos esse superiores animalibus? quum bonum a malo discernere non possimus neque malum odio persequamur, neque bonum amemus, sed necessitate acti secundum compositionem stellarum ad bonum et malum trahamur, ut illi dicunt et narratio eorum docet.

Explicit caput introductionis primum.

Caput secundum.

Jam vero decet nos discedere ab inanitate verborum talium et quum institutio Spiritus Sancti in medio proposita sit, animum nostrum inventionibus spiritus mali non ingravabimus. Quum autem interpretaturi simus librum creationis, quem B. Moses nobis scripsit non secundum voluntatem cogitationum suarum, sed tanquam aliquid quod a Spiritu S. didicit de iis rebus, quae usque ad id tempus hominibus

nondum notae erant — ante interpretationem capitum ad refutanda ea quae a singulis non pulchre cogitata sunt et ad perfecte docendum argumentum libri divini, sufficienter in supra scriptis breviter tractasse mihi videor. Accedamus igitur ope Dei ad interpretationem capitum. Opinamur enim ea quae supra diximus, multo usui esse ad explanandas eas res, quae dicentur. Narrat enim B. Moses in hoc creationis libro non solum creationem harum rerum, quae factae sunt, sed etiam de his omnibus, quae Deus ab Adamo incipiens in gubernatione sua hominibus sensim faciebat usque ad adventum B. Jacobi ejusque filiorum in Aegyptum et postquam hoc facto mortem Jacobi et Josephi memoravit, totum librum finivit.

B. Ipsius commentarii fragmenta varia.

Ad Gen. 2. 15 pertinere videtur.

Fragmentum. Quum amorem nostrum erga Deum pate- Fol. 24 a.
facimus, perspicuum est nos ad leges ejus inclinare, dum visibilia evitamus. Attamen voluntatem nostram pravam ostendimus, si leges ejus contemnimus et ad visibilia et illecebras corporis nos vertimus. Quoniam igitur tales nos Deus creavit et quoniam ei curae est, ut ejus leges sequamur et animam nostram in cognitione religionis erudiamus, ab Adamo incipit, quum ab eo tanquam primo cognitio generis humani apte initium ducat — et statim postquam creatus est, Deus leges ei dedit, per quas cognoscere debebat eum, qui ejus dominus et creator universi est, et ut ostenderet facultatem rationis suae distinctivam ad vituperationem (*lacuna*) ejus et odii ejus adversus Deum. Quod ergo Deus ei jussit*, ut eum (Paradisum) curaret et custodiret, sine dubio non dixit tanquam si utile sit ad custodiendum eum; sed quum sufficeret ad indicandam ejus potestatem, legem dedit.

Hujus simile fragmentum quum tam lacceratum atque inqui- Fol. 24 b.
natum sit, ut vix paucissimi versus restitui possint, omittendum censui.

* Gen. 2, 15.

Fol. 25a. Quo omnia a servitute mali literabuntur, quum mortem corruptionem passiones dissolvat, quum perdatur peccatum et daemonum potestas solvatur, quum abscindantur omnia, ut brevibus dicam, quae nunc nos contristant. Regnat enim super omnia gaudia et bona cum immortalitate et declinatione libertateque a peccato. Nam haec omnia in mente Dei, creatoris et domini nostrum omnium ab initio definita et constituta erant et creavit creationem quando voluit, et collocavit in ea ordinem gubernationis, quem ab aeterno approbatum habuit et adduxit in actionem, ubi ei iterum bonum esse visum est. Quum enim non solum ea, quae creaturus erat, cognita haberet, sed etiam ea, quae ex omnibus creaturis sive hominibus sive naturis invisibilibus in existentiam venturi erant, necessarie ab initio ei definienti et paranti tota eorum constitutio in mente (praesto) erat — ei qui creationi talia, quae universum promovent, in fine facturus erat, is qui modo ita, modo aliter egit. Et postea postremo et in fine omnia ornabat multa varietate, quum in partibus multis et speciebus multis secundum verbum B. Pauli (*Petri*? Acta 3, 18. 21) per prophetas cum hominibus locutus sit eo usque ut eos de novo innovaret, quod gubernatione Dni. nostri Christi indicavit. Et adducturus est ad eum finem, qui ab aeterno — ut multocies dixi — et ante fundationes creationis ei in mente positus erat. Et adduxit ad finem revelatione Dni. nostri Christi a coelo. Et futura erat toti universo correctio et renovatio de novo et mutatio pulchra. Testatur B. Paulus tum dicens: „in Christo creatio est nova, vetera transierunt et ecce, totum renovatum est“ tum dicens* „vanitati enim creatura subjecta est, non volens sed propter eum, qui subjecit, in spem quia et ipsa natura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum Dei“. Et addit iis „scimus enim quod omnis natura ingemiscit et parturit usque ad hoc; non solum autem illa, sed et nos ipsi primitias spiritus habentes et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum expectantes redemptionem corporis nostri.“

* Rom. 8, 20. 21.

Et una cum creatura etiam nos quondam gemebamus, quum gravia essent super nos mala, in quibus haerebamus et nunc postquam accepimus consilium de rebus futuris (*sequentia quum manca sint, non verto*) — optantes et expectantes ut liberentur ab his rebus. Fol. 25 b.

Hisce ergo omnibus satis demonstravit universae creationi esse bona constitutionis futurae, quam Dominus gubernatione in Christo (patefacta) nos edocuit esse tanquam principium a se (prodiens), per quam (gubernationem — صنعة) in initio multa cum praestantia fecit (خصّ) id quod postea erga totam creationem finiturus erat. Quae quidem non in fine Deus decrevit, sed ab aeternitate in mente ejus posita erant et parata, ut in existentiam venirent. Demonstrationem lucidam dedit nobis B. Paulus dicens* „sapientiam autem loquimur inter perfectos, sapientiam vero non hujus saeculi neque principum hujus saeculi, qui destruuntur, sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, quae abscondita est, quam praedestinavit Deus ante saecula in gloriam nostram, quam nemo principum hujus saeculi cognovit: si enim cognovissent, nunquam dominum gloriae crucifixissent. Sed sicut scriptum est „quod oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus his qui diligunt illum"; et alio loco:** „Ei autem qui potens est vos confirmare juxta evangelium meum et praedicationem Jesu Christi, secundum revelationem mysterii temporibus aeternis taciti, quod nunc patefactum est per scripturas prophetarum secundum praeceptum aeterni Dei ad obeditionem fidei in omnibus gentibus, cognito solo sapienti Deo, per Jesum Christum cui honor in saecula saeculorum". Duobus enim his testimoniis demonstravit Deum ab initio et ante omnes generationes decrevisse ut haec faceret et hoc in eo occultum et velatum fuisse, in fine autem manifestatum atque indicatum esse. (*Desunt versus quinque.*)

Et si nolumus, non utimur. Et haec ambo nos omnes possidemus, ut faciamus si volumus et si nolumus, non faciamus. Eligimus autem, quod nobis placet (*lacuna*). Fol. 26 a.

* 1 Cor. 2, 6—9. — ** Rom. 16, 25—27.

Neque quisquam eorum, qui librorum divinorum gnari sunt, negat hoc ordine Deum eas (*sc. naturas invisibiles et rationabiles*) admonuisse. Perspicuum autem est eas susceptibiles declinationis esse — quoniam multitudo daemonum innumerabilis est, ut (احدا) etiam in quodam homine hi omnes inerant, ita ut multitudo incolarum eorum legio appellaretur secundum verbum Evangelistae*. Verum etiam suo arbitrio virtutem eligunt, dum ad mala aberrare possunt, si volunt. Et leges habent, secundum quas sese gerere debent, quibus observatis voluntatem suam bonam erga Deum ostendunt; si vero eas transgrediuntur, reprehenditur impietas eorum. Et iis dum manent in rebus justis, laudatio a Deo et praemium bonorum futurorum dabitur; attamen judicio tradentur, si ad malum inclinant.

Haec autem omnia aliquis e libro divino discere potest lucida ratione. Nam quod B. Paulus dicit:** „licet nos aut angelus de coelo vobis annuntiaret praeter id quod accepistis — anathema sit“ aperte indicat eos ut nos ad malum inclinare posse si volunt et judicium simile nostro iis servatum esse, si ad malum inclinant. Neque enim Dnus. noster dixisset:*** „discedite a me in tenebras exteriores quae paratae sunt diabolo ejusque angelis“, si non dixisset homines, quia cum daemonibus participes mali sunt, judicium quoque simili ratione atque illos accepturos esse. Ut enim de bonis hominibus dixit:† „similes sunt angelis“ et sunt filii Dei, quum filii (*participes*) resurrectionis sint. Non enim dixisset angelorum similes esse justos qui resurgunt, si non primum dignus fuisset cursus vitae eorum secundum voluntatem eorum et dignus esset labor eorum. (*Desunt versus quatuor.*)

Fol. 26 b. lin. 8. Omnia summa cum diligentia faciunt pro salvatione nostra secundum edicta, quae inde (*h. e. a Deo*) data sunt, ut etiam B. Paulus dicit:†† „omnes spiritus Dei ministri sunt et mittuntur eorum caussa, qui vitam possessuri sunt“. Et indicat omnibus naturis rationabilibus et invisibi-

* Luc. 8, 30. — ** Gal. 1, 8. — *** Matth. 25, 41. — † Marc. 12, 25. — †† Hebr. 1, 14.

libus, quae apud Deum fideliter manserunt, laborem perpetuum et assiduum esse, ut omni tempore edictis divinis serviant — iis quae liberationis nostrae causa data sunt. Quamobrem etiam B. Matthaeus de iis dicit:* „accesserunt et servierunt Domino nostro post victoriam contra diabolum. Servitium enim, quod erga eum propter liberationem omnium hominum patrabant, Dei placita perficientes, servitium (*lacuna*). De Spiritu autem Sancto dixit:** „eduxit eum in desertum;“ de iis autem***, „ei serviebant“, quum (Christus) dominio et potestate sua, quae ei placebant, perficeret; illi autem pulchro modo secundum praecepta divina servitio erga eum fungebantur. Neque vero solum ex legibus discebant, quae facienda essent, sed etiam institutionem de omni re a Deo (accipiebant).

Ad Gen. 1, 26.

In fine autem quum in eo esset ut in coelum ascen- Fol. 27 a.
deret, haec iis tradidit, ut ipsi scirent et omnes homines docerent. Confidenter igitur contendo etiam naturas rationabiles et invisibiles in initio per allegoriam hanc scientiam acquisivisse — per verbum, quod a Deo dictum erat. Institutio autem accurata tunc iis data est, quum Dnus. noster Christus Apostolis eam traderet. Nam si verum est, quod B. Paulus dixit:† „ut innotescat principibus et potestatibus in coelo per ecclesiam multiformis Dei sapientia, secundum praefinitionem saeculorum quam fecit in Christo Jesu domino nostro“, certo multae stultitiae est contendere sapientiam Dei, quae ad subsistentiam ecclesiae in liberatione Dni. nostri Christi revelata est, nunc a naturis invisibilibus non cognitam esse; contendere accuratam institutionem naturae divinae, id quod in patre, filio, spiritu sancto cognoscitur, id quod secundum traditionem Dni. nostri subsistentia ecclesiae per eam perpetrata est, non ab initio iis notam fuisse. Nam perspicuum est, quum subsistentia ecclesiae hac traditione perfecta sit, tum acribiam traditionis notam esse, quando etiam ecclesiae subsistentiam et accuratam sapientiae Dei cognitionem per

* Matth. 4, 11. — ** ib. 4, 1. — *** ib. 4, 11. — † Ephes. 3, 10.

ea, quae erga nos facta sant, acceperunt. Causam, cur hic tan quam in allegoria posuerit verbum illud „κατὰ“* (ﻞ), quo unum factorem designat, diligenti contemplatione institut invenies.

Addidit etiam „ad imaginem nostram“; non dixit „a imaginem meam“, sed „ad imaginem nostram“, ut magis con firmaret indicationem, quae in illo „faciamus“ (inest), quo ex verbis scripturae est „et dixit Deus“**. Et ex appellation „imaginis“ (*lac.*) intelligitur naturam divinam esse unam Ex eo autem, quod indicatur illo „ad similitudinem nostram accipimus significationem numeri personarum earum, in qui bus natura divina cognoscitur (*lin. antepenult*).

Fol. 27 b. lin. 2. (Creatio) nova, quae multo praestantior est quam prior Et ita a priore opinionem nostram de creatore altero deri vamus. Si vero non (?) ita est et si crimen est ita cogi tare ac dicere, patet nos persuasum habere quondam no creatos esse in ejusdem nomine, in quo renovationem accipi mus, in quo ei secundum potestatem et sapientiam eju placuit ut primum crearemur. Postea autem ad praestan tiorem procedit, non tanquam si prioris eum poenitere ad alteram nos transferens, sed tanquam is qui ab initi ita praedefinierat, ut primum in illa essemus, tum in hac Ut B. Paulus dixit:*** „quod oculus non vidit neque auri audivit nec in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deu his qui diligunt illum“. Haec autem de rebus futuris dixit per quas Deus nos creat (creaturus est), quum gubernation in Dno. nostro Christo nobis dederit renovationem, per quam nos ineffabilibus bonis expectatis fruituri sumus. Haec igitu si Deo praefinita erant, secundaria non simul cum primarii dedit; sed causa secundariorum cognoscitur appellatione, i qua nos baptizamur. Nam in nomine patris, filii, spiritu sancti baptizamur, quum ab hoc renovationem perfectan accipiamus. Et patet nos credere illud (*nomen Dei trini* etiam creationis nostrae prioris causam esse. Pulchrum igitu est quod nec de mutis nec de surdis animalibus usus est ill

* Gen. 1, 26. — ** Ibid. — *** 1 Cor. 2, 9.

verbo*, quo praeter unitatem naturae nos ducebat ad alterum personarum numerum, quem causam constitutionis nostrae cognituri eramus; sed solum de hominibus, ut nos verbo edoceremur, verbo Dei — nos ex quibus is, qui causa hujus eruditionis nobis factus est, futurus erat. Nam homo est ille, qui salvationis nostrae causa a natura divina assumptus est, qui renovationi —

Ad Gen. 1, 27 — 2, 1.

Quis sit et unde et quid discriminis cum his reliquis ei sit. Necessarie quum iterationem narrationis suae faciat, dicit:** „et creavit Deus hominem, ad imaginem Dei creavit eum, masculum et feminam fecit eos“ dicens ita, ut de aliis rebus fecit, id quod voluit et id quod promiserat facere etiam factum esse et verbum suum evenisse; simul autem indicans iteratione narrationis suae, id quod homo ad imaginem Dei factus est esse praestantiam creationis hominis. Nam ut per haec cetera iteratione narrationis suae praestantiam uniuscujusque eorum significavit, et cujus causa facta sit — ita hoc loco scripsit: „ad effigiem Dei creavit eum“, ut indicaret hoc esse insigne in constitutione ejus, quod omnia in eo colliguntur, quod per eum tanquam imaginem ad Deum accedunt, ministerio suo erga hunc (*hominem*) leges quae inde (*h. e. a Deo*) datae sunt perficientes, diligentia erga hunc (prodita) legislatorem reconciliantes. Quum Deus nulla re egeat neque visibilis sit, gloriam quae ei debetur offerunt usu, quem praebent huic, qui eget et cuique visibilis est. Et iterum secundum consuetudinem suam addit quaedam ad iterationem narrationis suae ad accuratam eorum, quae existebant, indicationem, ut fecit de luminibus dicens supra in genere „fecit Deus lumina in firmamento coelo ad illucendum supra terram et dirimendum inter diem et noctem“; in iteratione historiae autem dixit: „et fecit Deus lumina magna, lumen magnum ad gubernationem diei, lumen parvum ad gubernationem noctis, et sidera“, ut post haec, quae in mediam historiam introduxit, dilucide nos edoceret, utrum gubernationi Fol. 28a.

* h. e. ad imaginem et similitudinem nostram. — ** Gen. 1, 27.

diei (destinatum) sit an gubernationi noctis. Ita quoque hoc loco de verbo Dei genere scripsit, id facere hominem, tum illud generale quod masculus et femina est. Attamen in iteratione historiae suae, postquam dixit: „fecit Deus hominem ad imaginem Dei“ addit „masculum et feminam eos fecit“. (rem) qua distinguitur natura generalis. De animalibus igitur non dixit: „masculus et femina“, etsi notum sit haec quoque talia facta esse, sed dixit solum „Deus fecit κήτη magna et omnem animam animalium reptantium, quae motitant aquam secundum genus suum et omne volatile alatum secundum genus suum“ et iterum „fecit Deus animalia terrae secundum genera eorum et pecudem secundum genus suum et omnia reptilia terrae secundum genera sua“ nullo loco addens „masculum et feminam“. Hoc autem loco postquam dixit: „fecit Deus hominem, ad imaginem Dei fecit eum“ addit „masculum et feminam fecit eos“ — non temere, sed quia hi simul masculi et feminae facti sunt. Ex quibus (substantiis)
Fol. 28 b. Deus eos facere voluit (*fecit eos*), alteros ex aqua, alteros e terra; neque vero homo tali ratione factus est. Non enim femina ut vir e terra formata est, sed e terra formatus est vir, femina ex parte ejus. Necessarie hoc loco indicavit „masculum et feminam eos fecit“, quum diverso, non eodem modo facti sint, indicans, etsi modus fiendi eorum secundum voluntatem creatoris differat, eos tamen duos esse unum quiddam, unam esse eorum et masculi et feminae naturam, ut etiam (*naturam*) omnium animalium, quae facta sunt in terra. Pulchrum antem est, quod postquam dixit primum „masculum“, tum addidit „feminam“, quum hic sit ordo creationis eorum, quum primum exstiterit masculus, tum femina.

Et porro addit:* „et benedixit eis Deus et dixit eis Deus: crescite et multiplicamini et replete terram et roboramini super eam et dominamini piscibus maris et volatili coeli et omni animanti, quod reptat super terram“. Nam omnibus iis, quae jussu verbi Dei exstiterunt, finem impositum esse. iteratione narrationis suae indicat addens (ea) accepisse vires benedictione a Deo (data), ut multiplicentur traditione generis sui. Necessarie enim nos decet ostendere eum, postquam

* Gen. 1, 28.

dixit de creatione avium et eorum quae ex aqua exstiterunt, quam quinto die definivit, addidisse „benedixit iis Deus dicens: crescite et multiplicamini“; attamen de creatione reptilium, animalium quadrupedum, pecudis dicens die sexto non addidit „benedixit iis Deus et dixit: crescite et multiplicamini“, quum perspicuum sit etiam horum genera secundum voluntatem Dei multiplicari ut aves et reptilia aquae. Quoad creationem reptilium et animalium quadrupedum, non modo eam die sexto definivit, sed hoc die etiam hominem creavit, quum placeret Deo ut eodem die una cum homine animalia quadrupeda existerent, quum necessarie ejus usui serviant, quum etiam res humanae in hisce necessitatibus sine servitio horum existere non possint. Ob hanc causam cum creatione animalium quadrupedum eam hominis conjunxit, quoniam post ea (creata) eodem die exstitit.

Postquam dixit de creatione hominis, addit: „et benedixit iis Deus et dixit: crescite et multiplicamini,“ quum benedictione hominis cetera quoque animalia, quae eodem die facta sunt, in genere benedictionem acciperent; propterea quod pariter atque genus hominum benedictione Dei multiplicatur per traditionem, ita etiam genus horum, cujus servitio et usu hoc (genus humanum) necessarie indigebat. Fol. 29a.

Postquam dixit „multiplicamini“, addidit „replete terram et tenete eam et dominamini piscibus maris et omni pecudi et omni animali terrae et omni reptili quod reptat super terram.“ Patet autem, hanc benedictionem aut hanc definitionem, quae per benedictionem hominibus dominatur, necessarie etiam multiplicationem horum (animalium) efficere, quos hic (homo) recturus, quibus dominus facturus erat. Et tum addit Deus* „ecce, dedi vobis omnem herbam, quae seminatur, quae serit semen super faciem universae terrae, et omnem arborem, in qua sunt fructus atque quae semen serit; vobis erit ad vescendum. Et omnem bestiam terrae et omne volatile coeli et omne quod reptat super terram, in quo est anima vivens, omnem virentem herbam ad vescendum“, h. e. non modo vos domi-

* Gen. 1, 29.

nos pecudi creavi, sed etiam omnibus terrae fructibus, sive quod per semina sive per arbores dedi, et animalibus, quae sub dominatione vestra posita sunt.

Ad haec addit propheta „et fuit ita“, ut ostenderet id, quod Deus de iis quae exsistebant imperavit, non solum tunc, sed etiam postea finem assecuturum esse. Necessarie igitur etiam decretum, quod a Deo decretum erat de iis, secundum consuetudinem suam iis adjungit dicens „et vidit Deus omnia quae fecerat et ecce, recta valde.“ Nam placuit ei, ut quod in rebus supra enumeratis sensim paullatimque fecerat, hoc nunc etiam de universo statueret post creationem hominis. Propterea neque ita, ut de rebus antecedentibus dixit „καλὰ“, sed addidit „καλὰ λίαν“, ut demonstraret, quamobrem post omnia hominem fecerit ens praestantissimum et tum omnem creationem secundum voluntatem suam finiverit, formans hunc (hominem), in quo tota (creatio) conjunctionem habitura erat, quum (creatio) per hunc et per ea, quae erga eum perficiuntur, ad creatorem suum accedat. [Tum ei placuit, ut id diceret, quum neque rerum creatarum neque ejus, quod serviebat ad earum ornatum, quidquam remaneret, quod finitione egebat.]

His dictis addit „et factum est vespere et mane, dies sextus“; haec autem tum addidit, postquam narrationem omnium rerum die sexto factarum finivit, ut etiam de ceteris diebus fecerat, omni die dicens de iis, quae in eo exstiterant. Omnibus rebus creatis finitis addebat „factum est vespere et mane, dies tertius“ aut „quartus.“ Et iterum ut compleret institutionem auditorum, addit* „igitur perfecti sunt coeli et terra et omnis ornatus eorum.“ Et perlucide indicavit, coelum esse primum et terram una cum eo factam esse. Statim in initio demonstravit, ea (coelum et terram) exstitisse una cum omnibus rebus, qnae simul cum iis creatae sunt, quum exteriora omnium ceterorum sint et in se contineant omnes creationis partes. Addidit ergo hic „et omnis ornatus eorum“ ornatum amborum vocans ea, de quibus postea narrat.

* Gen. 2, 1.

Adjunxit autem* [„finivit Deus omnia opera sua quae fecit n die sexto“ h. e. finivit coelum et terram cum omni eorum ornatu in die sexto, non relinquens quidquam quod creationi, anquam si imperfecta sit, addi debebat. Quum postquam ncepit a coelo et terra, in die sexto omnia finiverit, quando ominem quoque in fine omnium rerum fecit, eum ad imaginem suam creans et in eo omnem creationem conjungens. Addit ergo „requievit in die septimo ab omnibus operibus uis, quae Deus inceperat facere.“ Nam dixit, in die sexto reationem omnium rerum finitam esse, septimo autem die um requievisse et cessasse a creando, quoniam omnia in die exto finiverat. Manifestum autem est eum non innovasse uidquam post diem sextum, quum perpetuo et semina et lantae et animalia fiant; neque vero de novo (fiunt), sed ecundum ea quae antea fuerunt, neque in fine incipiunt sse, sed ex existentia secundum definitionem et secundum ussum aut benedictionem, quae iis data est, omnia omni lie amplificantur.]

Ad Gen. 2, 8—10.

Fol. 30a. Migne p. 637.

Ἐδὲμ δὲ ἔοικεν ὀνομάζειν τὸν τόπον τὸν κατὰ ἀνατολὰς κείμενον, ἐν ᾧπερ ὁ παράδεισος ἦν, οὐ μικρόν τι μέρος τῆς γῆς οὕτω καλῶν. Μέγαν γὰρ δείκνυσι τὸν παράδεισον, εἴγε ὁ τοῦτον ἄρδων ποταμὸς μετὰ τὴν ἐκείνου χρείαν ἔξω φερόμενος, τέσσαρας οὕτω μεγίστους ἀποτελεῖ ποταμούς Necessarie igitur perspicitur hunc locum, in quo paradisus inest, multo majorem esse ipso paradiso, quum pateat, quemcunque locum multo majorem esse quam id, quod in eo inest. Ὥστε τῇ τοῦ Ἐδὲμ προσηγορίᾳ μὴ τὸν παράδεισον ὀνομάζεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν οὐ βραχύν τινα τόπον, μέρος μὲν εἶναι νομιζόμενον τοῦ Ἐδὲμ καλουμένου τόπου, προσεγγίζοντα δὲ, ὡς εἰκὸς, τῷ παραδείσῳ. Ὅθεν περὶ τοῦ Κάϊν οὕτω φησί· καὶ ἐξῆλθε Κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ Ναὶδ κατέναντι Ἐδέμ. Ὡς ἂν

* Quae uncinis inclusa graece leguntur apud Migne p. 636; quum tamen textus non prorsus inter se consentiant, translationem latinam retinendam censui.

πρότερον μὲν αὐτῶν ἐν Ἐδὲμ οἰκούντων, ἔνθαπερ αὐτοῖς καὶ ὁ Θεὸς ἐπεφαίνετο. Ἐπειδὴ δὲ ἔξω τῶν τόπων ἐγένετο ἐκείνων ἀποῤῥιφεὶς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν οἰκείαν κακοπραγίαν, ἐν ἑτέρῳ τόπῳ λοιπὸν οἰκεῖ ἐπονομαζομένῳ Ναΐδ, ὃς ἀντικρὺ τοῦ Ἐδὲμ ὑπῆρχε τόπου, ἐν ᾧ τὸ πρότερον ᾤκουν. Οὕτω γὰρ καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐκβληθέντα τοῦ παραδείσου, κατῳκίσθαι ἔφη κατέναντι τοῦ παραδείσου. Τοίνυν ἐξ ἁπάσης τῆς γῆς ὥσπερ τινὰ ἔξοχον τόπον κατὰ ἀνατολὰς ἐκλεξάμενος, Ἐδὲμ ὀνομαζόμενον, ἐν αὐτῷ δὴ τὸν παράδεισον κατεσκεύασεν.* Ἐν ᾧ δὴ τιμῆσαι βουληθεὶς γεγονότα τὸν ἄνθρωπον ἔταξεν οἰκεῖν.

Et iterum addit „et produxit Deus de humo omnia quae visu jucunda sunt et suavia ad vescendum.“ Etiam hic indicat se usum esse illo „plantavit“ ad demonstràndam diligentiam Dei. Nam quod dixit „produxit de humo“ indicavit eum decreto decrevisse, ut germinatio arborum ex terra fiat. Neque vero hoc dixit „in fine fecit ut arbores paradisi ex humo germinarent.“ Infra enim quoque dixit „formavit iterum Deus ex terra omne agri animal et omne coeli volatile“, οὐχ ὅτι ἄλλα ζῶα μετὰ τοιαῦτα πεποίηκεν ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν ἤδη γεγονότων κατὰ ἐπανάληψιν, διὰ τὸ προκείμενον λέγει. Τὸ δὲ „ἔτι“ ἔκ τινος ἰδιώματος τῆς Ἑβραΐδος προστίθησι
Fol. 30b. γλώσσης. Οὕτω καὶ τὸ· ἐξανέτειλεν ἔτι ὁ Θεὸς ἐκ τῆς γῆς. Arbores enim paradisi germinarunt, quando etiam ceterae germinarunt. Ut enim dixit „terra producat gramen, herbas semina serentes secundum genus suum et similitudinem suam et arborem fructiferam fructus ferentem, in qua semen ejus inest secundum genus ejus super terram“, et uno verbo haec omnia creata sunt — simul autem omnia indicavit, genera arborum et seminum multorum et variorum, ita ut verbo comprehendi non possint, si quis omnia singula enumerare velit, quae quanquam varia et multiformia sunt, secundum voluntatem Dei uno verbo creabantur; ita simul cum iis secundum voluntatem Dei etiam illa germinabant, quae pulchra et decora sunt. Paradisum ornare voluit, ut habitationi hominis serviret. Hoc igitur „produxit iterum

* Syrus addit „ornans eum arboribus visu et ad vescendum jucundis.“

)eus de humo omnia, quae visu pulchra et suavia ad vesendum sunt" conjunxit cum hoc „plantavit Deus paradium", quum sententia eadem sit.

Dixit* „fecit Deus paradisum in oriente, in quo posuit ominem; quem ornavit arboribus variis et pulchris, et omia, quae visu jucunda et ad vescendum suavia sunt, in eo ecit et arborem vitae in medio paradiso et arborem cognionis boni et mali." Necessarie haec commemorat dicens ıter omnes arbores paradisi, quae ut hae factae erant, etiam rborem vitae et arborem cognitionis boni et mali in medio aradiso fuisse. Nam quum harum causa Deus Adamo jusum daturus esset, necessario in medio Paradiso esse debeant, quum etiam qui jussum accepturus erat, in ejus medio aturus esset. Ut per hoc intelligeretur, eum dominium otius paradisi et jucunditatem ex eo toto possidere. Et terum quum propheta pulchritudinem paradisi indicare ellet, non modo pulchritudinem arborum memoravit, sed tiam magnitudinem ejus, quia ut dixi haec honorem ejus, ui ibi habitaturus erat, indicabant. Addit**: flumen gressum est ex Eden ad irrigandum paradisum et inde in uatuor capita divisum est; nomen unius Pîschôn, quod ircumdat totam Havîlam, ubi aurum est; cujus aurum optiıum est, ibi sunt bdellium et lapis onychinus. Et nomen uminis secundi Gîḥôn, quod circumdat totam terram Kûsch; t nomen tertii fluminis Deḳlat, quod fluit versus Atûr; et umen quartum est Prat." Neque vero sine causa propheta ivinus haec enarrat.

* Gen. 2, 8. ** Gen. 2, 10.

II. Fragmenta commentarii in Prophetas Minor

A. In Hos. 8, 7—12 v. Migne p. 173.

Fol. 32a. [Διαλλάττει γὰρ οὐδὲν τῶν γεννημάτων ἐκείνων] ἃ καύσωνος ἀνέμου ξηρανθέντα τε καὶ διαφθαρέντα ἄχρηστα τ τελῶς ἐστι πρὸς διατροφὴν ἀνθρώποις· φθορὰ μὲν γὰρ α διαδέχεται καὶ ἀπώλεια· ἔστι δὲ ἀνωφελὲς ἀνθρώποις ἄλευρον διατροφὴν ἐπιτήδειον οὐ δυνάμενον ποιεῖν· εἰ δ' ἄρα τι καὶ γέν ὡς φαῦλον εἰς βρῶσιν προστίθεται ἀλόγων· τὸν αὐτὸν γὰρ δὴ τ πον καὶ ἡ περὶ τὰ εἴδωλα θεραπεία ἐπιβλαβὴς μέν ἐστι καὶ ἐ σιν παρέχουσα οὐδὲ μίαν· ὥστε εἴ τι καὶ περίεστιν ὑμῖν ἑτέρω τῶν πολεμίων ἔσται καὶ τοῦτο κέρδος διὰ τὴν ἐνοῦσαν ὑμῖν ἀ βειαν. „Κατεπόθη Ἰσραήλ· νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκ ἄχρηστον· ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους." Παντελῆ γὰρ ἀ νισμὸν ὑπὲρ τούτων ὑπομενεῖτε ληφθέντες ὑπὸ Ἀσσυρίων· ὥσ τι σκεῦος παντελῶς ἄχρηστον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἔσεσθε οὐδ ἀξιούμενοι λόγου. „Ἀνέθαλε καθ' ἑαυτὸν ἐμοί." Ἐπέδωκαν πλῆθος διὰ τῆς ἐμῆς κηδεμονίας καὶ οὐδένα ποιεῖσθαί μου λ ἐθέλοντες τοσούτων ἀγαθῶν ὄντος αὐτοῖς αἰτίου αὐθαδείᾳ πά διεπράττοντο κατὰ τὸ δοκοῦν ἑαυτοῖς· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ „κ
Fol. 32b. ἑαυτόν". „Ἐφραὶμ δῶρα ἠγάπησεν." Καὶ οὐδὲ τοῖς παρο ἀρκούμενοι πρὸς πλεονεξίαν ἐώρων. „Διὰ τοῦτο παραδοθήσ ἐν τοῖς ἔθνεσιν." Εἰκότως ἄρα ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς γεγονότες θήσονται ὧν τε ἠσέβουν εἰς ἐμὲ, ὧν τε ἠδίκουν. „Νῦν δέξομαι αὐτούς." Ἀναμενῶ γὰρ αὐτοὺς ἐν τῇ τῶν Ἀσσυρ χώρᾳ· εἰς ἐκείνην διὰ τῆς αἰχμαλωσίας ἕλκων αὐτοὺς, ὥστε

ἀσεβημάτων τῶν οἰκείων αἴσθησιν λαβεῖν τότε· πῶς καὶ τίνα τὸν τρόπον; „Καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρχοντας.“ Παύσονται γὰρ τοῦ τὰς παρανόμους ταύτας βασιλείας τε καθιστάναι καὶ ἀρχὰς τῇ αἰχμαλωσίᾳ παιδευόμενοί τε καὶ τῆς παρανομίας αἴσθησιν λαμβάνοντες τῆς οἰκείας.

„Ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραΐμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο αὐτῷ.“ Καὶ γὰρ εἰκότως ὑπομένουσι ταῦτα, ὑπὲρ ὧν τὴν ἀσεβῆ βασιλείαν κατεστήσαντο ἐκείνην· ἐπειδὴ ταύτην εὗρον ὁδὸν τοῦ πολυειδῆ τῶν εἰδώλων εὑρέσθαι τὴν θεραπείαν, πολλά τε ἑαυτοῖς ἐγεῖραι καὶ ποικίλα θυσιαστήρια, ἐν οἷς δὴ μάλιστα πλημμελήσαντες δικαίως δώσουσι δίκας. „Καταγράψω αὐτῷ πλῆθος καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ.“ Τοῦτο γὰρ δὴ τῶν θυσιαστηρίων τὸ πλῆθος καὶ τῶν νόμων τῶν καινῶν ὧν εὕραντο περὶ τὴν τῶν εἰδώλων θρησκείαν, ὥσπερ ἔγγραφόν τινα κατηγορίαν ἀποθήσομαι κατ᾽ αὐτῶν

B. In Joel 1, 19—2, 2, v. Migne p. 217. 220.

Κοινῇ δὲ πάντες ἐπὶ τοῖς κατέχουσι κακοῖς παρὰ σοῦ τῶν Fol. 33a
τηλικούτων κακῶν αἰτήσομεν τὴν λύσιν, ὅτι δίκην πυρὸς ἅπασα ἡ χώρα σὺν τοῖς ἐνοῦσι δένδροις ἠφάνισται· „ὡραῖα“ γὰρ „τῆς ἐρήμου“ λέγει τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι τόπους πρὸς σπερμάτων καταβολὴν ἐπιτηδείους ὄντας, οὓς εἰώθασι κοινῷ λόγῳ „λροπέδια“ καλεῖν· ἵνα οὖν εἰπῇ· ὅτι πᾶς τόπος καὶ πᾶν ξύλον ἠφάνισται, ὡς ὑπὸ πυρός τινος καταπεφλεγμένα. „Καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψε πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις [ὑδάτων.“ Ἀπολεῖται, φησί, τῷ δίψει τὰ κήνη τῶν πηγῶν ἐκ τῆς ἄγαν] ἀνομβρίας ὕδωρ οὐ δυναμένων ἐκπέμπειν· εἶτα τῇ πλατύτητι δηλώσας τῶν κακῶν τὸ πλῆθος ἐπάγει τὰ ὅμοια τοῖς προκειμένοις. „Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου καὶ συναχθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμίχλης.“ Τῇ τοίνυν σημασίᾳ τῆς σάλπιγγος κατὰ τὸ νόμιμον ἔθος χρησάμενοι [πάντας ἐπὶ τὸ Σιών] συναγάγετε [ὄρος, ἔνθα μοι τὴν θρησκείαν ἀποδίδοσθαι ἔθος· αὐτόθι] τὸν Fol. 33b.
ἔλεον αἰτοῦντες τὸν θεῖον, ἐπειδὴ οὐ πόρρω συμβέβηκεν εἶναι τὴν ἠπειλημένην ὑμῖν ἡμέραν παρὰ τοῦ θεοῦ, ἢ σκότους αὐτάρκης

καὶ γνόφου πάντας πληροῦν, ὡς ἐν νεφέλῃ τινὶ καὶ ὁμίχλῃ πάντα καθεστῶτα ὁρᾶν οὐχ οἵους τε ὄντας· καλῶς δὲ ἐπὶ Σιὼν ὄρος ἅπαντας καλεῖ, ἐν ᾧπερ κατὰ τὸ Μωσαϊκὸν ἔθος θεραπεύεσθαι τέτακται τὸ θεῖον· ὡς ἂν καὶ τοὺς τῶν δέκα φυλῶν ἀπολελοικότας μὲν τὴν αὐτόθι τοῦ θείου θεραπείαν, [ταῖς δαμάλεσι δὲ κατὰ τὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ προσανέχοντας συμβουλὴν ἐντρέψῃ·] νῦν γοῦν τῆς μανίας ἀποστάντας ἐκείνης πρὸς τὸ Σιὼν ὄρος ἰδεῖν καὶ τὸν τοῦ παντὸς Κύριον αὐτόθι θεραπεύεσθαι τεταγμένον, ἵν' οὕτω τῶν προσδοκωμένων αὐτοῖς κακῶν λάβοιεν τὴν λύσιν· τοῦτο γὰρ δὴ καὶ προσγεγονὸς ἐπὶ τοῦ Σενναχηρεὶμ Ἐζεκίου βασιλεύοντος τῆς Ἰουδαίας τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον οἰκοῦσιν εὗροι τις ἂν προδήλως. „Ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρός· ὅμοιος αὐτῷ οὐ

C. In Joel 2, 20—26 v. Migne p. 228.

Fol. 34a. ἐρημίᾳ τε αὐτοὺς καὶ ἀφανισμῷ παντελεῖ παραδιδούς· πρῶτον μὲν γὰρ διὰ Βαβυλωνίων τιμωρήσομαι Ἀσσυρίους· μετ' ἐκεῖνο δὲ Βαβυλωνίους διὰ Περσῶν παντελῶς ἀπολέσω· τοσαύτην δὲ αὐτῶν ἐργάσομαι τὴν ἀπώλειαν, ὥστε δίκην τῶν ἀποθνησκόντων τε καὶ παντελῶς νεκρουμένων τήν τε σῆψιν αὐτῶν καὶ τὴν δυσωδίαν μηδένα διαλαθεῖν· τὴν γὰρ σαπρίαν καὶ τὸν βρόμον, τοῦτο λέγει, ὡς ἐπιτεθνηκότων ἤδη καὶ νεκρῶν κειμένων· τὸ δὲ „ἀναβήσεται", ὅτι πᾶσιν ἐξάκουστός ἔσται, φησί· τούτων δὲ πάντων αἴτιον τί; „Ὅτι ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα αὐτοῦ." Δείξει γὰρ τῶν οἰκείων ἔργων τὸ μέγεθος ὁ θεὸς ἐν τῇ περὶ αὐτοὺς τιμωρίᾳ. Εἶτα ἀκολούθως ἐπάγει· „Θάρσει, γῆ, χαίρου καὶ εὐφραίνου· ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι· θαρσεῖτε, κτήνη τοῦ πεδίου, ὅτι βεβλάστηκε τὰ πεδία τῆς ἐρήμου· ὅτι ξύλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· ἄμπελος καὶ συκῆ ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν." Ἐν εὐφροσύναις μὲν οὖν ἔσται ἡ γῆ ἐπὶ τῷ μεγέθει τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ γιγνομένων, ἀπειληφυῖα τῶν καρπῶν τῶν οἰκείων τὴν φοράν· οὐδὲν ἧττον καὶ τὰ τοῦ πεδίου κτήνη δαψιλῆ τῆς νομῆς ἔχοντα
Fol. 34b. τὴν ἀπόλαυσιν· καὶ πρὸς ἅπασί γε ὅτι καὶ ὁ ἐκ τῶν ξύλων καρπὸς δαψιλὴς παρέχεται τοῖς δεομένοις. „Καὶ τὰ τέκνα Σιών,

χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ Κυρίῳ θεῷ ὑμῶν· ὅ τι ἔδωκεν ὑμῖν βρώματα εἰς δικαιοσύνην· καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρωΐμον καὶ ὄψιμον καθὼς ἔμπροσθεν· καὶ πλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.“ Ἃ γὰρ ἐν τοῖς ἀνωτέροις εἶπεν ἀφῃρῆσθαι, ταῦτα νῦν ἀποδίδοσθαι λέγει· πάντες γὰρ, φησὶν, οἱ περὶ τὸ Σιὼν ὄρος συλλεγόμενοί τε καὶ τὴν καθήκουσαν τῷ θεῷ πληροῦντες θεραπείαν δίκαιοι εἶεν ἂν εὐφραίνεσθαι τήν ἀφθονίαν τε τῶν καρπῶν ἀπολαβόντες, ἣν δικαίως αὐτοῖς μεταμεληθεῖσιν ὑπὲρ ὧν ἥμαρτον παρέσχηκεν ὁ θεὸς καὶ ὅτι τῶν ὑετῶν αὐτοῖς εὔκαιρον καὶ αὐτάρκη παρέξεται τὴν χρείαν· ὥστε καὶ τὰ ἐκ γῆς φυόμενα τῶν σπερμάτων καὶ τοὺς ἐκ ξύλων καρποὺς μετὰ πολλῆς αὐτοῖς προσγίνεσθαι τῆς περιουσίας. „Καὶ ἀνταποδῶ ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθήσεσθε καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὃς ἐποίησε μεθ’ ὑμῶν θαυμάσια· καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

D. Ex introductione in Amos. v. Migne p. 242. 244.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΜΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ.

Πρόδηλον μὲν οὖν ὅτι καὶ μακάριος Ἀμὼς ὁ προφήτης, Fol. 35a.
ὃν ἑρμηνεύειν θεοῦ χάριτι προκεῖται νῦν ἡμῖν, περὶ τῶν τῷ λαῷ συμβησομένων διὰ πάσης μικροῦ τῆς προφητείας λέγει ἅ τε παρὰ τῶν Ἀσσυρίων πείσονται πρότερον αἱ δέκα φυλαὶ μηνύων καὶ ἃ περὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Ἰούδα φυλὴν, εἴτ’ οὖν τοὺς λοιποὺς τοὺς τῆς βασιλείας ἐκείνης ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων γίγνεσθαι ἤμελλεν· τούτου δὲ λόγος ἦν τοῖς προφήταις οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ’ ἐπειδὴ πᾶσαν τὴν περὶ τὸν λαὸν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τῆς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δείξεως ὁ Θεὸς ἐποιεῖτο, ἐπὶ κοινῇ τῇ πάντων ἀνθρώπων σωτηρίᾳ κατὰ τὸν οἰκεῖον γενησομένης καιρόν· τούτου γὰρ ἕνεκεν αὐτοὺς καὶ ἀφώρισε τῶν ἐθνῶν καὶ περιτομῇ διέκρινε καὶ οἰκείαν ἔχειν παρεσκεύασε χώραν καὶ ἀφωρισμένως ἐν τῷ ὄρει τῷ Σιὼν διὰ τῆς νομικῆς διατάξεως τὴν περὶ αὐτὸν προσέταξε ποιεῖσθαι θεραπείαν, ἵν’ ἐκ τοιούτων κατὰ τὰς προφητικὰς μηνύσεις καὶ

τὴν ἄνωθεν ἐπὶ τούτοις περὶ τὸν λαὸν γεγενημένην διάταξιν φανεὶς
ὁ Δεσπότης Χριστὸς δῆλον ἅπασιν ἐργάσηται τοῖς ἀνθρώποις, ὅτι
οὐχ ὕστερον ἐκαινοτόμησεν ὁ Θεὸς τὴν ἁπάντων ἀνθρώπων σωτη-
ρίαν, ἀλλ' ἄνωθεν καὶ πρὸ μακρῶν τῶν χρόνων τοῦτο προωρισ-
Fol. 35b. μένον κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον ἔχων παρ' ἑαυτῷ, ἐξελέξατο
μὲν τὸν Ἀβραάμ, συνέστησε δὲ τὸ ἐξ ἐκείνου γένος, ἐπιμέ-
λειαν δὲ αὐτοῦ καθ' ὃν εἰρήκαμεν πεποίηται τρόπον· ἵν' ἐξ αὐτῶν
ὕστερον ὁ Δεσπότης Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ἐπὶ τῇ πάντων ἀνθρώ-
πων φανεὶς σωτηρίᾳ δῆλος ὑπάρχῃ κατὰ τὸν ἄνωθεν ὁρισμὸν ἐπὶ
τὴν οἰκονομίαν παρεληλυθώς. Ὑπὲρ δὴ τούτων καὶ μετοικισθῆναι
τὸν λαὸν διὰ τῆς αἰχμαλωσίας παρεσκεύασεν ὅλον καὶ ἐπανήγαγεν
ἐξ αὐτῶν οὓς ἐβούλετο, ὥνπερ οὖν ἡγεῖτο ἡ Ἰούδα φυλὴ μόνη ἡ
πᾶσα τὴν ἐπάνοδον δεξαμένη, ἐπειδήπερ ἐξ αὐτῆς ἤμελλεν ἀναφαί-
νεσθαι τὸ κατὰ σάρκα ὁ Δεσπότης Χριστός· τῶν λοιπῶν γάρτοι
φυλῶν ἀφ' ἑκάστης ἑπόμενοι ταύτῃ συνανῆλθον ὀλίγοι· ἵνα διὰ μὲν
τῆς γεγενημένης αἰχμαλωσίας καὶ τῆς ἐπανόδου τοῦτον ἀποτελεσ-
θείσης τὸν τρόπον δῆλος γένηται τῆς περὶ τὸν λαὸν ἐπιμελείας
ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τοῦ φανησομένου γε ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῇ
πάντων ἀνθρώπων σωτηρίᾳ πάντα ποιοῦντος· ὥστε δὲ μὴ εἰς ἀπό-
γνωσιν παντελῆ καταστάντας ἐπιμιγῆναι τοῖς ἔθνεσι τὴν αἰχμαλωσίαν
ὑπομεμενηκότας ἐκείνην, χώραν δὲ μηκέτι μήτε τὴν ἐπάνοδον
ἔχειν μήτε τὸν ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν χωρισμὸν ἄνωθεν διὰ τῶν
προφητῶν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐσομένην ἐμήνυε καὶ τὴν ἐπάνοδον
ἐπ' ἐκείνῃ· ἵνα ταῖς ἐλπίσι κρατούμενοι ταύταις·

E. In Amos 2, 3—5 v. Migne p. 256.

Fol. 36a. συντόμως τε εἰπεῖν, τοσοῦτος ὄλεθρος αὐτῶν ἔσται, ὡς μὴ
κριτὴν αὐτῶν μηδὲ ἄρχοντα περιλειφθῆναι μηδένα πάντων αὐτῶν
ἀπολωλότων καθάπαξ.

Οὕτω δὲ τὰ τοῖς περιοίκοις συμβησόμενα ὑπὲρ τῆς εἰς τοὺς
Ἰσραηλίτας παρανομίας εἰρηκὼς ὁ προφήτης τρέπεται λοιπὸν ἐπὶ
τὰ τῷ λαῷ συμβησόμενα δεικνὺς ὅτι ἐκεῖνοί τε ὑπὲρ τῆς εἰς τούτους
ἀδικίας ἤμελλον τιμωρεῖσθαι, ὡς ἂν εἰς Θεὸν ὧπερ προσήκειν
αὐτοὺς συνέβαινε τοῦτο πλημμελοῦντες τῷ τρόπῳ· οὗτοί τε οὐ

διαφεύξονται τὴν τιμωρίαν ἀγνώμονες περὶ Θεὸν γεγονότες· μέμνηται μέντοι πρότερον τῆς τοῦ Ἰούδα φυλῆς ὡς ἂν μάλιστα τιμωρίας ἀξιῶν, ὑπὲρ ὧν περὶ τὸν ναὸν τυγχάνοντες τὸν θεῖον οὐδενὸς ἧττον ἠσέβουν· λέγει δὲ οὕτως· „Τάδε λέγει Κύριος· ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς.“ Ἠσεβηκότας καὶ τούτους πολλάκις μισεῖν λέγων, ἐπειδήπερ ἐπιμεμενήκασι τῇ ἑαυτῶν ἀσεβείᾳ· εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν λέγων τῆς τιμωρίας, „Ἕνεκεν τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον Κυρίου καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο· καὶ ἐπλάνησεν ἑαυτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν Fol. 36b.
οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν.“ Καὶ γὰρ καὶ οὗτοι τῶν μὲν νόμων καὶ τῶν προσταγμάτων τῶν ἐμῶν οὐδένα λόγον ποιεῖσθαι ἠβούλοντο, τῇ δὲ τῶν εἰδώλων προσανεῖχον θεραπείᾳ. ἀκόλουθα τοῖς ἑαυτῶν ἐργαζόμενοι πατράσι. Τί οὖν; „Ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἰερουσαλήμ.“ Ἀφανιῶ, φησὶ, διὰ τῶν πολεμίων τούς τε τῆς βασιλείας ἅπαντας ἐκείνης καὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ σὺν αὐτοῖς. Εὔδηλον δὲ ὅτι περὶ τῶν Βαβυλωνίων ταῦτά φησιν· ἐκεῖνοι γὰρ τήν τε Ἰερουσαλὴμ κατήγαγον καὶ τοὺς τῆς Ἰούδα φυλῆς ἔλαβον αἰχμαλώτους· καίτοι γε ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα τὰ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, εἴτ' οὖν τὰς δέκα φυλὰς μηνύων κακὰ τῶν Ἀσσυρίων ὡς εἰκὸς ἐπιμέμνηται, οἵπερ οὖν αὐτοὺς καὶ αἰχμαλώτους λαβόντες ἀπῆλθον· ὡς δῆλον εἶναι ὅτι μίαν τινὰ αἰχμαλωσίαν ἡγεῖται τὴν περὶ τὸν λαὸν ὑπό τε Ἀσσυρίων γεγενημένην καὶ τῶν Βαβυλωνίων· εἰ καὶ ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τὰς δέκα λαβόντες φυλὰς, οἱ Ἀσσύριοι, λέγω· Βαβυλώνιοι δὲ οἱ τοὺς τῆς Ἰούδα λαβόντες φυλῆς· καί τις καὶ χρόνος ἐν μέσῳ γεγόνει· ἐπειδὴ τοῦ παντὸς λαοῦ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦτον συνέβη πληρωθῆναι τὸν τρόπον· ἀρξαμένην μὲν ἀπὸ τῶν δέκα, περαιωθεῖσαν δὲ εἰς τοὺς τῆς Ἰούδα φυλῆς· διόπερ καὶ οἱ προφῆται ἐξαγγέλλοντες

III. Fragmenta libri „de incarnatione.“

Explicatur Galat. 3, 13: γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα; de usu vocis γενέσθαι in Scriptura S.

Fol. 3. Ecce, fui demens, quod vos me compulistis neque vero dicimus Apostolum esse dementem; sed hoc ab eo dictum est propter gloriationem eorum, qui scopum gloriationis ignorant, quod non dixit, ut eo uteremur, sed ad refutandos gloriosos. De Christo autem* „emit nos ab execratione legis et factus est (γενόμενος) execratio pro nobis, quia is qui in crucem agitur judicio legis devotus est.“ Dominus noster vocatur „execratio“, non quod ipse in consecrationem conversus sit, sed tanquam in existimatione (γνώμῃ).** Nam Apostolus dixit „emit nos ab execratione legis et factus est execratio pro nobis“ et affert post hoc „scriptum est, devotus est omnis qui in cruce suspenditur.“ Execratio igitur factus est in existimatione, propterea quod suscepit poenam, quam lex debitoribus ejus destinabat, quo execrationes supra nos solveret — is qui ab iis, qui non intelligebant magnitudinem gubernationis (divinae) et a peccatoribus Iudaeis execrationis instar aestimabatur. In apprehensione autem locali (γενέσθαι usurpatum est), ut Josua filius Nun dicit ad bellatores suos*** „videte, vos urbem circumdatis neque ab urbe separati eritis“ (Septuag. γίνεσθε) — nam procul erant, separati ab ea. Tanquam in opinione, ut quod Apostolus

* Galat. 3, 13. ** Ad rem cfr. Iustinus, Dialogus cum Tryphone Judaeo capp. 89, 94, 95; Epiphanius, adv. Haereses lib. III tom. II cap. 10 in epistola Athanasii ad Epictetum Corinthium data. *** Josua 8, 4.

dixit de Domino nostro „factus est (γενόμενος) in similitudine hominis“. In apprehensione autem opinionis (occurrit) ἐγένετο ut dicitur „inhabitavit etiam in sanctis(?)“, tanquam si in amore cum iis fuerit neque separatus in natura. In accipiendo filios, ut dixit* „et Abraham erat filius centum annorum, quum ei natus est (ἐγένετο) Isaak“; de possessione auri, ut id quod dicitur de Isaak** „erant (ἐγένετο) ei boves et oves et servitium multum“; in paritate autem (quae est) in dignitate, ut id quod dicitur de eo*** „benedixit ei Deus et adultus est et ibat et invaluit usque eo ut admodum magnus esset (ἐγένετο)“; de incolumitate autem†, ut dixit „fuit pernicies carni.“

Illud igitur „ἐγένετο“ in multis significationibus usur- Fol. 3b.
patur in Scriptis; verum etiam in multis modis apud nos in consuetudine adhibetur. Nam dicitur tum in actione tum in passione, tam etiam in conversionibus actionum et in moribus animi. Et nunc porro secundum opinionem multorum, qui veritatem rerum non sequuntur, in apprehensione quasi locali dicitur.†† Dicitur autem in essentia (*s. persona*) quoque. Ita enim accurate multi arbitrantur. In essentia autem dicitur in duabus speciebus aut ut existentia aeterna aut ut mutatio alius cujusdam rei. In actione ut dixit††† „est mihi Deus adjutor et refugium et redimas me“ et alicubi*† „erat mihi Dominus refugium, et Deus meus adjutor.“ Quod adjutor et salvator est,dum non mutatur, sed misericors et adjuvans est, ad actionem pertinet. Ita quoque in sermone Apostolorum; B. Petrus dixit*†† „viri, fratres mei, decet ut compleatur liber, quem antea locutus est Spiritus ore Davidis de Jehuda, qui caput factus est (γενομένου) his integris.“ In actione igitur quoque dicitur; in facto enim erat princeps. In passione autem ut dixit*††† „et fui (ἐγενόμην) ut vir surdus, in cujus ore non est reprehensio“ et iterum „et fui (ἐγενόμην) iis verbum“; neque vero ab eo, quod erat (muta-

* Gen. 21, 5. ** Gen. 26, 14. *** Gen. 26, 13. † 1 Cor. 5, 5.? †† Duo versus sequentes tam mutilati sunt, ut sententiam perfectam non exhibeant. ††† Ps. 7, 2. *† Ps. 94, 22. *†† Acta 1, 16. *††† Ps. 37, 14.

tione erat quasi surdus), sed a multitudine angustiarum ejus nunc factus est talis, qui surdus est. Propter multitudinem igitur angustiarum passionis dicitur factus esse ut is qui non audit. In conversione actionum aut moribus animi, ut dixit de Christo* „erat (ἐγενόμην) sub lege, ut emeret eos qui sub lege erant.“ Dicitur enim „sub lege,“ quia ea gubernatus est (*secundum eam se gessit*), et omnia in ejus vita ei finita sunt. Et porro** „me imitamini“ (μιμηταί μου γίνεσθε). Et manifestum est etiam in conversione vitae. Ut autem multi putant, tanquam id quod non erat in actione, ut dixit de —

Judaei ad fidem in Christum adduci et debebant et poterant: propter pertinaciam suam justo poenam gravem luunt.

Fol. 5. Quum adventus quoque Magorum, qui ut ipsi dixerunt e terra longinqua venerant ut eum adorarent, nativitatem Christi magnopere et celebraret et divulgaret. Et eandem hanc (nativitatem) coram omnibus patefactam esse testatus est Evangelista qui dixit*** „turbatus est Herodes et tota urbs Jerusalem cum eo;“ et multa alia (testantur), quae vides facta esse secundum testimonium Johannis. Primum miracula ea, quae ab ipso Domino nostro perpetrabantur, admodum nova et mirabilia erant — et aliud quod etiam hoc majus est id est, quod discipuli ejus in ejus nomine manifesto miracula insignia perficiebant, quam potestatem iis dedit dicens† „ejicite daemones, mundate leprosos, aegrotos sanate; gratis accepistis, gratis date.“ Et id quod beati Apostoli in ejus nomine aperte haec faciunt multo majus est quam quod ipse facit. Non enim novimus in hominis nomine quenquam miracula unquam patravisse, non Josuam filium Nun in nomine Mosis, non Elisam in Eliae nomine, (Christus) autem donum spiritus quem (*a. quod*) habet in duplo acceperat. Quibus omnibus igitur quum cognoscamus etiam apud Judaeos Christum fuisse dominum, qui multo altior

* 1 Cor. 9, 20. ** 1 Cor. 11, 1. *** Matth. 2, 3. † Matth. 10, 8.

quam Moses et omnes prophetae erat, excusationem neque impudentiae suae neque inobedientiae erga Dominum nostrum juste habent. Decebat enim eos sequi eum tanquam qui multo et major et praestantior erat Mose prophetisque omnibus, quum iis quae ab eo dicebantur fides habenda esset. Illi autem ea quae necessaria erant reliquerunt et cogitarunt de eo ut eum cruci affigerent, quum justum impudentiae suae praetextum non haberent. Iam vero id, quo imprimis damnatio et poena eorum ingravescit, hoc est: post crucifixionem et mortem Domini nostri Apostoli manifesto coram iis signa perpetrabant, usque adeo ut umbra Beati Petri aegrotos in eorum conspectu sanaret; et cum hisce omnibus Judaei in pravitate animi, quanquam omnia haec mirabilia et praeclara videbant, perseverabant et Apostolos in ignominiam et carcerem saepenumero tradebant.

Nam si post crucifixionem redire voluissent, reversio eorum accepta esset. Videmus enim Beatum Petrum (*Johannem?*) iis qui in Juda erant, scriptoribus et Pharisaeis Fol. 5 b.
cum Sadducaeis et toto Judaeorum populo non solum de eo testatum „adest“, sed etiam confessum esse eum multo excelsiorem esse quam se ipsum, tanto excelsiorem ut* „non dignus sim qui ligamina calceorum ejus solvam.“ Non igitur recipiebant sine dubitatione testimonium Johannis. Nam si hic, cujus fides Judaeis admodum nota erat, toto hoc testimonio sine dubitatione testatus erat, decebat eos credere in eum et eum sequi. Hoc autem non modo praedicabatur, sed ex testimonio Johannis vox patris ejus de coelo aperte testimonium Johannis confirmabat, hoc dico**: „filius meus et dilectus meus, in quo mihi complacitum est.“ Et imprimis porro descensione spiritus, qui aperte similitudo columbae erat, testimonium perspectum et confirmatum est.

Quae autem testimonia hisce graviora requirebantur? Ex hominibus enim testatus est Johannes, qui omnibus hominibus excelsior erat tempore illo, e coelo Deus, quem Judaei dominum universi confitebantur, denique Spiritus

* Luc. 3, 16. ** Matth. 3, 17.

Sanctus, de quo in testamento vetere scriptum est eum esse Deum et omnibus prophetis donum prophetiae dedisse.

Neque vero ea, quae ante haec acciderunt, parvi momenti erant. Nam antequam Johannes natus est, pater ejus Zacharia ab angelo nuntium accepit de nativitate ejus, quae statim etiam populo Judaeorum cuncto patefacta est. Ita enim ad eum dictum est de Johanne*: „hic erit magnus coram Domino et plenus erit Spiritus Sancti et ibit coram eo in potestate et spiritu Eliae prophetae, ut paret ei populum perfectum.“ Quae quidem aperte praeclaram de Christo notionem manifestabant. Ut igitur Johannes a Judaeis praeclarus et magnus habitus est, eo autem quod testatus est de Domino nostro, eum multo et incomparabili modo excelsiorem esse quam se ipsum, ita aperte confirmabatur testimonium ejus de Dno. nostro(?). Et cum his omnibus angelus quoque de nativitate Dei nostri testatus est, quum pastoribus appareret et ita diceret:** „hodie vobis natus est salvator, qui est Dnus. Christus.“ Et statim pastores in urbem venerunt. Et manifestum est haec omnia multa cum conturbatione dicta esse, res novae enim in ore multorum dici et narrari solent —

Fol. 6. fides et poenitentia eorum accepta esset. Propter haec ergo omnia juste iis aptatur judicium et poena paratur, quae respondet impudentiae eorum, quod cum omnibus his rebus in duritate animi perseverarunt neque adducti sunt ad persuasionem miraculis praeclaris, conspectu angelorum, adventu Magorum, qui e populo peregrino erant et ex terra longinqua venerant neque de nativitate Dei nostri comperissent nisi sidere et revelatione cognossent — et porro voce patris ejus, adventu Spiritus, testimonio Johannis, miraculis magnis, quae Dnus. noster manifesto perpetrabat — cum iis quae etiam discipuli in ejus nomine faciebant ante crucifixionem et post eam, omnibus illis signis quae ipso crucifixionis tempore contigerunt, quae omnia damnationem et poenam eorem magnopere ingravant.

* Luc. 1, 15—17. ** Luc. 2, 11.

Et porro in pertinacia sua donatione multa custodibus Romanis persuaserunt, ut resurrectionem ejus celarent, ut mentirentur dicentes:* „discipuli venerunt, eum furati sunt noctu.“ Haec autem omnia sufficiebant ut eos gradatim adducerent in hanc fidem, eum multo excelsiorem esse Mose et omnibus prophetis et decere credere in ea, quae ab eo dicebantur. Quod si credidissent, paullatim notionem et cognitionem Dei Verbi assecuti essent, ut Apostoli una cum reliquis qui crediderunt in eum. Haec igitur omnia, per quae Judaei ad fidem non adducti sunt, ab haereticis pavva habentur. Et propterea sententiam damnationis et poenae gravis juste accipiunt. Quae quidem (*signa*) neque a Mose neque a reliquis prophetis post Mosem usque ad adventum Dni. nostri invenimus patrata esse. Quibus aperte perspicitur Christum Dnum. nostrum extra omnem comparationem excelsiorem quam Mosem omnesque prophetas fuisse. Fol. 6a. Col. 2.

Sed dicunt: si hominem in crucem egerunt, non damnantur in judicio, ut etiam ii qui (sceleratorem) interfecerunt non damnantur, tanquam non accepturi sint poenam, qui Beatis Apostolis ignominiam intulerunt, quod manifesto a Christo Domino nostro discimus. Sc. quomodo poenam luit is qui erga Dominum nostrum peccavit (ﺃﺳﺎﺀ), ita quoque ii qui Beatos Apostolos ignominia affecerunt et in angustias redegerunt, supplicium et damnationem accipiunt. Et porro ut is qui Christum honorat, remunerationem pulchram accipit, ita praemium et remunerationem pulchram ii accipiunt, qui Apostolos ab eo missos receperunt et honorarunt, quum aperte sic dicat:** „is qui vos excipit, me excipit et qui me excipit, excipit eum qui me misit.“ Et alio loco*** dixit: „id quod fecistis uni horum parvulorum qui credunt in me, mihi fecistis et id quod uni horum non fecistis, mihi non fecistis. Fol. 6b.

Sodomae et Gomorrhae dic judicii aut iis. Si autem (respicis) hos, qui contemserunt neque honorarunt eos qui in eum crediderunt, iis paratur haec comminatio judicii, quod Fol. 6b. Col. 2.

* Matth. 28, 13. ** Matth. 10, 40. *** Matth. 25, 40.

eos decet accipere, qui eum contemserunt. Ut ergo is, qui peccat erga hominem, damnationem et poenam luit, ita haeretici dicunt: si Judaei hominem in cruce penderunt neque damnatio nec poena iis est.

Sed manifesta est veritas harum rerum, quae memoratae sunt et patet iis non esse cognitionem de Deo Verbo neque naturam divinam, quae inhabitabat in homine, intelligebant. Et Judaeos juste luere poenam, quae impudentiae eorum respondet, satis demonstravimus. Multa enim erant per quae ad cognitionem veritatis et ad fidem in Christum adduci poterant. Hi autem spreverunt neque sibi persuaderi passi sunt. Quamobrem excusationem malitiae, quam in impudentia sua commiserunt, non habent. Explicit caput sextum.

Fol. 8. Ut etiam Apostolus dixit:* „nos loquimur in mysterio sapientiam Dei, quae occulta erat et quam Deus ante fundamenta mundi praedistinxit ad gloriam, quam nemo principum hujus mundi cognovit; nam si cognossent, dominum laudis non in crucem egissent.“ Sed ut scriptum est** „quod oculus non vidit, auris non audivit, quod in cor hominis non ascendit, quod Deus paravit iis, qui eum amant.“ De gloria (apparente) in homine, qui excelsus est et totam naturam humanam superat, revelatio iis data est; scientiam autem de eo accuratam non acquisiverunt, quam quidem Apostolos in fine acquisivisse ostendimus.*** Magni enim momenti erat, quod illo tempore revelabatur natura hominum, neque vero haec (*scientia*) propter profunditatem eorum quae dicebantur inter alios emanare poterat. Memoravit multitudinem gloriae, tacuit autem de his, quae illo tempore naturam superabant, et memorat humili modo de eo loquens:† „privasti eum a —

Fol. 8b. Ut qui tum erant, quantum poterant, id quod dictum est acciperent, posteriores autem, postquam exitu rerum ad (ܝܕܥܬܐ) scientiam gradatim promoti sunt, etiam a miraculis quae tum patrabantur, et ex testimoniis antea memoratis

* 1 Ad Cor. 2, 7—9. ** 1 Ad Cor. 2, 9. *** Cfr Migne p. 9[illegible] fragm. primum. † Ps. 8, 6.

confirmationem sumerent, quum haec facta postrema cognitionem accuratam iis praeberent. Attamen cur haec dico? quum nobis facile sit e Scriptura secundum promissiones nostras argumenta nostra depromere. Cuique enim nota est vis psalmi, cujus prima verba de unico Dei filio, Deo Verbo sumi debent (?) et illud* „Domine, domine noster, quam laudatum est nomen tuum in toto mundo“ et illud „laus tua coelum superat“ et illud „ex ore infantis constituisti laudem tuam“ et illud „video coelos opus digitorum tuorum, lunam et stellas, quas constituisti.“ Et manifesto a Domino nostro didicimus, ut liber Beati Matthaei Evangelistae nobis tradit; narravit** enim, quomodo secundum verbum prophetiae Dominus consederit in asino et intraverit in urbem —

Universali rei nomine speciem non indicari.

Ut in inhabitatione etiam species inhabitationis cognos- Fol. 2.
citur. Decebat autem eos scire, inhabitationis nomen, quia universale est, non simul singularem inhabitationis speciem indicare. Neque in hoc solo ita esse invenimus, sed (*invenimus*) multa, quibus nomen universale est, et quorum singularia aliae res cognoscuntur esse. Non enim quia nomen animalis homo communicat asino tauro agno leoni reptili, cum quibus particibat, etiam in singularitate sua cognoscitur, sed servatur etiam ita notio singularium uniuscujusque eorum.

In singularibus, quae quisque eorum habet separatim Col. 2.
a socio suo. Quid autem opus est stabilire opinionem nostram his documentis levibus, quum grave documentum habeamus ad vituperandam stultitiam eorum, qui putant in re universali necessarie speciem cujusvis rei cognosci. Hoc enim „est“ (ἔστι) (*id est*) quod commune est Dei et omnium rerum quae sunt. Dicimus enim „Deus est“ et

* Ps. 8, 1—3. ** Matth. 21, 10.

„omnia quae sunt sunt“, ne omnia singillatim referamus. Neque quoniam Deus est, dicimus alia non esse.

Fol. 2b. Quod, si quid universale est in nominatione ejus, singularitatem ejus non indicat; sed e contrario admodum diveras esse inter se natura et ordine (*singulas res, quae uno nomine universali comprehenduntur*). Et ita ea distinguunt. ut Deus et creatio ejus distinctionem admittit. Non enim hoc majus discrimen existit. In verbo autem universali (*res*) simul sunt, e singularibus autem dignitatem accuratam discimus. Ita quoque hoc nomen inhabitationis, quod universale est. Species autem inhabitationis apud quemque eorum invenitur. Neque vero paritas nominis inhabitationis etiam paritatem speciei manifestat (ﻝ)*. Sed etiam contrarium invenitur in quaestionibus verborum. Quum autem dubitent de voce „inhabitatio“, verbum simplex a —

Col. b. Quum enim jusserit Dominus noster** „quando jejunamus, abluimus faciem et unguimus caput“ et ei qui orat*** „i in secretum et ora solus.“ Neque vero videmus haec peracta esse a primoribus, neque a jejunantibus neque orantibus. Si enim hanc consuetudinem orantes tenuissent, superflua esset congregatio ecclesiae. Et eo quod congregatim nos omnes oramus, redarguitur illud „i in coenaculum tuum et ora“ et illud „si homo jejunat, ungueat caput“, quod contrarium est illi „non possideas.“ Unde enim ei est pretium olei, si —

Adversus Apollinaris doctrinam de cognitione (νοῦς) tertia in Christo natura; explicatur Luk. 2, 52.†

Fol. 4. (*Anima*) procul dubio cognitione praedita est. Nam si mortales in ipsa vita sua motus naturales habent, multo magis immortales, quibus vita immortalis est, cognitionem penetrantem validamque habent. Jam vero forsitan dicunt „nos non dicimus, animam non esse cogitione praeditam.“ Dicant ergo nobis, quare requiratur natura tertia, quam appella-

* Propter hujus loci cum fragm. libri VII. (Migne p. 971 squ.) affinitatem hoc fol. inter fines librorum sexti et octavi inserui. ** Matth. 6, 17. *** Matth. 6, 6. † Cfr. Migne p. 980.

verunt „cognitionem“, et quid significet subsistentia ejus aut in quo adjuvet et finiat hominem. Si enim vita corporis ab anima gubernatur et cognitio in ea (*anima*) inest et per eam (*cognitionem*) intelligimus naturam divinam et constitutionem omnis effectus et oeconomiam gubernationis omnium rerum, quae factae sunt et erunt — haec enim omnia connexa sunt cum natura cognitione praedita — quid ergo haeretici dicunt opus esse natura tertia, quam finxerunt et „cognitionem“ appellaverunt? Non enim naturaliter anima usus et actiones habet ut corpus; naturaliter enim oculus aptus est ut videat, auris ut audiat, lingua ut moveatur ad voces (*producendas*) et omnia membra naturaliter suos Col. 2.
habent motus ut moveantur. Si itaque anima ita est, indiget ergo alia quadam re ad subsistentiam suam et vitam, ut etiam haec membra indigent anima, qua constituantur et moveantur ad usum effectus sui. Secessu enim animae non modo non inutilia (*inefficientia*) manent membra corporis, sed etiam dissolvuntur neque sufficiunt, ut cingant et constituant animam suam. Sin autem anima non ita est — ut etiam (*in veritate*) non ita est — nimirum in essentia (v. *persona*)* sua naturaliter Dei gratia vivit et corpori praebet vitam et subsistentiam, — notum ergo est eam esse immortalem neque motus naturales habere, sed cognitione ad quodcunque eligit, sese vertere.

Neque tamen haeretici haec omnia curant neque ita ut decet intelligunt neque in sententiam Librorum SS. inquirunt. Sed ut demonstrent opinionem suam, scilicet hominem tribus naturis constare, afferunt nobis testimonium a B. Paulo, quod dicit:** „Deus pacis sanctificet vos omnino Fol. 4b.
et totum animum vestrum et animam et corpus sine vituperatione usque ad adventum Dmni. nostri Jesu Christi.“ Et hoc testimonium, quod nobis interrogationis instar offerunt, stulte intelligunt. Hoc autem aliud (*testimonium*), quod Jesus*** „adultus est in aetate et sapientia et gratia apud Deum et homines“ Apollinaristae, qui negant cognitio-

* Ḳenūmā et ὑπόστασις et πρόσωπον est. ** 1 Thessal. 5, 23.
*** Luk. 2, 52.

nem animae, atque Eunomiani, qui eorum similes rejiciunt assumtionem animae, investigare et intelligere nolunt; ambae* enim partes noverunt, hoc testimonium ipsorum doctrinae esse contrarium. Nam si secundum opinionem horum animam non assumsit, aut secundum illos animam assumsit, neque vero cognitionem — si quis contendere vult, animam hominis existere posse sine cognitione — quomodo Jesus adultus est in sapientia? Si vero dicere velit, Deitatem adultam esse in sapientia — neque hi tam impudentes sunt, ut (*hoc*) contendant in stultitia sua. Corpus autem non adultum esse in sapientia, manifestum est. Perspectum igitur est, eum assumsisse animam cognitione praeditam. Ita enim in sapientia adolescere poterat, quum cognitione acciperet doctrinam (ܚܟܡܬܐ) sapientiae. — Pertinaciter autem contendunt, eum adultum esse in eo, quod videbatur secundum opinionem hominum — non contemplantes id quod dictum est „in aetate et sapientia et gratia“ neque hoc „apud Deum et homines.“ Nam si de eo confitentur, eum vere in aetate et sapientia et gratia adultum esse, perspectum est eum vere in aetate auctum esse, non in opinione hominum. Ita quoque in sapientia vere adultus est. Nam caute Evangelista verbum suum praeservavit neque pravae eorum arti locum dedit, quum diceret „apud Deum et homines.“

Meditabimur secundum opinionem eorum, eum in opinione apud homines adultum esse, num etiam in opinione apud Deum adolescere posset. Nam si etiam apud Deum adolescebat et augebatur (?), perspectum —

Adversus Apollinarim; de assumtione; non dicendum „duo filii“; de cognitione natura tertia.

Fol. 7. Aut numquid propterea, quod non perfectus est, eum „filium“ non appellet. Si igitur Deum Verbum „filium“ vocant, illa autem alia (*persona*) extra naturam divinam, sive solum corpus sit sive corpus et anima, „filius Dei“ appel-

* Apollinaristae et Eunomiani.

lari non debet. Et iterum homo perfectus non est. Quid igitur secundum opinionem eorum dicamus eum esse? Ad has autem cogitationes verbum, quod decet eas, nobis attuli. Si autem dicunt „ille, qui est assumtus, — sive sit corpus sive corpus cum anima dicere volunt — adjunctus et absolutus est in filium“, quomodo fieri potest, quin intellexerint, hanc sententiam etiam nobis convenientem et aptam esse, quum confiteamur perfectum hominem esse assumtum? Nam si Deus Verbum in natura perfectus Dei filius est, quod attinet ad nativitatem a patre est. Is ergo, qui extra hanc naturam est, non solum ab essentia (s. *persona*) sua pro se nominatus est, sed propter copulationem (συναφείαν) exactam cum Deo Verbo, in nomine filii Dei confitemur. Et quod dicitur de filio Dei, patet intelligi etiam de eo, qui assumtus est, quanquam perfectus est. Neque urgemur, ut propter hanc causam dicamus „duo filii“. Corpus enim et animam duas naturas esse neque inter se similes, manifestum est et etiam hi confitentur. Nam si duae naturae, quae assumtae sunt, non inter se similes sunt neque (*similes*) Deo Verbo, qui assumsit, neque aliam personam pro se constituunt propter copulationem (συναφείαν) cum Deo Verbo, — notum est, neque naturam tertiam, quae est cognitio, si secundum eorum opinionem addatur, hoc efficere. Si enim, dum ambo anima et corpus ad Deum Verbum pertinent, qui ea assumsit, et dum vere filius est, propter copulationem exactam (*haec ambo*) una cum eo (*filio Dei*) nominantur et agnoscuntur, vides, etsi sit natura tertia, hoc non infringere opinionem nostram in hac re. Ut enim hae duae naturae propter copulationem exactam nomine naturae potioris h. e. ejus, quae ea (*corpus et animam*) assumsit, nominantur et Fol. 7b.
praedicantur, ita, etsi sit natura tertia, „filius Deus“ nominatur et vocatur non distinctus a Deo Verbo. Neque concedimus, ut aliud quidquam extra naturam divinam, in essentia (s. *persona*) sua pro se intelligatur et appelletur „filius Dei“; sed nominatione „filius Dei“ nos significamus etiam eum, qui assumtus est, quamvis homo perfectus sit. —

Attamen dicunt in dementia sua: „praestantior cogni-

tio est quam ejus natura divina* — quae cognitio in illo homine singularis est, et convenit, ut ab hac tanquam a potiori alia essentia (*persona*) naturae hominis nominetur.“ Haec enim a nobis dicta sunt, dum non curavimus sententiam eorum „cognitionem aliam naturam esse extra animam et corpus.“ Neque vero haec ita sese habere, auxilio Dei supra ante demonstravimus.

Sententia Apollinaris „Christum non vocandum hominem“ refutatur 1. ex Scriptura S. 2. ex Jacobi testimonio, quod tradidit Hegesippus.

L. Attamen dicunt „neque nominatio „hominis“ de Christo usurpari debet neque hac voce eum appellare decet“ — quae quidem sententia documentum stultitiae eorum est et (*probat*) eos non in Scripturis SS. eruditos esse. Facile enim cuique, qui intelligere vult, cognoscitur, nos in multis locis in Scripturis SS. hanc nominationem invenire. Dominus enim noster ad Judaeos dicebat** „cur me vultis occidere hominem, qui verum vobiscum loquitur“, et alio loco, quum calumniator eum tentaret; namque dixit:*** „lapides hi fiant panis“ et respondit ei“ scriptum est, non solum pane vivit homo.“ Perspicuum est, si hic qui assumtus est non fuisset homo et (*si*) certamen cum calumniatore constituisset, hic cum eo non pugnasset, ut eum tentaret. Hic enim talem eum esse putabat, qualis apparebat, quum naturam divinam, quae in eo inhabitavit, non sentiret. Quod si perspectum habuisset, non ausus esset, ut eum tentaret. Necessarie enim si cognosset naturam divinam, intellexisset etiam hoc, quod altior est quam qui tentationibus attingi possit. Non itaque apte respondit —

Fol. 14. Et propterea extra ecclesiam Dei sunt et patres nostri justum habuerunt eos abscidere tanquam membra putrida

* Cfr. Comment. in 1 Cor. 1, 24; Migne p. 877: σοφίαν τὸν Θεὸν λόγον ὀνομαζόμενον. ** Joh. 8, 40. *** Matth. 4, 4, cfr. Migne p. 988 fragm. ult.

a corpore sano. Sed quum haec explanare voluerim, utrum etiam patres talia dixerint et nominationem hominis in consuetudine habuerint, et quum apud multos (*hunc*) usum invenerim, necessarie etiam eorum testimonio verbum meum munire volui et ex omnibus partibus circumspexi, et ex ordine actionum et ex probitate cogitationum et ex documento Librorum et ex usu universali eorum, qui ad fidem in Christum adducti sunt. Et ii, qui nobiscum in blasphemia sua disputant et erga haec omnia confirmant doctrinam suam, quae (*orta est*) ex innovatione nova neque verbo memoratā, acquisiverunt arma et magis quam omnes morbum suum magni aestimarunt, quum etiam tentent, ut alios ubivis a veritate deducant.

Primus igitur testis aptus testimonio verborum nostrorum Hegesippus venit, qui diebus Apostolorum erat. Hic autem est Jacobus frater Domini nostri, cujus verba (Hegesippus) in capite quinto posuit*, quum narrat de eo, quem finem habuerit, quomodo eum interfecerint Pharisaei, postquam nempe enarravit, ejus mores qui fuerint et qua ratione sese gesserit et quid ejus indumentum fuerit et quid multi propter praestantiam morum ejus de eo senserint, et eum Judaeos hortatum esse ut crederent in Christum. Et narravit: die azymorum multi Judaei in urbem capitalem congregati sunt et Scriptores et Pharisaei, qui ei dicunt: „multi sunt qui errant in Christo, tu autem, quum totus populus in te confidat propter probitatem tuam, ascende et sta supra pinnaculum templi et reduc omnes homines ab hac opinione.“ Ita autem dixit (scribo enim ipsa ejus verba), nam Scriptores et Pharisaei collocarunt Jacobum supra pinnaculum templi et clamarunt et dixerunt ei: „juste, cui nos omnes decet obsequi, quia populus in errore suo sequitur Jesum, doce nos quae sit porta Jesus.“ Et dixit iis voce valida: „quid interrogatis me de Jesu homine?“ His ergo ostendit Fol. 14b.
(Hegesippus), eum alium ac Deum Verbum vocasse hominem et de hoc responsionem recusasse. Addit autem „et sedet in coelo ad dextram potestatis magnae et veniet supra nubes

* Eusebius, histor. eccles. II, 23.

coeli*.“ Nemo enim dicit, Deitatem quae ubivis est „venire supra nubes.“ Congruens autem homini est, quod venit supra nubes, qnanquam non separatus est a Deitate (*natura divina*). Neque vero hoc quidquam de unitate naturae humanae detrahit. — Quam narrationem Hegesippi Eusebius Caesareensis in libro historiarum ecclesiasticarum, quem fecit, tradit.

Huic ergo, quod dictum est, tres testes adsunt: Beatus et praestantissimus Jacobus frater Dni. nostri, et Hegesippus qui in libro suo id memoravit et Eusebius, qui testimonium Hegesippi verbis suis interposuit, qui si dubitasset, num conveniret animo Apostolorum, nunquam id in oratione sua posuisset. Memoravit autem, quoniam arbitratus est decorum esse et eum, qui dixit, et eum, qui tradidit. Ornatur autem etiam in historia (*lacuna in textu*) et Justinus — (*lacuna***) — dixit autem, Simeonem et Menandrum magos post eum et eos, qui Dominum nostrum hominem simplicem vocarunt, inde initium duxisse — neque propterea quod vocarunt hominem simplicem. Dixit autem ita***: post verba Menandri alius daemon apparuit tentans, ut eos projiceret ab amore Dei. Elegit et adduxit illos, qui sunt Ebionitae, qui primum in medium protulerunt, ut confiterentur Christum humili et paupere modo. Dicunt enim eum fuisse simplicem et tanquam consuetudine eum solum ut hominem justificatum esse.“ Antea „collectores aliarum rerum“ eos vocavit non simpliciter, sed quia narravit ea, quae ad Simeonem et Menandrum pertinent, qui negant naturam humanam (*corporeitatem*) Dni. nostri dicentes „tanquam in spectris conspectus est.“ Justo collectores aliarum rerum eos vocavit, quum illi de natura humana errarint, hi autem in alio, quod naturam divinam (*Deitatem*) negarunt. Praedicarunt enim eum esse hominem simplicem, quamobrem eos vituperat —

* Cfr. Fritzsche p. 19 l. 25. ** Hic quatuor versus tam mutilati sunt, ut quid sibi velint extricare non possim. *** Sequentia, quae e libris Justini Martyris desumpta esse videntur, in Scriptis quae adhuc exstant non invenio; forsitan ad σύνταγμα κατὰ αἱρέσεων (Apologia I. cap. 26 in fin.) pertinent.

De adunatione naturarum
(ἕνωσις τῶν φύσεων).

Discipuli ejus, quod in coelum ascendit; Angeli iis Fol. 10a.
dixerunt:* „Viri Galilaei, quid statis et spectatis in coelum? Hic est Jesus, qui ascendit a vobis in coelum. Ita ut vidistis eum in coelum ascendisse veniet.“ Πανταχόθεν ἄρα δῆλον, ὡς περιττὸν μὲν τὸ τῆς κράσεως καὶ ἀπρεπὲς καὶ ἀφαρμόζον [ἑκάστης τῶν φύσεων ἀδιαλύτως ἐφ' ἑαυτῆς μεινάσης.**] Προδῆλον δὲ ὡς τὸ τῆς ἑνώσεως ἐφαρμόζον· διὰ γὰρ ταύτης συναχθεῖσαι αἱ φύσεις, ἓν πρόσωπον κατὰ τὴν ἕνωσιν ἀπετέλεσαν. Ὥστε ὅπερ ὁ Κύριος ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός φησιν. Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία, εἴποιμεν ἂν καὶ ἡμεῖς εἰκότως κατὰ ἑνώσεως λόγον, ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο πρόσωπα, ἀλλ' ἓν, δηλονότι τῶν φύσεων διακεκριμένων· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖ οὐ λυμαίνεται τῷ ἀριθμῷ τῆς δυάδος τὸ μίαν λέγεσθαι τὴν σάρκα, πρόδηλον γὰρ καθ' ὃ μία λέγονται, οὕτω κἀνταῦθα οὐ λυμαίνεται τῇ τῶν φύσεων διαφορᾷ τοῦ προσώπου ἡ ἕνωσις. Ὅταν μὲν γὰρ τὰς φύσεις διακρίνωμεν, τελείαν τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ λόγου φαμὲν καὶ τέλειον τὸ πρόσωπον· [οὐδὲ γὰρ ἀπρόσωπον ἔστιν ὑπόστασιν εἰπεῖν***.] τελείαν δὲ καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν καὶ τὸ πρόσωπον ὁμοίως. Ὅταν μέντοι ἐπὶ τὴν συνάφειαν ἀπίδωμεν, ἓν πρόσωπον τότε φαμέν. Nam si separamus naturam filii Dei, dicimus aliam esse naturam animae, aliam corporis, quum utri eorum personam et naturam esse cognoscamus et persuasum habeamus animam, ubi a corpore separatur, remanere in natura et persona sua. Itaque ab Apostolo† quoque discimus hominem interiorem et hominem exteriorem et singularitatem a re, quae ad universitatem pertinet, nominamus addentes „interior et exterior“, ne eas nomine simplice appellemus. Ut enim dicimus, in uno connexas esse unam essentiam (ḳenūmā) et unam personam (parṣūpā) et ambas uno

* Acta 1, 11. ** Horum loco Syrus ἀλλὰ ἑκάστης τῶν φύσεων ἀδιαλύτως μεινάσης ἕνωσίς ἐστι. *** Quae uncinis inclusa sunt in Syr. desunt.
† 2 Cor. 4, 14; cfr. Migne p. 1000 l. 1 squ.

nomine nominamus, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον κἀνταῦθα ἰδίαν φαμὲν τοῦ Θεοῦ Λόγου τὴν οὐσίαν, ἰδίαν δὲ καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου· διακεκριμέναι γὰρ αἱ φύσεις, ἓν δὲ τὸ πρόσωπον τῇ ἑνώσει ἀποτελούμενον. Ὥστε κἀνταῦθα ὅταν μὲν τὰς φύσεις διακρίνειν πειρώμεθα, τέλειον τὸ πρόσωπόν φαμεν εἶναι τὸ τοῦ ἀνθρώπου, τέλειον δὲ
Fol. 10b, καὶ τὸ τῆς θεότητος. Ὅταν δὲ πρὸς τὴν ἕνωσιν ἀποβλέψωμεν, τότε ἓν εἶναι τὸ πρόσωπον ἄμφω τὰς φύσεις κηρύττομεν, τῆς τε ἀνθρωπότητος τῇ θεότητι τὴν παρὰ τῆς κτίσεως τιμὴν δεχομένης καὶ τῆς θεότητος ἐν αὐτῇ πάντα ἐπιτελούσης τὰ δέοντα.

Sectiones capitis noni.

LXIII. Quomodo haeretici erga nos afferant illud, quod Verbum caro factum est.

LXIV. Quomodo haeretici erga nos afferant illud „similitudinem servi assumsit.“

LXV. Secundum opinionem haereticorum Deum Verbum hominem cum corpore humano vocari non posse.

Caput nonum.

LXIII. His verbis, quae adhuc diximus, demonstravimus gravitatem et doctrinae ecclesiae, et apte dici „inhabitatio“ (ἐνοίκησις) ex verbis Scripturae antea memoratis satis explanavimus, et ex libris ostendimus nos justo nominationem unionis (ἕνωσις) retinere et recusare nomen permistionis. Nos autem, postquam in dissertatione de his rebus pulchre disceptavimus, neque hoc admittimus, quod hi afferunt ad refutationem ambarum (*rerum*). Dicunt enim, se habere duo testimonia gravia et sufficientia ad confirmandum historias eorum novas, quae sunt (*unum*) ex Evangelio* „Verbum caro factum est“, (*alterum*) ex Apostolo** „evacuavit se ipsum et assumsit similitudinem servi.“ O de multitudine dementiae! quod non intelligere possunt, quae iis conveniant;

* Joh. 1, 14. ** Philipp. 2, 7.

sed quam saepe dicunt, quae contra eos ipsos sunt! In quo enim simile est illud „caro factum est*“ illi „similitudinem servi assumsit“, quod secundum animum eorum in censum vocandum est? Manifestum enim est, rem quae existit non aliud quiddam esse, postquam facta est, atque id quod facta esse (ܗܘܝܬ) dicta est.

De assumtione; explicatur Philipp. 2, 6 squ.

Assumsit aut assumtus est, similitudo Dei aut simili- Fol. 12.
tudo servi. At dicitis: similitudo Dei est quae assumsit, similitudo servi quae assumta est. Quid ergo vobis opus est turpitudine quaestionum? et cur non sumitis distinctionem harum rerum ex libris divinis et cognitionem religionis cum puro animo affigitis in mente vestra? Quomodo enim is qui assumsit similis est assumto et quae aequalitas est inter Deum et hominem? servum et dominum, similitudinem Dei et similitudinem servi? — Tu autem videas, quomodo insigni ratione Apostolus de distinctione naturarum nos edocuerit et illum appellet similitudinem servi et hunc Dei, illum eum qui assumsit et hunc assumtum. Et has diversas res collegit et docuit nos unionem personae. Dixit enim** „sed evacuavit se ipsum et similitudinem servi assumsit et in similitudine hominis erat et in habitu ut homo habebatur“ et postquam testatus est de natura ejus humana, procedit ad res humanas, revelatione indicans copulationem (συναφείαν) Dei Verbi. Nam dicit*** „humiliavit se ipsum et obedivit usque ad mortem, mortem crucis.“ Et manifesto haec congruunt cum natura hominis, id quod cruci affixus est et secundum naturam suam mortem accepit. In eo autem „humiliavit se ipsum“ indicatio adunationis inest; nam hominis non erat, quum in se ipsum sumeret mortem, quae ab initio judicio Dei super naturam extensa est. „Humiliavit se ipsum et obedivit usque ad mortem, et maxime (*mortem*) in cruce“ —

* Cfr. Fritsche p. 23 l. 17—22. Migne p. 982 fragm. libri IX primum.
** Philipp. 2, 6. 7. cfr. Comment. Migne. p. 924. *** Ib. 2, 8.

is qui a Deo Verbo assumtus erat et qui copulatione sua supra mortem esse poterat, sed ex suo arbitrio pro salvatione nostra passionem toleravit; et perseverat dicens ea, quae naturae humanae apta et congrua sunt. Addit enim iis et dicit:* „et propter hoc quoque Deus eum exaltavit et extulit et dedit ei nomen, quod superat omnia nomina.“ Quem autem exaltatum esse dicimus? Deum Verbum? Et is, qui erat similitudo Dei et imago Dei — neque hoc erat in parte rapinae (*tanquam arreptum quidquam*), sed ut quidquam, quod
Fol. 12b. naturam ejus decebat — et quanquam sciebat se esse patri aequalem, suapte voluntate propensus erat, ut gloriam suam velaret et in similitudine servi appareret nostrae salvationis causa. Accepit ut in altum efferretur. Haec enim de eo dixit Paulus. Num autem excelsiora sunt quam haec, quae dicta sunt? Accepit et exaltatus est. Aut quomodo exaltabat Deus eum, qui ei par erat aut majorem se ipso eum fecit? — quod turpe dictu est. Necessarie enim, si una res e rebus aequalibus in modo permanet, altera supra modum aequalitatis exaltatur, evanescit aequalitas. Perspicitur autem igitur magnum esse eum, cui ab initio aequalitas exacta fuit. Et porro — quomodo in iis rebus, quae pares sunt, una potest dare, altera autem indigere gratia? et quid ei datum est? Videamus verum etiam hoc, sc. nomen, et quid sit hoc (*nomen*)! Nimirum** „in nomine Jesu omne genu flectatur, quod est in coelo et terra et subter terram, et omnis lingua laudabit Jesum Christum in gloriam Dei patris ejus.“ Et hoc donum post mortem creator universi accepit, is a quo omnia facta sunt et sine quo nihil factum est ex iis, quae sunt et existunt. — Si vero quis dicat, hoc datum esse ipso Deo Verbo, quam impietatem multi antea committebant, in fine autem ad cognitionem veritatis sese verterunt et adoraverunt eum, eodem modo etiam pater hanc gratiam assumere videtur. Multi enim impii erant et post adventum Christi ad cognitionem se verterunt. Si vero decet accurate loqui, „pater potissimum accepit gratiam“ secundum horum opinionem. Ille enim qui adventu suo et passione effecit, ut qui-

* Philipp. 2, 9. ** Philipp. 2, 10. Rom. 14, 11.

vis homo ad cognitionem patris accederet et qui dominus noster est apud patrem suum, dixit:* „hominibus nomen tuum notum reddidi.“ Nimirum manifestum est haec de eo, qui assumtus est, esse dicta, cui gloria data est a tota creatione et confessio domini et adoratio ab omni, quod est in coelo et terra et subter terram. Hanc gratiam accepit is, qui assumtus est, quum non sit simplex et solus pro se, sed in unione Dei Verbi. Quum enim omnis gloria debeatur Fol. 13. unico Deo Verbo a creatione sua, quum omnia per eum facta sint, ii qui adorationem huic offerunt, quum sciant una cum eo esse similitudinem servi quae assumta est, gloria (*laude*) sua etiam similitudinem servi, quae assumta est, adorant, quum adunationem similitudinis servi cum Deo Verbo norint. Si quis ergo id, quod Dei est, de ipso Deo Verbo praedicare velit, ut id quod eum exaltavit, bene dixisse mihi videtur — et haec notio etiam sententiae Verbi aptum est. Assumsit enim similitudinem servi et unione cum se eum exaltavit et extulit et dedit ei, ut tota creatio eum adoraret. Quid igitur abhinc? extulit aut assumtus est, similitudo Dei aut servi? est creator universi, aut gratia (*lacuna*) accepit adorationem? At cesset omnis lingua blasphemans! Docet enim enim B. Apostolus manifesto, quid sit discrimen naturarum, quae gloria naturae quae assumsit, quis assumtus sit, et eum esse similitudinem Dei, hunc autem similitudinem servi et eum in misericordia sua subiisse, ut a gloria sua humiliaretur; hic autem in gratia ab eo assumtus est et propter gratiam a tota creatione adoratur. Et ad haec addit docens nos de unione. Hoc enim docet omnia in unum colligens; postquam enim dixit de Deo Verbo, eum esse similitudinem Dei ctr.* „et erat in similitudine Dei et in habitu repertus est ut homo“ et addidit „humiliavit se ipsum et obtemperavit usque ad mortem, mortem crucis“ — quae indicant res humanas; iterum dicit „propterea etiam Deus eum exaltavit“ et quae omnia postea de eodem hoc dicit. Et intellegebantur haec contraria fuisse. Hoc autem imprimis admiratus sum, diligentiam verborum Apostoli, hoc

* Joh. 17, 6. ** Philipp. 2, 7.

dico quod primum dixit de eo qui assumsit, de eo qui assumtus est, et hunc vocat similitudinem Dei, hunc similitudinem servi — et postquam distinctionem naturarum accurate memoravit, tunc corporeitatem ejus quoque dicit
Fol. 13b. et mortem crucis et ea quae post mortem ei contigerunt. dico gloriam quam a tota creatione accepit. Et per haec unionem indicat. Assumtione enim, eo quod ille assumsit, hic assumtus est, et hoc quod ille est similitudo Dei, hic similitudo servi, naturas distinguimus. Gloria autem, quam Deo Verbo in morte et cruce communicat, unionem personae cognoscimus.

Hi autem haec quae dicta sunt considerare nolunt, et contemnunt, ut veritatem e Libris discant, et interdum interrogant „alius et alius est aut idem?“ et porro „misericors est an misericordia egens? adjutor an auxilio egens?“ Adversus haec autem ea quae dicta sunt sufficiunt, ubi distinctionem naturarum et unionem personae ostendimus. Et perspicitur illum in natura adjuvari, hunc adjuvare, quum nota sit unio ambarum (*sc. naturarum*), quae (*unio*) a tota creatione adorationem accipit. Diligenter ergo demonstrabimus et imprimis ex verbis B. Davidis, quum testetur de iis quae ab eo dicuntur aut explicantur, quomodo (*haec*) accipiantur a Domino nostro et ab Apostolis h. e. a Domino nostro — is enim etiam per Apostolos loquebatur. Beatus David gratia Spiritus Sancti totam gubernationem quae futura erat praevidit, et Deum creatorem universi propensum futurum et inhabitaturum esse in homine salvationi nostrae causa et eum similitudinem servi esse assumturum et eam secum unam (*parem*) redditurum et unione cum ea universum recturum esse. Miratus autem est de misericordia ejus et stupefactus est de multitudine honori hominum, quod nos hujus dignitatis dignatus est, ut inhabitaret in natura nostra. Etiam hoc praevidit revelatione Spiritus, eum cuique homini notum futurum Deum et creatorem universi et in creatione nomen ejus laudem habiturum esse, et quemque hominem cogniturum esse creatorem suum, qui antea iis (*hominibus*) non notus fuerat

Et de his duobus miratus est, de uno quod eos qui ad malum ese verterunt, ad bonum reducit, de altero quod hanc actionem agit in homine tanquam in vase — eo quem tanquam principium ab omni genere nostro assumsit et omnia in eo paravit ad salvationem vitae nostrae

De visionibus Dei et angelorum.

Ut ad duo quidquam accedat, pars ad chrysolithum, Fol. 11.
pars ad ignem. A Jesaiah autem „vestimenta indutus“ et „sanguis noster sanguinem inimicorum rubicundum reddit.“ Et iterum alicubi,* quod in corpore humano est sedens supra thronum, qui circumdatur a Seraphim. Necesse est autem, si visiones perlustramus, etiam hoc considerare iis non fuisse corpora humana, sed nova erant et contra consuetudinem universalem creata, tum iis fuisse alas et a quibus (*corporibus*) pennae eorum sint. Et dicimus aliud esse corpus quod assumtum est a Deo et Patre, aliud id (*quod assumtum est*) a filio, alia autem et diversa ea Angelorum, quod etiam a Bileamo conspectus est hominis instar gladium manu tenens — et porro a Josua in similitudine viri armati. Ne vero multa verba de his rebus extendamus, „et multa corpora“ dicimus, si visionibus adducimur, est eas veras putemus. Si vero hoc fieri non potest — haec enim visiones usus cujusdam caussa spectantur ad auxilium eorum qui ea spectant — manifestum est etiam Abrahamo fuisse visionem, quae visa est utiliter a Deo —

Explicit liber X.

Sectiones libri XI. Fol. 11b. Col. 1.

Adversus eos, qui interrogant nos, utrum misericors sit an misericordia egens, adjutor an auxilio egens.**

Liber XI.

Ad*** haec igitur sufficiunt quidem et [quae diximus], ubi et [naturarum differentiam] ostendimus et [personae

* Cfr. Jes. 63, 1 et 6, 2. ** Fragmentum tituli sectionis secundae quid significet non video. *** Migne p. 983. 84 et 1002. quae uncinis inclusa sunt in fragmento syriaco leguntur.

unitatem], et quod secundum naturas iste quidem beneficium accipit, ille autem beneficium dat, certa constituta unitate, ex qua indivise ab universa creatura honor impletur.

Fol. 11b. Col. 2. De anima et cognitione argumentis sufficientibus usi sumus — veritati (*v. ad confirmationem* تصديق) eorum quae opus sunt; hoc solum hic demonstrare volumus. Attamen ex affluentia (*tanquam superfluum*) etiam hoc ostendemus. nos non simpliciter distinctionem naturarum e Libris didicisse, sed indicationem corporis et animae cognitione praeditae. E quibus conspicitur eum esse hominem perfectum. Consequenter autem id quod sequitur dispositionem ordinis orationis, apprehendemus. Hi enim multas quaestiones nobis afferunt ad refutationem veritatis — et tum dicunt „si dicimus „duo perfecti", necesse est dicere „duo filii"*, tum autem „non decet dicere alius et alius" et iterum „decet dicere"" Deus verbum crucifixus est, is qui Christus est neque alius quidam."" Contra has quaestiones ut decet respondimus. Et quum promiserimus, ut veritatem ecclesiae dissertatione demonstremus, quum autem in promissione nostra non mentiamur et quum perfecte quaestionem contra responsionem (*respons. c. quaest.* — ?) fecerimus, iterum cogimur ut agamus verbis, quae in argumentis exactis dicuntur — et antea.

Refutantur interrogationes „utrum misericors sit an misericordia egens, resuscitans an resuscitatione egens" etr.

Fol. 9. Ut distinctione naturarum utamur. Hoc nos interrogant, utrum misericors sit an misericordia egens, adjutor an auxilio egens. Et hoc machinantur, ut probos rem acerbam et turpem interrogent nihil curantes, ut conveniens et aptum doctrinae ecclesiae sit. Etiam de his rebus ex Libris divinis demonstrare decet, etiamsi ex iis quae supra memoravimus ostendi possit. Quum enim naturae diversae sint, necessarie diversitatem earum etiam singularia earum sequun-

* Migne p. 985 l. 19b 22 εἰ δύο τέλεια φάσκομεν, πάντως δύο καὶ τοὺς υἱοὺς ἐροῦμεν.

ur, quando de ipsis naturis verbo interrogare volumus; hoc autem est propter fraudes eorum, qui, ut is qui aliquid novi invenit (ܡܫܟܚ), interrogationem insolitam interrogant. Etiam hoc a nobis addatur, quomodo aperte intelligatur, illum esse adjuvantem, hunc adjutum. Et hoc primum ex Evangelio discimus, nam postquam Dominus noster in Jerusalem venit, incepit ex templo ejicere eos qui vendebant columbas et oves, dixit iis:* „haec domus precibus est (*destinata*), non ut sejungatur commercio.“ Et hi ab eo signum rogarunt, ut ostenderet magnitudinem suam, qua confirmatus (*fretus*) est et jusserat ut consuetudo (*commer-* Fol. 9b.
cium in templo), quam (*Judaei*) per longum tempus tenuerant (ܫܒܩ), dissolveretur. Neque vero quidquam explanavit, sed dixit iis: „solvite hoc templum et in tribus diebus ego reconstituam“ et Evangelista interpretans dicit „hoc autem dixit de templo corporis sui.** — Ii autem accedunt et dicunt nobis (placet nobis verbis eorum adversus eos uti) „resuscitans est aut is qui resuscitari debet (*v. potest*)? resuscitans eum, qui solubilis est, aut solutionem excipiens?“, quae autem inter se contraria sunt neque congruunt. Solubilis enim eget resuscitatore suo, ille autem extra passionem est et potestate eum, qui solvitur, resuscitat. Dixerunt ergo nobis: quid erga hanc quaestionem dicere decet? — Facile autem respondemus dicentes: satis cognitionis de hac re ex Scriptura nobis est. Alius enim est, qui solvitur, alius qui resuscitat. Et ille est templum, quod solutionem excipit; ille autem, qui id resuscitat, Deus Verbum est, qui promittit se resuscitaturum esse templum ejus dissolutum. Et quomodo fieri potest quin (*haeretici*) ex his discant distinctionem naturarum et accedant ad cognitionem veritatis; sed quaestionibus turpibus periclitantur ut probos conturbent.

De adunatione personae.

Saepenumero etiam homines de iis dubitabant in per- Fol. 16a.
versitate sua. Abhinc autem manifestum est, quae apte de

* Joh. 2, 14 sq. ** Cfr. p. 62 fragm. 8.

natura humana dicantur et quae hoc earum (*sc. naturarum* discrimen diversum reddant de natura divina, quum cada in copulationem (συνάφεια). Singularia omnium eorum quae de Dno. nostro et salvatore Jesu Christo dicuntu quando naturae separatim in significatione sua examina tur, est ubi quadrant in hanc (*naturam*) et est ubi in illam, in ordinem eorum, quae de utraque naturarum dicenda sur Si autem tenent adunationem personae, propter adunatione communiter ambae (*naturae*) dicuntur, etiam in re, qu quadrat in hanc (*utram naturarum* —). Ita enim etiam re quae natura distincta est, vides connexe dici propter ad nationem naturae

De genealogia et nativitate Christi.

Fol. 16b. Quem creaverit et hic a quo et quem. In enarratio generum David et abinde secundum ordinem traditio remansit Jesus Christus in fine, quum dicat (*Matthaeus*) ita „Mattan creavit Jacobum, Jacobus Josephum maritum Mari a qua natus Jesus, qui vocatur Christus.“ Et his ape demonstrat se loqui de Christo in carne, quem dixit nat esse a Maria. Non enim de natura divina verba facie necessarium erat ostendere semen Mariae ortum esse Abrahamo. Et distinxit abhinc tres numeros, qui comp bant quatuordecim, ne ex ordine concluderetur, Christ quoque in eodem ordine natum esse. Dicit:** „Nativi autem Christi ita erat; desponsata erat Maria mater e Josepho. Antequam societatem habebant, invenieba praegnans a Spiritu Sancto —

Fol. 17a. Quod etiam dici decet „a Spiritu Scto. (*eum creat esse*)“, neque vero eum formatum esse in naturam divina Et postea dicit ut id quod Angelus dixit Josepho:*** Jose fili Davidis, ne metuas sumere Mariam uxorem tuam. N quod in ea creatum est, a Spiritu Sto. est.“ Quae eti apud B. Lukam invenis. Postquam enim dixit, quom Angelus ad Mariam venerit et ei annuntiarit eam esse p

* Matth. 1, 16. ** Matth. 1. 18. *** Matth. 1, 20.

reaturam, dicens:* ecce, concipies et procreabis filium“ tr. et quum Maria de hoc dubitaret et diceret:** „quomodo oc erit, quum vir mihi non notus sit?“, dixit (Lukas) id uod Angelus respondit eique dixit:***„Spiritus Sanctus veniet t vis excelsi te obteget, quia is qui a te procreatur, sanctus st et filius Dei voca bitur.“

Explicatur Luk. 2, 40.

LXXVIII. Hisce ergo tractavimus de nativitate. Simi- Fol. 17 b.
ia autem sunt quae sequuntur, scilicet eum lege guberna-
um esse et omni cura studuisse, ut eam observaret. Satis
: libris divinis discimus, ubi Evangelista dicit:† „puer autem
ıdolescebat, invalescebat spiritu, quum plenus fieret sapien-
iae et gratia Dei esset supra eum.“ Alius autem (*locus*)††
‚et descendit cum parentibus suis et venit Nazaretham et
›bedivit iis.“ Et Apostolus dixit:††† „vero sublime est hoc
ıysterium, quod*† ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι.
Δεδικαιῶσθαι ἐν Πνεύματι λέγων αὐτὸν, εἴτε ὡς πρὸ τοῦ βαπτίσ-
ματος μετὰ τῆς προσηκούσης ἀκριβείας τὸν νόμον φυλάξαντα, εἴτε
ὡς καὶ μετ' ἐκεῖνο*†† τὴν τῆς χάριτος πολιτείαν τῇ τοῦ Πνεύματος
συνεργείᾳ μετὰ πολλῆς πληροῦντα τῆς ἀκριβείας. Nam etiam
ad baptisma it. Decet etiam hoc brevibus memorare, ne
longiorem reddamus sermonem nostrum.

Fol. 1. forsitan libro XIV. tribuendum est; Gennadius de viris ill. c. 12:

Quartum decimum autem hujus operis librum proprie de ctr. et de creaturarum ratione disserens pro sensu ctr. explicuit.

* Luk. 1, 31. ** Luk. 1, 34. *** Ib. 1, 35. † Luk. 2, 40. †† Luk. 2, 51. ††† 1 Tim. 3, 16. *† Migne p. 988. fragm. primum libri XIII. *†† Ita Graecus. Syrus τῇ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος πολιτείᾳ καὶ τῇ αὐτοῦ ἀκριβείᾳ πεπληρωμένον.

Naturae inter se separatae sunt.

Fol. 1a. lin. 5 Ita igitur naturae una ad alteram contrarie accedere non possunt et propterea dominus naturarum naturas unam ab altera separavit, et supra ut in alto ignem posuit, infra autem terram. Atque aquam arena tanquam muro sepivit. Et distinxit eas invicem, et imperavit, ut aqua unam faceret collectionem, ne, commixta aqua cum natura terrae. (*aqua*) hanc (*terram*) demergat et naturam suam perdat hac (*terra*) admixta, neve, accedente (*aqua*) ad eam et superata ab ea (*terra*), propter crassitiem ejus evanescat (*aqua*). neve quum (*aqua*) validior igne sit, hujus naturam consumat, neve terra superet ignem, quem in se fert —

De conditionibus germinandi.

Fol. 1a. Col. 2. lin. 9. Terram reddit locum, ubi fructus germinant. Fructus igitur, si calor vehemens fit, hi magis quam socii pereunt; nam aere calido et frigido fructus arescunt, quum utri horum hic effectus sit. Viriditas aeris facile eos (*fructus*) exuberare potest. Ita quoque semina multa aqua oppressa (*in m. aq. immersa*) pereunt in terra. Si autem multitudo caloris iis (*seminibus*) adhaeret, (*terra*) parum ea germinare facit; sine auxilio usus eorum agricolae est, quum non inventa sit radix, quae in profundo stabiliri et tanquam si opus sit, terrae addi possit, ut in ea infigatur. Et iterum si frigus ingravescit, germinatio seminum marcescit et perit. Ita igitur hae naturae ad se invicem accedere non possunt.

De conditionibus mixtionis; vox „mixtura“ in Scriptura S.

Fol. 1b. lin. 4. Ita enim dicimus, calida cum frigidis, aqua cum vino commisceri, et saepe dicimus aer commisceri; si nempe ejus frigus se adjungit calori, miscetur et fit aequalitas mixturae. Neque quisquam dicit, oleum cum oleo misceri, aquam cum

aqua, nisi si aridum vel calidum vel frigidum. Hoc enim est propter differentiam effectus eorum. Jure adhibitum est hoc nomen (*mixtura*). Invenimus quoque, quod Scriptura divina has res „mixturam“ appellat. Beatus enim David dixit:* „scyphus in manu Dei et plenus mixturae vini turbidi“ h. e. mixtus. Salomo sapiens dixit:** „sapientia aedificavit sibi domum et libavit libationem suam et miscuit crateres suos vino.“ In his locis librorum sanctorum invenimus nomen „mixturae“. Et apud nos quoque usurpatur. Nam saepissime utimur voce „mixtura“ etiam de homine, qui constat ex commixtione quatuor elementorum. Quae (*commixtio*) corpus constituit. Neque (*haec commixtio*) quanquam — terrae in eo invenitur et aer effunditur, in eo (*corpore*) cognoscitur, neque (*in eo cognoscitur*), quanquam Col. 2.
aqua in eo fluit. Sed effectus horum ubi miscetur, subsistentia corporis nobis consummatur — quum nempe miscetur vis effectūs horum h. e. caloris, frigoris, ariditatis, viriditatis secundum sapientiam mixtoris eorum. Constituuntur autem ad custodiendum corpus et ita quoque fructus cujusque generis constitui dicimus, quum non misceantur naturae ignis terrae aeris aquae atque haec faciant. Nam si hoc contigisset, in hoc toto tempore evanuissent elementa, ex quorum naturae parte ea, quae sunt, subsistentiam sumebant. Non enim naturae una ad alteram accedere possunt propter effectum contrarium, quem invicem habent.

De Melito Episcopo Antiocheno ejusque contra Arianos certamine***.

Multi abrepti sunt neque multum abfuit, quin tota Fol. 15.
populi congregatio in hoc errore periret. Et hac sententia tota oriens turbata erat. Ex eorum numero ii (*erant*), qui putabant se habere perfectam de filio Dei cognitionem in fide. Neque vero de Spiritu Sancto conscientia eorum sana

* Ps. 75, 8. ** Prov. 9, 1. *** Cfr. Epiphanius, adv. Haereses l. III. tom. I. c. 28—35.

erat. Et hi postea in scientia veritatis confirmati et consummati sunt. Eodem hoc tempore quum B. Episcopus Melitus* non tollens palmam dignitatis, quam habuit, ad regem et principes, de hac fide forti animo praedicaret et quamvis sciret fore ut post praedicationem suam abjiceretur a dignitate et amore, quo rex et principes eum prosequebantur, haec omnia contemsit et fretus fiducia alta voce fidem ecclesiae praedicavit. Decet autem ad investigationem et confirmationem verborum nostrorum ipsam ejus sententiam accurate proponere. Nam sic dixit: „tres intelligimus, (*est*) autem ac si de uno loqueremur.“ Et statim gravis conturbatio in ecclesia orta est et tumultus populi effervescebat. Omnes enim mirabantur de libertate doctrinae ejus et gratia Dei confirmavit animum populi totius. Graviter autem ingemebant adversarii veritatis, quum viderent brevi tempore omnia facinora sua dissoluta esse. Fiducia enim praedicationis et libertas doctrinae erat confirmatio religionis et vituperatio severa contra eos, qui gradatim confirmationem fidei diripiebant. Neque vero verbum doctrinae propter tumultum populi audiri poterat neque si quis cornu usus esset, praedicare potuisset propter tremendum tumultus magni sonum. Et tum B. Ep. Melitus sanctis suis manibus linguae locum implebat, quum optaret, ut omnia membra sua in formam oris sibi transformarentur et per omnia veritatem praedicaret. Et sanctificatus est Beatus confessione oris sui, quum etiam ante confessionem ecclesiae multi gravem persecutionem, comminationem mortis tolerarent, ut ministerium precis ministrarent atque ut offerrent gratias Deo domino universi. Neque iis licebat congregari. Nam Antiochiae Syriae reges multoties minitati sunt et imperárunt, ut in flumen dejicerentur. Tum temporis enim ad latus fluminis conveniebant et congregabantur. Et haec quidem verbis nostris non egent, sed ea ita sese habere ante verba nostra praedicant ipsa facta. —

Beatum autem Melitum episcopum, cujus memoria benedictioni sit, qui in veritate divina et in amore multo magnoque honore apud regem erat — quae caussa eum ex-

* Cfr. Migne p. 971, 2.

pulit ex urbe Antiochia et jecit in exilium? nonne libertas praedicationis ejus de doctrina religionis? quum nempe tota oriens in re fidei turbata esset. Non enim eo tempore haereticos distinguebant, sed in unum coetum miscebant et eos, qui studio doctrinam fidei religionis sibi comparaverant, et eos qui in animo suo dolum erroris sui occultabant, orthodoxis metuentibus, quominus veritatem fidei suae cum libertate praedicarent, quoniam eo tempore validiores erant (*haeretici*) quam ipsi et noti dominio et principibus, qui contrariam opinionem fovebant. Et hi voluntatem regis secundum arbitrium suum regebant. Atque porro donis praeclaris (*desumtis*) ex alimentis ecclesiae (*haeretici*) suo arbitrio subjecerant multos principes et omnes eos, qui in cogitationibus suis sani non erant, quum populus non jam assuetus esset, ut blasphemiam de Dei filio intelligeret. Illo enim tempore hoc scelus ortum est. Nam non ausi sunt, ut opinionem suam aperte proferrent, sed dolo errorem suum occultabant et fidem proborum gradatim spoliabant et trahebant eos in doctrinam perniciosam. Atque ita gradatim hunc errorem —

IV. Hymnus matutinus auctore B. Theodoro Commentatore.

Lux effulsit justis
et probis gaudium,
Jesus dominus noster Messias
effulsit nobis ex sinu patris sui.
Venit et eduxit nos e tenebris
et elucidavit nos luce sua gloriosa.
Dies effulsit supra homines
et fugit potestas tenebrarum.
Lux effulsit nobis ex luce ejus
et elucidavit oculos nostros tenebris obvolutos.
Gloriam suam revelavit in orbe terrarum
et dilucidavit abyssos imas.
Exstincta est mors et fugerunt tenebrae,
et fractae sunt portae orci.
Et elucidavit omnes creaturas,
quae prius in tenebris erant.
Resurrexerunt mortui sepulti in pulvere
et laudarunt, quod redemtionem assecuti sunt.
Redemtionem fecit et dedit nobis vitam
et exaltatus est ad patrem suum excelsum.
Et iterum veniet in gloria sua excelsa
et elucidat oculos omnium, qui eum expectarunt.
Rex noster veniet in gloria sua excelsa;
accendemus lucernas nostras et ei obviam ibimus,

Et gaudebimus in eo, ut gavisus est in nobis
et delectat nos luce sua gloriosa.
Laudem afferemus majestati ejus
et gratias agemus omnes patri ejus excelso,
Cujus misericordia magna est, qui misit eum ad nos.
Et attulit nobis spem et redemtionem;
Dies ejus subito effulget,
et sancti ejus ei obviam eunt,
Et lampades suas accendunt
omnes qui laborarunt, fatigati et praeparati sunt.
Gaudent angeli et coelorum custodes
de gloria proborum et justorum;
Coronas ponunt supra capita eorum (v. sua)
et simul laudant et laetantur.
Fratres mei, surgite et parate vosmetipsos,
ut gratias agamus regi et salvatori nostro,
Qui venit in gloria sua et delectat nos
luce sua gloriosa in regno (aeterno).

V. Theodorus laudatur.

1) Theodori ex libro contra Apollinarim.

Nam quum duae naturae perfectae in una persona unitae sint, Apostoli etiam talia, quae in duas naturas quadrant tanquam de una persona multocies praedicant.

2) Theodorus: Nam etiam ab initio unitus erat cum Deo Verbo, qui assumtus est in praescientia, et formatione in utero (*facta*) initium unionis accepit. Statim autem, ubi unionis dignus habitus est, omnia accepit, quae accipere decebat hominem unitum cum Unico et Domino universi, quum dignus haberetur rerum multo excelsiorum quam ceteri, quoniam ei exaltatio unionis erat, quae ab initio ei contigit.

3) Loquebatur autem nobis per hominem istum, qui assumtus est, et hic faciebat ea, quae faciebat, tanquam Deus. Loquebatur autem nobis talia quae decent.

4) Sed etiam rerum futurarum cognitionem, quantum usui erat, a Spiritu Sancto accipiebat.

5) Sed ita dicit: ut enim, quanquam e Bethlehem oriundus erat, Nazarenus appellatus est, quum assiduo ibi habitaret ibique educatus esset, ita etiam homo (*appellatus est*), quum in homine inhabitaret.

6) Confitemur autem Patrem perfectum in persona, talem Filium, talem Spiritum Sanctum, integra confessione religionis orthodoxae, quum Patrem, Filium, Spiritum Sanctum non tres οὐσίας diversas sed unam esse credamus, (*confitemur*) quanquam ipsa Deitatis οὐσία perspicua est, decere ta-

men etiam ob gubernationem pro redemtione nostra, gubernatione quam Dominus noster Christus Deus perfecit, cognoscere Deum Verbum hominem perfectum assumsisse, eum esse ex semine Abrahami et Davidis.

7) De eo quod dicitur „poenitet Deum“ v. „poenituit.“ Theodori haeretici ex capite, quod scripsit de eo „decet nos ita, ut consentaneum est Deo, explicare ea quae in Libris sacris de eo praedicantur, quamvis humanum quoddam indicare videantur.

Dictum est „poenitet Deum“, attamen non ut homines neque ita, ut consilium prius relinquens ad alterum procedat. Hanc enim passionem ii, quos poenitet, patiuntur. Ejus voluntas manet in aeternum et scriptum est* „veritas Domini in aeternum manet.“ Sin igitur non mutatur in consilio et voluntate, tempus postulat ut explicemus, quomodo eum, quanquam immutabilem, poenitere, quomodo mutari possit, et imprimis quum Apostolus dixerit** „ejus dona et vocationes sine poenitentia sunt.“ Huic enim doctrina divina contraria non est. In bonitate et misericordia sua donat et vocat eos qui digni sunt, qui vocentur et dona ab eo accipiant. Et quum voluerit ut donaret et vocaret, neque vero consilium ejus finem assequatur, non mutatur in iis, quae antea cogitavit. Quum enim, postquam Saulum ad regnum, Judam ad apostolatum antea vocavit, hi mali scelestique evasissent, vocationis et doni eum non poenituit (haec enim mutatio illorum est), sed hujus quod vocavit Saulum loco regis rebellis atque scelesti (!) et Judam apostolum, qui proditor factus est. Quum enim vocationis, quam donavit, eum non poeniteret, Davido loco Sauli, Matthiae loco Judae eandem dignitatem obtulit. Quum igitur vocatio et dona sine poenitentia maneant, eorum eum poenituit, qui acceperunt neque vero tenerunt ea quae data sunt. Nam dicit „poenituit me non quod unxi regem sed Saulum, non quod hominibus dedi apostolatum, sed quod tradidi Judae“. Patebit autem hoc argumento, quod investigari potest, Deum, quum vellet, ut omnes homines viverent et cognitionem veritatis

*) Ps. 116, 2. ** Ad Rom. 11, 29.

assequerentur, remunerationes divinas iis promisisse, qui voluntatem ejus sequuntur, ut redimantur et cognitionem veritatis habeant. Atque quum omni tempore inveniantur homines virtute praediti, hos igitur, in decreto de renumerationibus scriptum est, quum diligentes et sancti sint, haereditatem accepturos esse, si in tali conditione perseverent. Si vero mutatio procedit ex voluntate eorum erga id quod iis praebetur, indigni sunt promissorum, quae proposita sunt bonis et haeredibus, non scelestis hominibus. Atque ita explicandum est, quod eum, qui promiserat, eorum poenituit. Nam passio ejus perspiceretur, si vellet ut homines mali, non boni ejus haeredes essent, quanquam in testamento scribit „homines boni.“ Nam si ab initio usque ad finem haec ejus est voluntas, ut viri boni ejus haeredes sint, dum iis qui e probis scelerati evadunt, non dat, haec non ejus est mutatio, sed horum qui non perseverarunt in communione virtutis.

8) Ad Joh. 2, 19.

Theodorus: ceteri quoque evangelistae retulerunt eum venditores ovium et boum ex templo ejecisse, quod hic quoque memoravit propter vim eruditionis, quae cum patratione miraculi conjuncta est. Ii enim solum narrarunt eum ejecisse, hic etiam ea quae Pharisaei dixerunt et ea, quae ipse dixit.

9) Ad. Joh. 3, 8.

Johannes* et Theodorus dicunt „hîc locutus est de Spiritu Sancto, cujus vox Jesus est“ i. e. cognitio adventus ejus. Pulchre autem dixit „cujus vox“, quum prior quoque descensio ad Apostolos audiendo perciperetur, sc. vocem quasi venti fortis audiebant. Pulchre igitur addit „talis est quisque a Spiritu natus“ i. e. quisque cujus partus spiritualis est, qui cogitationibus humanis attingi non potest.

* i. e. Chrysostomus.

Quae sequuntur translata sunt e P. Lagardii Analectis Syriacis pp. 100—108. Add. 12156.

Ex libro de incarnatione*, e capite cujus initium est sic: „Quoniam vario modo multi in doctrina incarnationis** erraverunt", ex sectione XI: Post resurrectionem autem quum discipuli a Spiritu perducerentur, tum revelatione quoque cognitionem perfectam accipiebant, ut scirent exaltationem ejus, quae praestantior est quam aliorum veritatis virorum, non in dignitate quadam simplici a Deo (*data*), qualis aliis hominibus data est, positam fuisse, sed in unione cum Deo Verbo, quam cum omni ejus dignitate ei communicat post ascensum in coelum.

Ex initio sectionis XXXIII: Quum enim Apostolus P. 101.
dixerit:*** „Sicut per unum hominem peccatum in mundum intravit, et per peccatum mors", ita etiam gratia per unum hominem Jesum Christum in multos redundavit, quod omnium commune est id quod appetunt — ea quae ex edictis Apostolorum oriuntur (*v. concludi possunt*), si vere agnoscunt se verbis Apostolicis obtemperare. Neque vero hisce obtemperantes nos interrogant: „Quae est solutio quaestionis? — Et laeto cum animo hoc nos damus responsum, (*eam*) aestimantes gloriam nostram: „(*Solutio*) est apologia edictorum Apostolicorum", et dicimus: Hominem moribus suis inobe-

* Ms. ܡܕܡܨܢܥܢܐ ** Ms. ܡܕܡܨܢܥܢܐ *** Ad Rom. 5, 12.

dientiam relinquere (*dissolvere*) decebat. Quoniam autem homo simplex, ubi pugnabat cum peccato, tum ejus potestatem vincere non poterat (quum enim (*peccatum*) in natura nostra per longum tempus antea conditum esset, sibi acquirebat animam, quum haec (*anima*) facile subjiceret eum (*hominem simplicem*), qui cum eo (*peccato*) pugnare volebat; alioquin enim (*peccatum*) victum esset pugnâ cum eo), inhabitatio Dei Verbi requisita est, ut dum voluntas morum ab homine (*procedens*) integra servabatur, auxilio autem Dei Verbi qui dabat, ut perfecte valeret, a peccato facile sese liberaret atque inobedientiam, quae per principem formationis nostrae exstitit, dimitteret.

Ex sectione XXXV: Comparantur autem ἄγωνες Domini nostri, quod non nobis commodum acquirebant, sed quia visibilitatis* cujusdam causa maxime fuerunt. Sin hoc dici non potest — nam notum est hoc nostra causa factum esse — magnum contra animae passiones certamen constituit, parvum autem contra passiones carnis, ut etiam accidebat multo melius his (*passionibus carnis*) resistere (!). Scilicet haec (*anima*) ea erat, quae praecipua sanitate indigebat. E constat eum, postquam carnem et animam assumsit, per duas pro duabus in pugna stetisse, quum in carne peccatum exstirparet ejusque cupiditates coerceret. Et facit, ut cogitatione animae praeclara facile vincantur. Erudiebat autem animam et exercebat, ut et passiones suas superaret et carni cupiditates infringeret. Deitas enim inhabitans haec omnia gubernare incepit. Et in hac re etiam gratia Spiritus Sancti adjuvabat ad hunc effectum, ut Beatus quoque Apostolus
P. 102 dixit**: „vere grande est arcanum timoris Dei, qui revelatus est in carne et justificatus in Spiritu“; quoniam nos quoque auxilium Spiritus accepturi eramus ad perfectionem justitiae.

Ex sectione XXXVI: „Nam quum hominibus posteriori bus auxilio egentibus auxilium Spiritus ad consummationem virtutis perfectae daturus esset, primum hoc in eo, qu assumtus est, fecit.“

Et porro: Sicut quum ad discipulos suos loqueretur

* Ms. ܟܬܝܡܘܬܐ ** 1 Tim. 3, 16.

le dono Spiritus, quod ad eos venturum erat, dixit:* „is me audabit, quoniam a me accipiet et referet vobis.“ Non lixit ܡܢ (ἐξ ἐμοῦ), sed ܡܢ ; ܡܝ (ἐκ τοῦ ἐμοῦ).

Ex sectione XXXVII: Sed etiam Spiritu Dei eum dixit niracula patrasse. Nam si ego igitur Spiritu Dei daemones jicio, quis is est qui tam stultus, ut de Deo Verbo dicat um Spiritu Dei daemones ejicere, quia hoc hominum est, uorum potestas non sufficit ad miracula perpetranda. Iam ero quod de eo, qui assumtus est, ita dicimus, aptum est.

Ex sectione** XXXVIII: Docet autem etiam verbum Domini nostri, qui dixit***: non metuatis eos qui corpus nterficiunt neque vero animam interficere possunt; magis utem eum metuatis, qui animam et corpus in gehenna perlit.“ Ita igitur cogitatio eorum, quod stulta est, reprehenlitur. Nam is qui ad voluntatem animae spectat, eadem atione etiam assumtionem carnis cum anima, quod supervacanea sit (*v. quae altior v. majoris momenti est*) reprehendit. Quod non ita est. Ex voluntate enim virtus oritur. Haec *voluntas*) autem etiam auxilio Dei ad hoc indiget, quia sua psius inclinatione ad peccatum trahitur. Et propterea Dominus noster, ubi hominem assumsit, magnam ei dedit felicitatem, quod peccatum stabilitum ex carne ejus sustulit, et ex anima ejus multam inclinationem ad labendum in passiones, et inclinationem ad peccatum. Ita enim e carne aestum cupilinis, qui in ea inest, sustulit in anima dominium passionum irritum reddens, non ipsas passiones motusque tollens (— nam haec in ambobus (*anima et corpore*) usque ad hoc tempus moventur —), sed facultatem earum concutiens. Et P. 103. moribus suis eruditionem, quae animae apta est, dedit; reddidit eam ut a passionibus suis superari non possit. Et introductione cogitationum bonarum expellitur bellum earum (*cogitationum*), quae malae sunt — etiam ad infringendas cupiditates in carne inclinatione in bonum, quum adjuvetur auxilio Spiritus.

* Joh. 16, 14. ** Ms. ; ; *** Matth. 10, 28.

Ex sectione L: Quia per hominem mors est, propterea etiam per hominem resurrectio mortuorum est, ut manifestum est consentaneum non esse resurrectionem alia ratione hominibus datum iri ac per eum, qui in natura similis est, qualis in natura fuit is, qui causa mortis fuit. Qualis etiam is esse debet, qui causa resurrectionis est.

Ex sectione LI: Non enim dicitur, Deum esse indutum carne — nam nemo dicit „Deus carne indutus“. Iterum autem dicimus „homo in quo Deus inhabitavit.“ Hoc nempe „Deo indutus“ indecorum non est, id quod ii, tanquam si aperte indecorum sit, contenderunt ut tollerent. Si enim homo vocatur, ut ex Scriptura divina ostendimus, in hoc autem Deus Verbum inhabitabat, ergo in eo inerat aut, ut dicere volunt, turpe non est dictu „homo indutus est Deo, eo qui in eo inhabitavit.“ Et iterum: „Nam hoc imprimis interrogant, sitne alius Christus, alius filius Dei, aut hic Christus, ille filius Dei.“ Et si quis respondet et dicit eum esse eundem, statim putant* se hoc haeresis suae stabilimentum nactos esse.

Ex sectione LVI: „Sapientiam nempe inter perfectos loquimur.“** Sapientiam autem vocavit totam de Christo praedicationem, qua omnes homines discebant, Deum Verbum quum inhabitaret, ita omnia per hominem gubernasse. Crucifixus autem pretiosus est non propter naturam ejus qui passus est, sed propter potestatem ejus qui assumsit.

Ex sectione LIX: Etiam Dominus noster, quanquam in iis quae secuta sunt, omnino perfecta ratione Deum Verbum in se agentem habuit, quum ita ut distingui posset totam actionem apud se non habuisset, sed etiam ante hoc saepissime in eo inerat, qui (*v. quod*) multa eorum quae requirebantur agebat. Quum ei permitteretur, ut momen-
P. 104. tum ante crucem propter eundem usum, ut voluntate sua virtutem pro nobis perficeret***, quum etiam in his ab eo incitaretur et confirmaretur ad perpetrationem eorum quae necesse erant perfectam.

* Ms. مكصنبے ** 1 Cor. 2, 6. *** Ms. نعطا

Et post alia, ex eadem sectione: Quoniam antequam infans sciat bonum vel malum, malo repugnat ut praeferat bonum. Nam si malo repugnat, praefert autem bonum, patet eum discriminatione illud in odio habuisse, hoc amasse. Nam discriminatione erga malum electio sine dubio oritur.

Et porro: Patet autem igitur etiam hoc, quod virtus diligenter et multa cum facilitate finivit plus quam poterat (*sola per se*) erga hos alios homines reliquos. Deus enim ut etiam in praescientia hujus, quomodo futurum erat, quum in ipso creationis nostrae initio eum secum univisset, auxilium magnum ex eo dabat ad finitionem eorum quae requirebantur, quum pro redemtione omnium haec de eo gubernaret*, et eum incitaret ad ea quae perfectissima sunt exonerans eum multitudine laborum, sive ad animam spectabant, sive per corpus oriebantur. Et hanc magnam finitionem et exonerationem virtutis ei parabat.

(Quae sequuntur Lag. p. 104, 16—19 translata sunt p. 60 fragm. 2.)

Ex eadem (LX) sectione: Nam quando loquimur tanquam de Deo atque creatore universi, et conaturali cum Patre et qui cum eo ob cognationem naturalem laudatur, naturam Verbi intelligimus. Quando autem ut de terminato loquimur atque de eo qui nunc supra coelum est, in fine autem motu transmigrationis hic venturus est, tum hominem intelligimus, eum qui unione cum eo (*Deo Verbo*) ab universo honorem accipit. Et hac laude tota dignus habitus est et veniet judex orbis totius.

(Quae sequuntur Lag. 104, 27—105, 24 translata sunt p. 43, 8—49, 9.)

Ex sectione LXVI: Etiam igitur ex testimoniis proban- P. 105.
tibus et ex ordine eorum quae dicuntur demonstratur, hominem honorari non posse Deum Verbum cum carne, sed hominem esse animal ut hoc (!).

Et porro: Omni igitur ratione hi vituperandi sunt, quod stultissime loquuntur, quia cognomine hominis Deus Verbum cum carne non cognoscitur. Notum autem est Scripturam

* Ms. مضصو

semper, ubi cognomen hominis de Christo commemorat, indicare naturam hominis, quae perfecta ab eo assumta est ad redemtionem nostram, eam (*naturam*) quam Scriptura in consuetudine habet hoc cognomine appellare.

(Quae sequuntur Lag. 106, 4—8 translata sunt p. 47, 2—7; et Lag. p. 106, 9—14 v. p. 48, 13—20.)

Et post alia: Et haec quidem, ne nimis extendatur oratio, de naturis satis dicta sunt, et de eo quod anobis demonstratur ex Scriptura divina aperte probari illum esse adjuvantem, hunc auxilio egentem.

Ex sectione LXXVII: Et propterea haec nunc mittantur. Hoc autem Dei auxilio a nobis demonstrabitur, hominem esse qui assumtus est, per ea quae aperte dicuntur. Eum esse in natura alium ac Deum Verbum a nobis probatum est.

Et post alia: Eum enim decebat, per quem cujusque causa universum est (patet autem eum de Deo Verbo loqui), et multos filios in gloriam introduxit, eos qui adoptionis (υἱοθεσία) digni habiti sunt, ut finem vitae eorum passionibus consummaret (de homine qui ab eo assumtus est loquitur).

Et post alia: Satis igitur etiam ex his probatur filium Dei esse pro se (*ens distinctum ab aliis*). Homo vocatur is, qui a Deo Verbo assumtus est.

(Quae sequuntur ex „expositione fidei“ Lag. 106, 29—107, 6 v. graece apud Migne, p. 1017 lin. 19 ab inf. (καὶ οὔτε) — lin. 8 ab. inf. (Κυρίου), et Lag. p. 107, 6—11 ib. p. 1020 lin. 4—11 (κυριότητος).)

P. 108. Ex libro ad baptizandos. Jesum enim, ait, de Nazareth, quem unxit Deus Spiritu Sancto et virtute, qui ubi unctionem meritus est, immaculatus effectus est per omnia. Dicit enim eum qui per Spiritum sempiternum immaculatum sese obtulit Deo, etiam conjunctionem cum natura divina meruisse.

Neque enim conjunctionem suscepisset illam, nisi prius immaculatus perfectus esset.*

Et post alia: Nunc igitur, dixit, unum dominum confitemur, qui a natura unus et divinus est, ad quem pertinet pater, qui hominem pro salvatione nostra assumsit, et quum in eo esset cognitionem de se omnibus praebuit; qui quomodo vocandus sit Angelus** dixit, qui unctus est Spiritu Sancto*** „quo immaculatus factus est justificatus est, sicut Beatus Paulus† dicit.“

Ex commentario Evangelii Matthaei: „Hic totus, ait, me altior est, ita ut dignus non sim qui ejus calceum portem††.“ Atque ne credamus, se hoc dixisse eum adulantem (*addit*): „hic vos baptizabit Spiritu Sancto et igni, is dabit vobis gratiam Spiritus.“ Quod ego vobis dare non possum, is vobis dabit — non propter naturam suam, sed propter potestatem quae in eo est.

(Quae sequuntur Lag. 107, 18—22 v. apud Migne p. 705—6 ad Matth. 3, 15.) Et post alia: „Liber γενέσεως Jesus Christi filii Davidis†††“. Paulus quoque dixit*†, quod cum hoc consentit: „de filio ejus, qui natus est ex semine Davidis in carne.“ Non enim iis dixit: Quid putatis de eo qui inhabitavit vel de Deo Verbo vel de filio Dei, qui ab eo natus est? in quem illud „a Davide“ referri non poterat.

Et post alia: Hoc igitur dicit: „is qui natus est ex semine Davidis in carne“ ut indicaret eum qui assumtus est esse natum et vere filium Dei probatum esse, quum potestate Spiritus Sancti exstiterit.

Ex commentario Matthaei: Quoniam autem tempus per- P. 108.
fectionis expectatae venerat, assumsit misit ad gubernationem

* Cfr. Migne p. 1014. Marii Mercatoris vestigia sequens transtuli. ** Hoc refero in Luc. 1, 32 καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται. *** Cfr. Migne p. 1015. lin. 3 squ. † 1 Tim. 3, 16. †† Matth. 3, 11. ††† Matth. 1, 1. *† Ad Rom. 1, 3.

pro nobis eum, qui ex nobis et pro nobis assumtus est, eum quem etiam ordine quo creavit per conjunctionem (συναφεία) cum Deo Verbo ostendit. Quem a muliere natum, quum necesse esset ut in natura esset homo, legi subjecit.

Ex commentario epistolae ad Hebraeos:* Et quis est qui in orbem intrat et dominium ejus accipit? quid est, cui contingit ut etiam ab Angelis adorationem habeat? — Neque enim quisquam, etiamsi deliraret, diceret Deum Verbum esse qui intrat, eum qui omnia quae non erant fecit, et potestate sua ineffabili id quod sunt iis dedit.

* Cfr. Ad Hebr. 1, 6.

Index locorum biblicorum.

Gen. 1, 26 = Pag. 14
1, 27 = „ 15
1, 28 = „ 16
1, 29 = „ 17
2, 1 = „ 18
2, 8 = „ 21
2, 10 = „ 21
2, 15 = „ 9
21, 5 = „ 29
26, 13 = „ 29
26, 14 = „ 29
Jos. 8, 4 = „ 28
Jes. 6, 2 = „ 49
Hos. 4, 12 = „ 6
Ps. 7, 2 = „ 29
8, 1—3 = „ 35
8, 6 = „ 34
37, 14 = „ 29
75, 8 = „ 55
94, 22 = „ 29
116, 2 = „ 61
Prov. 9, 1 = „ 55
Job 38, 7 = „ 3
Matth. 1, 1 = „ 69
1, 16. 18. 20 = 52
2, 3 = „ 30
3, 11 = „ 69
3, 17 = „ 31
4, 1. 11 = „ 13
4, 4 = „ 40
6, 6. 17 = „ 36
Matth. 10, 8 = Pag. 30
10, 28 = „ 65
10, 40 = „ 33
21, 10 = „ 35
25, 40 = „ 33
25, 41 = „ 12
28, 13 = „ 33
Marc. 12, 25 = „ 12
Luc. 1, 15—17 = „ 32
1, 31. 34. 35 = 53
2, 11 = „ 32
2, 40. 51 = „ 53
2, 52 = „ 37
3, 16 = „ 31
8, 30 = „ 12
Joh. 1, 14 = „ 44
2, 14 = „ 51
8, 40 = „ 40
16, 14 = „ 65
17, 6 = „ 47
Acta 1, 11 = „ 43
1, 16 = „ 29
Rom. 1, 3 = „ 69
5, 12 = „ 63
11, 29 = „ 61
14, 11 = „ 46
16, 25—27 = „ 11
1 Cor. 2, 6 = „ 66
2, 6—9 = „ 11
2, 9 = „ 14. 34
5, 5 = „ 29

Rom

1 ~~Cor.~~ 8, 20. 21 = Pag. 10
9, 20 = „ 30
11, 1 = „ 30
2 Cor. 2, 7—9 = „ 34
4, 14 = „ 43
Gal. 1, 8 = „ 12
3, 13 = „ 28
Ephes. 3, 10 = „ 13
Philipp. 2, 6. 7 = „ 45. 47
Philipp. 2, 7 = Pag. 44
2, 8 = „ 45
2, 9 = „ 46
2, 10 = „ 46
1 Thessal. 5, 23 = „ 37
1 Tim. 3, 16 = „ 53 64. 69.
Hebr. 1, 6 = „ 70
1, 14 = „ 12

Addenda.

1) Ad descriptionem codicis Add. 14669 addendum est, nonnulla puncta diacritica a manu recentiore apposita esse. Iam vero quum non ubique pro certo distinguere possem, utra esset manus prior, utra posterior, atque quum haec non multo recentior sit quam illa, habitum textum in Cod. exhibitum retinui.

2) 13, 7 post „servitium“ complendum „ejus vocavit, quoniam pro eo et erga eum peragebatur.“

3) 32, 19. 20 pro „multa cum conturbatione“ leg. „in tota Judaea“.

4) 37, 8 pro „opus esse“ leg. „quod sibi relit.“

5) 42, 13 post „memoravit autem“ lacuna; fortasse „propterea ...“.

6) 44, 19 post „gravitatem et“ adde „praestantiam.“

7) Textus fragmentorum folii 2. (p. ... ad ...) in forma columnarum codicis typis descriptus est; ita fol. 11b Col. 1 (p. ... ad ...); f. 16 Col. 2; f. 17ab (p. ... ad. ...).

8) ... l. 2. 3 inter ... et ... lineola omissionem indicans invenitur, at additio marginalis oblita est.

9) Ad indicem add: 2 Cor. 5, 17. 18 pag. 10, 9 ab inf.

10) 56, 3 leg: „Melitus non curans dignitatis, quam habuit apud

11) 62, 6 ab inf. leg: Sancto: „vocem ejus audit“ pro „Sancto, cujus vox Jesus est“.

ܟܬܒܬ ܗܢܐ ܠܟ . ܫܠܡ ܡܢ ܐܓܪ ܡܢ ܐܬܪ ܕܐ ܟܠ . ܗܘܐ ܟܬܒܬ ܫܠܝܚ ܠܟ ܫܠܡ ܟܬܒܬ ܐܓܪ ܡܢ ܐܬܪ ܠܐ ٥ ٤ ٦ ٣ ٢ ١ ٨ ٧ ٩ ٠

ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܫܘܥܝ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܟ ܚܘܫܒܢܐ ܒܠܒܟ ܕܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܝ ܚܘܫܒܢܐ ܒܠܒܝ ܐܦ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܝ ܚܘܫܒܢܐ ܒܠܒܟ

Fol. 36a

ܟܬܒ ܒܫܡ . ܟܬܒܝ ܟܬܒܐ ܟܬܒ ܠ ܟܠ
ܫܡܫܐ ܟܬ ܟܬ . ܟܬܒ ܟܬܒ ܟܬ
ܟ ܒܫ ܒܫܐ ܒܫ . ܟܐ ܟܬ ܟܬܒ ܟܬܒܬ
ܟܬ ܒܫ ܟ . ܟܬܒ ܟܬܒ ܟ
ܟܬܒ ܟ ܟ . ܟ ܟ ܟ ܟ
ܟ ܟ ܟ ܟ . ܟ ܟ ܟ
ܟ ܟ ܟ ܟ .

7) In Add. 17214 Fol. 35b. (Liber documentorum VII. cent.).

ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ (!) ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .

ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .
ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ ܟ .

ﻟﻪ ﻣﻦ ﺑﻌﺪ *ﻛﻬﻨﺎﺋﻴﻞ ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ ﻫﻮ . ﻟﻪ
ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ **ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ ﻣﻦ ﻛﻬﻦ ﺑﻌﺪ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ . ﻣﺎﺋﺔ
ﻫﻮ ﻫﻮ ﺟﺪﻩ ﻣﻦ .

3) In iisdem codd. Fol. 95 b et Fol. 23 b.

ﻣﻦ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻣﻦ ﻟﻪ . ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ
ﻣﻦ ﻣﻦ ﻣﻦ ﻣﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ . ﻣﻦ
ﻣﻦ ﻣﻦ ﻫﻮ ﻣﻦ ﻟﻪ ﻫﻮ ﻣﻦ ﻣﻦ .

4) Add. 12157 Fol. 129 b.

ﻣﻦ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻣﻦ ﻟﻪ ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ ﻛﻬﻦ
ﻟﻪ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻣﻦ .

5) Ib. Fol. 140a et Add. 14533 Fol. 12b. (Liber documentorum VIII. IX. saec.).

ﻣﻦ ﻟﻪ ﻣﻦ ﻫﻮ ﻟﻪ ﻛﻬﻦ . ﻫﻮ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ
ﻟﻪ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ . ﻟﻪ
ﻟﻪ ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻦ . ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ
ﻟﻪ ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻦ .

6) Ib. Fol. 141a.

ﻛﻬﻦ . ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻦ ﻛﻬﻦ . ﻫﻮ ﻫﻮ
ﻫﻮ . ﻛﻬﻦ ﻫﻮ ﻛﻬﻦ ﻫﻮ . ﻛﻬﻦ ﻣﻦ

* Ita 17210; 12157 ﻛﻬﻨﺎﺋﻴﻞ ** 17210 ﻛﻬﻨﺎﺗﻪ

V. Theodorus laudatur

1) In Add. 14538 Fol. 100 b et Add. 12155 Fol. 111*

ܬܐܘܕܘܪܘܣ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܩܝܣܪܝܐ ܒܪ ܬܐܘܦܝܠܘܣ .
ܡܠܦܢܐ ܕܟܠ ܥܕܢܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܐܬܝ ܠܡܫܪܝ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܗܘ . ܕܐܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܪ . ܕܐܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܪ
ܕܐܬܐ ܕܐܬܝ . ܐܬܐ ܕܐܬܐ ܠܡܫܪܝ ܒܝܬ ܐܠܗܐ . ܐܬܐ ܕܐܬܐ ܠܡܫܪܝ ܒܝܬ ܐܠܗܐ .
ܡܢ .

2) In Add. 12157 Fol. 82 b et Add. 17210 Fol. 2a (Severus contra Johannem Grammaticum Caesareensem, prior VII. saeculi, posterior IX.)

ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܪ ܐܢ ܐܡ ܐܡܪ ܐܢ ܒܪ ܐܢ ܐܡ ܐܡܪ . ܬܐܘܕܘܪܘܣ
ܐܦ . ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܐ . ܐܠܐ
ܐܡܪ . ܒܝ ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܢܐ . ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ
ܐܠܐ ܠܐ ܐܠܐ ܒܝ ܐܠܐ . ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ
**ܐܢܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ ܐܠܐ ܕܐܬܐ

* Ambo codd. sunt ܐܠܐ ܕܐܬܐ „libri documentorum“ v. catenae, prior decimi, posterior octavi saeculi.
** Add. 17210 ܐܢܐ

ܟܕܐ ܐܝܟܐ *ܟܝܟܠ ܢܡ
ܟܬܘܒܐ ܟܝܟܐ ܟܫܒܐ
ـــــــ ܬܘܒܠ ** ܟܠܐ ܡܚܡ
ܠܠܚܡ ܡܚܡ ܟܫܟ
20 ***ܐܒܠܚܟ ܐܒܐ ܫܝܟ
ܡܐܟܠ ܠܟܠ ܟܐܢ
ܠ ܟܫܟ ܫܒܚ ܟܝܟ
ܟܐܐܠܟ ܐܢ ܟܝܟ ܫܡܐ

* A ܟܟܠ ... ܢ ** C ܟܠܐ *** A ܐܒܠܚܐ
C ܐܒܠܚܟ

ܟܬܒ ܒܥܕ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܟܬܒ
ܐܠ ܐܠ ܐܠ

*Add. 17,219. Fol. 150a.

**ܟܬܒܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܪܢ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܩܕܝܫܝܢ

ܩܕܡ ***ܒܪ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ 1
ܕܐܬܝ ܠܟ ܡܫܝܚܐ
ܕܫܠܝܚ ܐܢܐ ܩܕܡ ܟܠ
ܕܐܢ ܠܐ ܒܓ ܟܦܪ ܒܗ
ܟܕ ܫܠܝܚ ܒܓ ܡܫܬܕܪ ܒܟܢ Fol. 150b.
ܕܐܢ ܐܡܪ ܠܟ ܐܡܪ
ܕܫܠܝܚ ܐܢܐ ܠܟ ܒܪ
ܕܡܫܬܕܪ ܒܓ ܡܫܠܚ ܒܝܕ
ܐܡܪ ܠܗ ܒܪ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ 5
ܕܟܦܝ ܐܢܐ ܠܟ ܒܪ
ܠܡܐ ܟܕ ܒܪ ܐܢܫ ܫܠܝܚ
ܕܟܬܒ ܟܬܒ ܠܟ ܐܡܪ

* A = Add. 17219. B = Add. 14677. C = Add. 14675.
** Titulus in C ܐܡܪ ܟܬܒ. B [ܟܬܒ]ܐ ܕܡܫܝܚܐ [ܕܡܪܢ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ] ܩܕܝܫܝܢ ܐܡܪ.
*** BC ܒܪ

ܫܡܥܘܢ ܫܠܝܚܐ ܩܕܡ ܫܡ ܐ[ܢ] ܕܥܡ ܐ[ܚ]ܝ ܕܡܪ ܐ[ܒ]ܪ ܗ[ܘ]ܐ ܕܒ ܫ[ܢ]ܐ ܕܡ

ܕܒܬ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܠܗ ܒܥܠ ܕܒܬ ܐܢܫ ܕܢܦܠ ܒܒܝܬ

ܒ. ܐ ܕܒܫ̈ܝ̈ܢ ܕܒ̈ܝ̈ܬ ܐ

ܕܫܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ
ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ
ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐܡ ܠܐ
ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢ[ܫ] ܕܐܡ ܠܐ ܫܡ ܠܗ ܫܘܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕܐ[ܡ] ܠ[ܐ] 5
ܫ[ܡ] ܠ[ ] ܫܘ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ]

Fol. 15a
Col. 1.

ܐ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ]
ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] 10
ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ]
ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ]
ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] 15
ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ]
ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ]
ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ]
ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ] ܠ[ ] ܫ[ ] ܒ[ ] ܐ[ ]

* Sic manus prior; altera secundum ⸗ del.

ܟܬܒܬ[ܐ] ܕܡܫܝܚܐ ܒܫܒܪ. ܐܝܬ[ܠܗ] ܫܡܪ
ܠܗ. ܪ[ܡ] ܟܬܒܬ *ܫܡܥܘܢ ܐܝܬ[ܠ] ܩܕ
ܪܒܐ ܕ[ܐ] ܟܬܒܬ ܒܫܒܪ ܐܝܬ[ܠ] ܒܗ ܫܪ
ܪ[ܡ] ܒܗ ܕܐ ܫܡܥ ܕܐ ܐ[ܒܕ] ܒ ܠܗ. ܒܟܬ
ܫܡܥܘܢ. ܕ[ܡ]ܫܝܚܐܝܬܐ ܟܠܗ ܒܝ
ܟܡܠ ܟܒܪ ܕܐ ܠ[ܐ] . ܟܡ ܟܬܒ ܫܡ[ܥ]
ܫ[ܐ] ܒܝ ܟ[ܒܐ] ܟܬܒ ܒܫܒܪ ܐ[ܝ]
ܟ[ܐ] ܟ[ܒܐ] ܟܒܪ ܒܫܒܪ ܐ[ܝ]
ܟܬ[ܒ]. [ܐ]ܝܬ ܠ ܐܡ ܟ[ܒ]ܐ.
ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܒ]ܐ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܒ]ܐ. ܐ[ܝ]
ܫ[ܡ]ܥ ܠ ܫ[ܡ]

ܫܡܠ ܡܕܡ ܠܐ ܫܡ[ܥ]ܢ ܕܐ ܐܡܪ ܠܗܝܢ
ܐܠܐ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ ܐܢ ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ
ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ

ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ Col. 2. lin. 9.
ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ ܐ[ܢ]ܐ ܐܡܪ ܠܟ ܠܐ ܬ[ܥ]ܒܕ ܗܝ

ܒܪܝܫܝܬ ܒܪܐ ܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܘܪܝܬܐ ܘܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܘܐܝܬ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܘܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܕܠܥܠܡ ܘܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ

ܗܘ ܕܡ ܐܝܟ ܕ ܐܝܬ ܠܗ ܕ
ܐܬܝ ܠܗ ܒ ܐܝܬ ܠܗ ܐ
ܕ[2. 3]ܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐ ܕ

Fol. 17b. Col. 2.

ܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐ ܕ ܐ ܐ ܐ

ক্রমশঃ ক্ষয় হইতে থাকে।
এই সময় ইহার পরিণত
হইতে প্রায় ৩৬ ঘণ্টা
লাগে। ক্রমে ইহার
পরিণত হইবার সময়
কমিয়া ১২ ঘণ্টায়
দাঁড়ায়। ইহার পর
ইহার পরিণত হইবার
সময় আরও কমিয়া
৬ ঘণ্টায় দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ৩
ঘণ্টায় দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ১
ঘণ্টায় দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ৩০
মিনিটে দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ১৫
মিনিটে দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ৭
মিনিটে দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ৩
মিনিটে দাঁড়ায়।
ইহার পর ইহার
পরিণত হইবার সময়
আরও কমিয়া ১
মিনিটে দাঁড়ায়।

[٣٥٧]ه ملمه هنكلحه
ىحصه ىحسه ىحل
خده حلهه. ىلمه ىهفله
ىه حنمه هنه. له
5 معلحه ىه هنك ىهم
ىحل ىلمهفهه ىحده ىهم.
ىلهه همنمه ىهه
ىكىهحه ىحسه ىهنه
ه[ه] ىهنه لحسهه. ههنه [ه]
10 معنه ىهلهل ىحنه
ىمنحمهنه ىحلمه ههه.
نكه ىه لحمه معهنه
ىحه ىحلهه مه
ىحسه ىهلهه هنه.
15 ملهه ىحسه ىه ىحسه
هحه ىهنه ىه .ىهم
حهه ىهنه ىه .ىهم
ىه .هحمله مهه لمهه. ىه
هحسهىه .هحهحهه له
ىحه ىه هنك ىهه ىحده.

Fol. 17a. Col. 1.
خده هم ىحه. ىه لمه
لحهىحه ىه هنك ىهه
ىحه ىه ىحهىحه ىحده
ه ىحلهىه ىحه ىه

ܐ[ܡ] ܕܡܫܝܚܐ ܕܟܡܘܗܝ ܕܠ ܡܫܬܥܐ ܡܠܟܘܬ ܐ[ܠ]ܗ
ܡܠܟ ܡܫܝܚܐ ܕܫܘܒܚܐ. ܕܟܬܒ ܐܦ ܒ[ܗ]ܕ ܕܟܬ[ܒ]ܐ ܕ
ܐܬܪ ܕܫܘܒܚܐ. ܕܠ ܒ[ܗ]ܕ ܐ[ܠ]ܗ ܐ[ܚ]ܪ ܕܠ ܐ[ܬ]ܝ.
ܗܘ . ܕܡܬܬܩܪܐ ܒܫܡܝܗ ܩܕܝܫܐ . ܕܐܬܐ ܕܫܠܡ
ܗܘ . ܕܡܠܟ ܒܫܠܡ ܗܘ ܢ[ܫ]ܠ ܡܠܟ ܫܠܡ . ܕܐܬܐ
ܕܠ ܐ[ܬ]ܝ ܐ[ܚ]ܪ ܠ[ܡ]ܫܝܚܗ ܕܐ[ܠ]ܗ ܡ[ܪ]ܝ ܟ[ܠ]
ܗ[ܘ] ܕ[ܐ]ܬ[ܐ] ܕ[ܐ]ܠ[ܗ] ܐ[ܚ]ܪ ܕ[ܐ]ܠ[ܗ] ܐ[ܚ]ܪ .
ܕ[ܐ]ܠ[ܗ] ܐ[ܚ]ܪ

ܟܬܒ ܫܠܝܚܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܟ
ܐܢܐ ܐܥܒܪ ܠܟ ܫܡܥܘܢ ܕܐܦ ܥܠ ܦܬܝܐ ܫܠܝܚܐ
ܫܠܝܚ ܐܢ ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟ ܫܡ ܫܡ ܀ ܐܢܐ ܫܠܝܚ ܐܢ
ܐܚܪ ܀ ܠ ܐܝܬ ܒܗ ܕܒ ܠܐ ܐܝܬ ܀ ܡܝܟ
ܫܒܩܬ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܫܠܝܚ ܐܢ ܐܡ
ܫܪܝ ܐ[ܢ] ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܫܠܝܚ ܐܢ ܐܡ
ܐܢ ܠ ܐܡܪ ܠܟ ܫܡ ܐܢ ܫܪܝ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ
ܐܡ ܀ ܫܡ ܫܠܝܚ ܐܢ ܐܡ ܫܪܝ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ
ܐܢ ܠ ܐܡܪ ܠܟ ܫܡ ܐܢ ܫܪܝ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ
ܐܡ ܀ ܫܡ ܫܠܝܚ ܐܢ ܐܡ ܫܪܝ ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ
ܐ[ܢ] ܀ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܫܠܝܚ ܐܢ ܐܡ ܫܪܝ

[illegible]

Fol. 9a. Col. 2.

[illegible]

5 [illegible]

[illegible]

10 [illegible]

[illegible]

15 [illegible]

[illegible]

20 [illegible]

Fol. 9b. Col. 1.

[illegible]

لم. — .

[ܟܬܒ]ܗ. ܫܡܥܘܢ ...

ܗܘ ܕܐܡܪ ܠܗ

. ܐܝܬ ܒܗ ܫܡܥ

ܒܝܬ ܫܡܥܐ 5

. ܕܐܦܝܪ ܒܗ ܫ[ܡ]

ܫܡܥ ܒܪ[1]ܝܘܢܐ

. ܐܝܬ ܒܗ ܠܐ

Col. 2. ܠ ܢܥܒܕ ܒܝܬ ܟܢܘܫܬܐ ܟܕ ܢܥܒܕ ܟܠ

10 ܠܥܝܪ ܐܝܠܢ ܒܝܬ ܡ[ܕ]ܪܫܐ. ܒܝܬ ܡ ܐܡ ܫܡܥ ܚܕ

. ܟܠ ܐܝܬ ܒܗ ܕܒ ܐܝܫ ܠ ܟܠ . ܫܡܥ ܐܡ

ܟܠ . ܟܬܒ ܠ ܢܦܩ ܒܝܬ ܫܡܥܐ ܒܝܬ ܫܡܥ ܠܗ

ܫܡ ܠ ܐܡ . ܟܫܘܪܝܢ ܫܡܥ ܐܝܟ ܟܬܒ

ܒ ܒܝܬ ܕ[ܫ]ܡ ܟܬܒ ܒܝܬ ܫ[ܡ]ܥ ܐ*ܟܠ . ܐܝܫ

15 ܠܥܝܪ ܟܫܘܪ ܒ[ܫ]ܡ ܟܫܘܪ ܒ[ܫ]ܡ

ܫ[ܡ]ܥ ܟ ܠ ܫ[ܡ] ܟ[ܫ]ܪ ܟ[ܫ]ܪ ܠ ܫ[ܡ]

ܫ[ܡ] ܟ[ܫ]ܪ . ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ . ܟ[ܫ]ܪ

ܟ[ܫ]ܪ ܠ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ ܟ[ܫ]ܪ ܠ ܫ[ܡ]

20 ܟ[ܫ]ܪ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ . ܐ[ܫ]ܪ ܠ[ܫ]ܡ[ܥ] ܟ[ܫ]ܪ

ܟ[ܫ]ܪ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ . ܠ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ ܟ[ܫ]ܪ

ܟ[ܫ]ܪ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ ܟ[ܫ]ܪ ܠ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ

ܟ[ܫ]ܪ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ ܟ[ܫ]ܪ ܠ ܫ[ܡ]ܥ ܟ[ܫ]ܪ

* Manus rec. add. in marg. ٥٥

ריקם ריאמרנה . ומעבד ומעשה ומעבדה
מה ריאמר : מה מיהם אבדה ומלא לם נתעשרו
לחלה . ראחרים ריעבדה מה ריעשה . ריא לם
ראמר אשה זה מאשר זה ישמח אחר לחלה תרו
5 מה רלו . ראחרת מחבבה בפיה ובעלה . מאחרם
ריקרא ריקחה : מלמד שמקנא ריפרישה רלה
: ובעל ראשה ומקנא ריקרא ריא ובא ריסתה
לחלה מלמ שיב ובא ריא : ריכיה רל ראה מה ב
רלה . ומעשה ריאחרת לפעמים ריפרישה
10 מחבבה מל ישמח ראם ראיש שמחה לפי תרו
לם ראמר .

Fol. 11b.
Col. 1.
lin. 13.

ריאמרו ר[יה]ר[ם אחד]

[ואמרתם ריאחרים ריי]

.מלראשה מלא

15 ובא ריעשה

ריעשה . ריע[שה ובא]

. — . ריעשתה [בא ובא]

מיהם מלא

רלו ריעשו

20 . ריאמר ביה

: ריעיר ראמר

ראמר ריקח

ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ . ܕܡܫܬܠ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܕܡܫܬܘܬܐ ܥܠ
ܟܠ ܕܒܝܬܗ ܕܥܒܕ ܒܚܟܡܬܐ ܡܢ ܫܘܪ ܫܘܪ . ܐܦ
ܕܡܫܬܘܬܐ . ܒܥܐ ܐܢܫ ܕܥܒܕ ܕܡܫܬܘܬܐ . ܕܡܐ
ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ
ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ : ܐܡܪ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ
ܡܢ ܕܥܒܕ ܕܡܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ .
ܟܠ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܕܥܒܕ ܒܚܟܡܬܐ ܡܢ ܫܘܪ ܫܘܪ .
ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ
ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܬܠ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܕܥܒܕ ܒܚܟܡܬܐ
ܡܢ ܫܘܪ ܫܘܪ . ܐܦ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ
ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ .

Fol. 11a.
Col. 1.

ܡܫܬܠ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܕܥܒܕ ܒܚܟܡܬܐ ܡܢ ܫܘܪ ܫܘܪ .
ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ
ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܬܠ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܕܥܒܕ ܒܚܟܡܬܐ
ܡܢ ܫܘܪ ܫܘܪ . ܐܦ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܦ
ܒܥܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܕܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ .
ܟ

ومن لا . وتعالى . ويتحدث لكنه وسلم وصلى
وبه ومثله . ويعتقد ان لا ومن . ويقول ان
كما . وتحدث وهذا ان ومثل . ونملك وهذا
ومنهم . وكتب ـ ومعرفة فيرسلهم وتحدث ان
Fol. 13b. Col. 1. ان ومنهم . وكلمة وهذا وفيهما في عد ان
كم لا وصدق وهذا ان وكذا ان . ما ومن وهذا
وهذا ومعه . ويقول وهذا ومنهم ومثل قول ان
ومن ومثله . ويعتقد وكذا ومن ومثل ان
وكذا وهذا وكذا ونملك وهذا ومعهم .
10 وهذا ان وهذا . ومنهم ومن وكتب
وهذا وهذا وهذا ومثل . ويتحدث ونملك
ان ومن لكم ما ملم وكذا . ومنهم ومنهم
وكتب ـ وتحدث وهذا ومعه . وكتب ومنهم
وعدم وعد . ونومنه وهو ومنهم . وكذا ومنهم [x]
15 وهذا . وكتب وعد وهو وكتب وتحدث
ومنهم وقعد ان ملم وهل . ومنهم وعد وهو
وهذا ومعه ان وكتب وهذا وتحدث وكذا .
ان وتحدث وهذا ومن . وكذا وهذا ومعه
وكتب ـ ومعرفة وهذا وكذا وكتب . وهذا
20 وهذا وكم ان وكتب ومن . وهذا وهو وكم
وكذا ومعه . وتحدث وكذا ومعه وكتب ان
Col. 2. وهذا ومن . وكتب وكم ـ وهذا وكم وتحدث
وهذا . وهو وكتب وكتب وكذا ومعهم ومن
25 وتحدث وكذا وهذا وكتب وكذا ومن وكذا

ﺍﻧﻌﻢ . ﻗﻠﺖ ﻟﻪ ﻣﺎ ﻫﻮ : ﺍﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ
ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺠﻨﺔ ﻳﺴﺄﻝ . ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺃ ﻳﻨﺎﻡ
. ﺍﻟﺠﻨﺔ ﻳﻨﺎﻡ ﻛﻤﺎ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻣﻨﺎﻡ
ﻣﺎ ﻫﻮ . ﻣﻨﺎﻡ ﻗﻠﺖ ﻣﻨﺎﻡ ﻣﻨﺎﻡ
ﻟﻪ ﻟﻴﺲ ﻳﺒﻮﻝ . ﻳﻨﺎﻡ ﺑﻮﻝ ﻟﻪ ﻓﺎﺣﺘﺎﺝ
. ﻳﺘﻐﻮﻁ ﻳﺘﻐﻮﻁ ﻫﻮ . ﻟﻴﺲ ﻏﺎﺋﻂ . ﻳﺒﻮﻝ
ﻳﻨﺎﻡ . ﻳﻨﺎﻡ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻧﻌﻢ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻧﻌﻢ . ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ ﻣﻦ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ : ﻟﻴﺲ ﻫﻮ
ﻳﺴﺘﻠﻘﻲ ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻢ ﻳﻜﻦ . ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ ﻟﻴﺲ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ Col. 2.
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻧﻌﻢ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ . ﻓﻴﻨﺎﻡ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ
ﻳﻨﺎﻡ . ﻣﺎ ﻳﻨﺎﻡ ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ
ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ . ﻳﻨﺎﻡ ﻟﻪ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ . ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ
ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ ﻳﻨﺎﻡ ﻫﻮ

ܫܘܪ ܡܢ ܥ ܕ ܐ ܒ ܓ ܗ ܘ ܙ ܚ ܛ ܝ ܟ ܠ ܡ ܢ ܣ ܥ ܦ ܨ ܩ ܪ ܫ ܬ

ܡܝܬܝܢ ܠܗ ܡܢ ܫܡܝܐ . ܡܫܒܚ ܠܗ ܟܠ ܚܝܠ ܕܒܝ ܐܬܪܐ ܩܕ
ܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ . ܐܠܗܐ ܫܡܝܐ . ܠܥܠܡ ܫܡܝܐ .
ܫܡܝܐ ܫܡܫܐ ܘܣܗܪܐ ܫܡܝܐ ܫܡܝܐ ܘܟܘܟܒܐ ܘܡܘ
ܫܡܝ : ܐܡܝܢ ܘܡܘ ܫܡܝܐ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܡܘ ܕܒ
ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ * ܕܒ : ܫܡܝ ܫܡܝ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ Fol. 12a.
ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܫܡܝ ܐܝܬ ܠܗ : ܫܡ ܫܡܝ ܐܝܬ ܠܗ Col. 1.
ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ : ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ
ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ . ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ
ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܫܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܫܡ ܐܝ 10
. ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܫܡ ܐܝ . ܫܡ ܫܡ ܐܝ ܫܡ ܫ
ܫܡ ܐܝ ܫܡ ܫ ܫ . ܫ ܫܡ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ 15
ܫ ܫ ܫ ܫ . ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ 20
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ
ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ ܫ Col. 2.

* Supra h. pag. ܫܡ ܫܡ ܐܝ

ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ ܕܐܒܪܗܡ ܐܢܐ ܐܢܟ ܡܓܢ ܠܟ . ܒܠܡ
ܕܐܬܐ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢ ܐܢܐ . ܐܡܠ ܒܠܝܐܠ ܐܒܐ
ܐܡܠܟ ܒܝܢ ܐܒܝܡܠܟ ܐܢܫ ܐܢ . ܕܐܝܬܐ ܐܢ
ܐܡܠܐ ܐܒܪܗܡ : ܐܝܟܐ ܐܬܐ ܠܐܒܪܗܡ : ܐܡܪ
ܒܪܝܬܐ ܐܬܐ . ܐܝ ܡ ܐܢ ܒܝ . ܐܬܐ ܐܒܪܗܡ
. ܐܬܐ ܐܒܪܗܡ ܐܝܟ ܐܡܠ . ܡܐ ܐܬܐ ܐܡܪ
. ܕܐܝܬܐ ܐܡܠ ܕܐܒ ܐܡܠ . ܐܡܠ ܐܡ
ܐܒܝ . ܐܒܝܡܠܟ ܡܒܐ ܐܢ ܐܒܪܗܡ ܒܫ
. ܕܐܒ ܐܬܐ ܐܒܪܗܡ . ܐܝܟ ܫܐ ܒܝ . ܐܢ
ܫܒܪܝ ܐܒܪܗܡ . ܐܡ ܐܬ ܐܒ ܐܒܪܗܡ
ܐܬܐ . ܒܪܝܬ ܐܒ ܐܬ ܐܡ ܐܢ . ܐܡܪ ܐܬ
ܐܡܠ ܐܒܪܗܡ ܒܬ ܐܡ ܐܢ . ܐܒܝܡܠܟ ܒ
Col. 2. ܐܬܐ ܒܫܒܪܝ ܐܢ ܒܝ . ܐܢ ܐܒ . ܐܒ
ܒܠܡ ܒܪܝܬ . ܐܡܪ ܐܢ ܐܒܪ . ܐܒ
ܐܡ ܐܢ ܐܒ : ܐܡ ܐܢ : ܐܡ ܐܬ ܐܡ
ܒܪ ܐܢ ܐܒ ܐܢ . ܐܡ ܐܢ ܒ . ܐܡ ܐ
ܐ ܐ ܒ ܐܡ ܐܢ ܐ . ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ : ܐ ܐ ܐ ܐ : ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ : ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ . ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ . ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ . ܐ ܐ ܐ ܐ

ڪ . ڪيڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪ
ڪڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪ . ڪڪڪ ڪڪ ڪڪ
ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪڪ . ڪڪڪڪڪڪ
ڪڪڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪڪ : ڪڪ
ڪڪ ڪڪڪڪڪڪ ڪڪ : ڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪ . ڪڪڪڪڪ
ڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ . ڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ
ڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ . ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪ
ڪڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪ ڪڪ [ڪڪ] ڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪ
ڪڪ ڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪ : ڪڪڪ . ڪڪڪ [ڪ]ڪڪ
ڪڪ : ڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪ ڪڪ . ڪڪڪ ڪڪڪڪ
ڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪ . ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ
ڪڪڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪ
ڪڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪڪ ڪڪ

ܗܘ . ܫܘܪܐ ܫܒܚ ܫܡܐ ܫܒ ܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡ

. ܡܫܡܫܢܐ ܫܦܪܐ ܫܒܥܝܐ ܐ . ܫܒܬ ܡܫܒ

ܡܝܢ ܠܫܒܫܒܐ ܫܒ ܫ[ܒ]ܐ ܫܒܢ ܫܡܐ

ܡܝܢ . ܡܫܒܐ ܒܫܒ ܡܐ ܫܠܫܒܐ : ܡܫܡ

Fol. 10b. Col. 1. ܫܦܪܐ ܡ ܫܒ . ܫܡܐ ܡܐ ܫܠܫܒܐ ܫܢ ܡܫܡ

ܫܦܪܐ ܡܐ ܒܐ ܫܒܥܝܐ ܐ . ܠܫܒܫܒ ܫܒ

ܡܫܡ ܡܒ ܐ . ܒܬ ـܡܝܐ ܡܫܡ [ܡ]ܐ

ܒܝܬ ܠ ܡܐ ܫܦܪܐ ܫܦܡܠܐ ܫܦܪ ܠ

10 . . . ܒܐ

ܫܒܬ ܒܝܫܒ ܫ

ـܡ ܫܦܪܝܐ ܠܫܒ ܡ[ܐ]ܒ ܫܒܡ ٢٥

. . . ܫܦ ܒܝܐ ܫܦ

ـܡ ܫܦܪܝܐ ܠܫܒ ܡܒ ܫܒܡ ٣٥

15 . . . ܫܐ ܫܒܫ ܫܦ

ـܐ ܫܦܪܝܐ ـܡ[ܐ] ܒ ܫܒ ܫ ٣٥

*[ܫܒ ܫ]ܒ ـܒ ܫܦ ܫܡ ܒܐ ܫ

ܫܒܬ ܒܝܫܒ

ـܫ ܫ[ܡ] ܐ[ܒ] [ܡ]ܒ ٢٥

ـܫ . ܒܝ ـܫ ـ[ܫ]ܫ ـ[ܒ]ܫ ـ[ܫ]ܫ

20 . ـ[ܫ]ܫ ـ[ܫ]ـ ـ[ܫ]ـ ـ[ܫ]ـ

ـ[ܫ]ـ ـ[ܫ]ـ ـ . ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ

ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ . ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ

ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ ـ[ـ]ـ

* v. [ـ]ـ

ܗܘ ܕܐܡ ܐܢ ܐܝܟ ܕܐ ܐܢ ܐܡ ܐܢ ܐܝ ܐܢ ܐܡ ܐܢ ܐܝ ܐܢ ܐܡ ܐܢ ܐܝ

ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن
ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن
ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن
ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن
ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن

Fol. 10a. Col. 1.

ولم يحل ولهم يحل ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن
ولم يحل . ولسبب ولم يحل في ولمن [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم
ولم ولهم : ولهم يحل [ك]ثيرون : ولهم يحل . ولم يحل في ولمن

Fol. 14b. Col. 1.

* Hic lineola signum lacunae. ** Add. in marg. a manu recent.

* Hoc add. in marg. a manu recent.

ܒܪ ܐ : ܕܡܫܟܚܝܢ ܐܝܟ ܡ[ܢ] ܕܒܝܬ ܡܢ ܠܐ ܐܫܬܟܚ
ܡܢ ܕܐ ܐܝܟ ܡܢ . ܕܐ ܐ[ܢ] ܕܐܟܚ ܕܐ ܐܝܟ
ܕܫܟܚܬ ܒܪ ܐ ܕܡ . ܕܡܫܟܚܝܢ ܐ[ܢ] ܕܐ
ܐܝܟ ܠ ܕ ܕܡܫܟܚ[ܝ] ܐ ܕܒܝܬ ܕܫܟܚ
ܐ[ܢ] ܕ ܕܡ . ܕ ܐ[ܢ] ܕܒܝܬ ܕܡ[ܠ] 5
ܐ ܕ . ܕ ܐ[ܢ] ܕܒܝܬ ܕ[ܝ] ܕ ܐ
ܕ ܐ ܐ ܕ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ
ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ
ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ

Fol. 14a.
Col. 1.
lin. 6.

ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ

ﻣﺎ ﻣﺤﻴﺮ ﻣﻠﻪ . ﻣﻠﻪ ﻣﻤﻠﻚ ﻣﻦ ﺧﻴﻔﻪ ﻣﻦ
ﻣﻌﻮﻳﻤﻪ : ﻣﻤﻠﻚ ﻣﻨﻪ ﻣﻦ ﻟﻪ ﻣﻴﻤﻚ ﻣﻨﻪ
ﻣﻠﻚ . ﻣﻤﻠﻚ ﻣﻴﻪ ﻣﻌﻠﻴﻪ ﻟﻪﻟﻪ ﻣﻠﻪ ﻣﻨﻪ
ﻟﻴﻪ ﻟﻚ ﻣﺎ ﻣﻴﻤﻪ ﻣﻤﻠﻚ ﻣﻴﻪ ﻣﻌﻠﻴﻪ
ﻣﻠﻚ . ﻣﻨﻠﻌﻪ ﻟﻪ ﻣﻴﻴﻪ ﻣﻤﻪ ﻟﻚ . ﻟﻤﻌﻴﻪ
ﻣﻦ ﻣﻌﻪ ﻟﻪ ﻳﻌﻪ . ﻣﻌﻠﻴﻪ ﻣﻴﻤﻚ ﻟﻚ
ﻣﻨﻪ ﻣﻴﻤﻚ ﻣﻠﻴﻪ ﻣﻌﻠﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻌﻠﻴﻪ
ﻟﻚ . ﻣﻠﻴﻪ ﻟﻪ ﻣﻴﻤﻚ . ﻟﻪ ﻣﻴﻤﻚ ﻟﻪ
ﻟﻪ ﻣﻌﻪ ﻟﻪ ﻣﻴﻤﻚ ﻣﻤﻠﻚ ﻟﻪ ﻣﻴﻤﻚ
. ﻟﻤﻌﻴﻪ ﻣﻌﻪ ﻣﻤﻪ ﻣﻠﻪ . ﻣﻴﻠﻪ ﻣﻌﻪ
: ﻣﻤﻠﻚ ﻣﻌﻴﻴﻌﻪ ﻟﻪ ﻣﻪ ﻣﻴﻤﻪ ﻟﻤﻌﻴﻪ
ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻤﻌﻪ ﻟﻪ ﻣﻪ . ﻟﻴﻪ ﻣﻠﻪ ﻟﻪ
ﻣﻴﻪ ﻟﻪ ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻤﻪ ﻣﻠﻪ . ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻌﻴﻪ
ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻠﻪ ﻣﻠﻪ . ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ :
ﻣﻌﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ . ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
Col. 2. ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ .
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ .
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ
ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ ﻣﻴﻪ

ﻟﻢ ﺍﻟﻤﺎﺿﻲ ﺗﻨﺮﺍﻟﻤ[ﺮ] : ﺍﻟﻤﻠﻚ ﻭﺍﻥ ﺍﻟﺤﺴﻦ
ﻭﻫﻮ ﻟﻢ ﺍﺣﻞ ﺍﻟﻤﺎﺿﻲ[ﺍ] ﻟﻴﻠﻢ ﺍﻟﻤﻠﻚ . ﺍﻟﺤ[ﺮ]
ﻣﻠﻮ ﻣﻠﻚ ﻣﻌﻮﻟﻲ[ﻉ] ﻟﻢ ﺍﻟﻌﻠﻢ ﻟﻢ . ﺍﻟﻤ[ﻉ] Col. 2.
ﻣﻠﻚ ﺍﻟﻤﻠﻮﻙ ﺍﻟﻤﻌﻠﻮ[ﻡ] ﻟﻴﻞ ﺍﻟﻤﻠﻚ . ﻣﻌﻠﻢ[ﺮ]
. ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻴﻦ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻤﻠﻚ 5
ﻣﻦ ﺍﻟﻤﻠﻚ . ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻴﻦ ﻟﻞ ﻟﻴﻦ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﻟﻠﻌﻠﻢ
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﻟﻢ ﻟﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﻟﻮ ﻟﻞ ﻟﻢ ﻟﻤﻌﻠﻢ
ﺍﻟﻤﻠﻚ ﻟﻴﻞ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺳﻦ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﻟﻴﻞ . ﻟﻢ
ﺍﻟﻌﻠﻢ ﻟﻌﻠﻢ ﺳﺘﻦ ﻟﻴﻦ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟﻌﻠﻢ ﺳﺘﻦ ﻟﻴﻦ 10
ﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺳﺘﻦ ﻟﻴﻦ ﻟﻢ . ﺍﻟﻌﻠﻢ ﻟﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ :
ﻟﻢ ﺍﻟﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﻟﻢ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ
ﻟﻴﻞ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ
ﻟﻢ ﺍﻟﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ : ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ 15
ﻟﻴﻞ . ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ : ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ 20
ﻟﻴﻞ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ .
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ Fol. 7b.
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ : ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ Col. 1.
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ 25
ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ ﺍﻟﻤﻌﻠﻢ . ﺍﻟ

ܒܗ ܐܡܪ ܐܝ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ ܐܝ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ ܒܗ ܐܡܪ

ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܡܪ ܗܘ . ܟܬܒ ܫܘܪܝܐ ܕܡܪܥܐ ܠ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܝܐ ܡܫܝܚܘܬ ܗܘܐ ܕܝ ܬܕܥ
ܫܘܐ ܐܡܪ ܠܐ . ܐܡܪ ܬܪ ܫܠܐ ܡܫܠ ܫܠ
ܫܘܐ ܠܐ . ܐܡܪ ܕܐܢ ܡܫܝܚ ܫܠ ܡܫܝܚ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܝܐ ܡܫܝܚܘܬ ܗܘܐ ܕܝ ܬܕܥ
ܡܫܝܚ ܐܡܪ ܗܘ : ܐܡܪ ܡܫܝܚ ܐܢ ܡܫܝܚ
ܕܝ ܐܡܪ ܗܘ . ܡܫܠܡ ܐܢ ܡܫܝܚ ܐܢ ܡܫܝܚ
ܐܡܪ ܐܡܪ ܗܘ ܐܢ ܕܝ ܗܘ . ܐܡܪ ܡܫܝܚ
ܐܡܪ ܐܡܪ ܗܘ : ܐܡܪ ܠܐ ܐܡܪ ܗܘ ܐ[ܢ]
. ܐܡܪ ܡܫܝܚ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢ ܐܡܪ ܗܘ
ܐܡܪ ܐܡܪ ܗܘ . ܡܫܝܚ ܐܡܪ ܐܢ ܐܡܪ ܗܘ
ܐܡܪ ܐܡܪ . ܡܫܝܚ ܐܡܪ ܗܘ ܐܢ ܐܡܪ ܗܘ
ܐܡܪ ܗܘ ܐܡܪ ܐܢ ܐܡܪ ܗܘ .

[ا]ه لعدم معتبر [٥٥]حزه : حزه حدا
[لح]زه . حسبه ٢[٥٤] حدا في هحدا . حزه
حدا هحدا [٥٥]ا حدا . حدهه حزه ٢[٥٤] هحدا
Col. 2. ٢[٤]هحد لعدا حدا . حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] ٢[٥٤] ٢[٥٤]
5 حدا . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه ٢[٥٤] هحدا
حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
10 حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
15 حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
20 حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
Fol. 4b. Col. 1. حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه
25 حدا ٢[٥٤] ٢[٥٤] . حدهه ٢[٥٤] هحدا . حدهه

* In margine حدا.

ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܪ ܐܒܓܪ ܕܐܬ ܒܝ

. سعدت حمدت ته ته حمدت.
حمدت معمدة ده
معمدة عد حمدته
حمدت ٢[١]٢ حمد. عده عد
حمدت معمد[عد] حمدمد 5
مخدمة. [عد عم] حمد.
حد دمة عده حمدته.
عم عمدعمد حمده

خمد ك. عد حمد ٤[عد]
حمد[عم] عد حمدة معمدة 10
حمد عمدة معمد ٢[٢].
حمه. عمدعمد حمده حد
حمد حمدة ٤[٢]
عد عمدة[عم]
حمد. عمد حمدة 15
٢[١] حمدة. عده حمد
حمد حمد عمدة حمد
حمد حد عمد. حمدة
حمد عمده. عمد حمد
حمدة عمدة. معمدة 20
حمد عد عم حمدة:

ﻣﻌﺎﺩﻩ . ﻭﻻ ﺗﺨﻞ ﻣﻨﻪ
ﻭﻟﻮ . ﻭﻫﻮ ﻳﻘﺘﻀﻲ ﻣﻨﻪ
ﻭﻟﻮﻻ ﺍﻧﻪ ﻟﻮ[ﻻ] ﻟﻜﺎﻥ
ﻣﻨﻪ ﻣ[ﻦ] ﻭﺟﻮﺩﻩ
ﻭﻻ ﺑﺪ . ﻭﻣﻌﻨﻰ ﻭﻻ 5
ﻣﻨﻪ ﻣﻨﺘﻔﻴﺔ ﻟﻜﻦ ﻣﻦ
ﻣﻌﺎﺩﻩ ﻭﻟﻮ . ﻭﻣﻌﻨﻰ

[ﻭﻟﻮ] ﻟﻜﻦ ﻣﻨﻪ ﻣﻦ ﻭﻟﻮ Fol. 2b.
ﻣﻌﻨﻰ . ﻭﻣﻌﻨﻰ ﻟﻮ
ﻭﻟﻮﻻ ﻭﻟﻮ . ﻟﻮ ﻭﺟﺪ 10
ﻭﻟﻮ ﻣﻦ ﻣﻌﺎﺩ ﻭﻟﻮﻻ
ﻭﻟﻮ . ﻭﻟﻮﻟﻮ ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ . ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮﻻ ﻭﻟﻮﻟﻮ ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ . ﻭﻟﻮ 15
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ .
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮ . ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ .
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ 20
ﻭﻟﻮ . ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ
ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ ﻭﻟﻮ

ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܒܪ ܡܪܝ

ܫܡܫܐ ܐܡܪ ܀ ܟܬܒܢܝܐ ܕܐܢܫ ܟܬܒ ܠܗ
ܒܬܪ ܕܐܢܫ ܀ ܟܬܒ ܠܗ ܕܐܢܫ ܀ ܕܐܢܫ
ܕܐܢܫ ܀ ܕܐܢܫ ܀ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܟܬܒ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܕܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ

ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ Fol. 2a.
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ ܀ ܐܢܫ ܐܢܫ

ܡܫܬܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܪ ܐܠܗܐ . ܐܡܪ ܠܗ ܢܥܒܕ ܐܢ
ܠܡ . ܐܠ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܚܠܐ ܐܝܟ ܐܢܐ ܐܠ
. ܐܡܠ ܐܡܪ ܒܗ ܡܫܝܚܐ . ܢܥܒܕ ܠܗ ܐܠ ܐܝ
ܐܡ : ܐܡܪ ܠܗ ܐܡܠ ܐܠ ܐܡܪ ܐܡܪ ܡܢ ܐܡܪ
ܐܢ ܚܕ ܐܡܪ ܐܝ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ
ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܠ . ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ
ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ . ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ
ܐܡ ܐܡ ܐܡܪ . ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ . ܐܡܪ
ܐܡ ܐܡܪ ܐܡ ܐܡ ܐܡܪ . ܐܡܪ ܐܡ ܐܡ ܐܡ
ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ

Fol. 8b.
Col. 2.

ܐܡ . ܐܡ ܐܡ[ܐ] ܐܡ ܐܡ ܐܡ ܐܡ
[ܐ]ܐ ܐܡ[ܐ] ܐܡ . ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
: ܐܡ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ . ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ . ܐ[ܐ]ܐ
. ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ : ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ . ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
. ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ
ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ ܐ[ܐ]ܐ

ولم يحسن ذلك . وعلى هذا فلا يصح قول من
قال ان الاسم هو المسمى . وقال بعضهم
ان الاسم هو التسمية . وقال آخرون هو
الصفة . وقال قوم هو اللفظ . وقال قوم
هو الذكر . وقال قوم هو الكلمة . وقال
قوم هو الكلام . وقال قوم هو الشهرة .
وقال قوم هو الرتبة . وقال قوم هو
الحكم . وقال قوم هو الحكمة . وقال
قوم هو الحكم . وقال قوم هو الحكمة .
وقال قوم هو الحكم . وقال قوم هو
الحكمة . وقال قوم هو الحكم . وقال
قوم هو الحكمة . وقال قوم هو الحكم .
وقال قوم هو الحكمة . وقال قوم هو
الحكم . وقال قوم هو الحكمة . وقال
قوم هو الحكم . وقال قوم هو الحكمة .

الحكم الحكمة

Fol. 8a.
Col. 1.

الحكمة . وقال قوم هو الحكم . وقال
قوم هو الحكمة . وقال قوم هو الحكم .
وقال قوم هو الحكمة . وقال قوم هو
الحكم . وقال قوم هو الحكمة . وقال
قوم هو الحكم . وقال قوم هو الحكمة .
وقال قوم هو الحكم . وقال قوم هو
الحكمة . وقال قوم هو الحكم . وقال
قوم هو الحكمة . وقال قوم هو الحكم .

Fol. 6b.
Col. 1.
lin. 4.

[ ] ... ...
... ...
... ...
...

ܐܒܕܘ ܟܬܒܐ ܕܐܦ ܐܢܐ ܣܝܡ ܫܡܝ ܥܡ ܟܠ ܡܢ ܕܢܩܪܐ ܒܫܡܗ
ܡܢ ܗܘ ܒܥܠ ܕܝܢ ܕܢܫܬܒܘܩ ܒܗ ܘܢܗܘܐ ܠܗ ܠܐܒ ܘܠܒܪ ܘܠܪܘܚܐ
ܩܕܝܫܬܐ ܡܠܐ ܫܠܡ ܘܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܣܠܐ
ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܣ

ܡܫܡܫ ܒܗ [ܕ]ܝܢ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܬܠܡܝܕ[ܗ] ܐܡ[ܪ] ܠܗ ܐܡ
ܒܝܬ ܐ[ܠ] ܐܡܪ ܢܦܫܗ ܡܢ ܫܡ : ܟܬܒܘ ܫܠܝܚܝܬ
ܐܡܪ . ܡܢ ܐܡܪ ܐܠܐ ܐ[ܝ]ܟ ܐܫܬܟ[ܚ] ܐܡܪ ܒܪ
ܒܝܬ ܠ ܐ[ܕ] ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܝܫ[ܟܪ] ܕܢ[ܐ]
ܕ ܐܟܪܝܟ ܐ[ܡ] ܫܡܥ ܐܡܪ : ܐܡܪ ܠܗ ܐ[ܢ]
ܡܫܡܫܐ . ܐ[ܢ] ܒ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܢ] ܡܫܡܫ ܐ[ܢ]
ܐ[ܝ]ܟ ܐܡܪ ܐ[ܝ]ܟ ܕ[ܐ]ܝ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܢ] ܡ[ܫ]ܡ
ܐ[ܢ] ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܢ] ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܢ] ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܢ]

Col. 2.

ܫܠܡ ܗ ܕܡ[ܪ]ܝ ܡܪܝ ܒܪ ܫܘ[ܡ]ܢ ܕܫܠ[ܝ]ܚ ܒܫ[ܢ]ܬ ܫܒ[ܥ]
ܡܐܐ . ܘܐܡܠ ܡܝܬ ܠܝ ܡܐ ܕܐܬ ܠܡ ܡܐ ܐܠ
ܠܗ ܐ . ܐܡܗܝܡ ܐ ܕܡܝ ܒܝ ܐܡ ܠܗ
ܐܡ ܡܐ ܒ . ܐܡ ܗܠ ܐܡܗܝܡ
5 [ܐ]ܠ ܒܗ ܒ ܒܝ ܐ ܐ ܒ[ܐ]
ܡ ܡ[ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ ܡ[ܝ]ܐ
ܡ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
10 ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
15 ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
20 ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
Fol. 5b. Col. 1. ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ
25 ܐ[ܝ]ܐ [ܝ]ܐ ܐ[ܝ]ܐ

ܐܡ[ܪ]ܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒ ܐ[ܡ]ܪ ܠܗ ܐܢܫ ܐܢܐ
ܪܚܡܢܐ ܒܝ ܒܠܥ . ܕ ܐܡܪ ܫܡܥ ܢܒܝ . ܟܠ ܡ
ܟܠ ܐ : ܪܫܝܬ ܠܡܠܟܘܬ ܐܝܬ ܒܝ ܟܠ . ܐܡܪ
ܠ ܐܡܪ ܐܡ ܟܠ .ܐܝܬ ܠܡܫܝܚ ܒܝ ܐܢ ܐܢܐ

ܐܠܗܐ ܐܝܬ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘ ܕ ܐ 5
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢ . ܐܫܬ ܐܡܪ ܠ ܠܐ ܒܝ ܐܢ Fol. 5a.
ܐܡܪ ܐܢ ܐܢ ܠ ܐܝܬ ܠܝ ܐܡ ܐܢ Col. 1.
ܐܡ ܐܢ ܐܢ ܐ ܐܝܬ ܠ ܐܡ ܐܢ ܐ
ܐ ܐܡ ܐ ܐ ܐ

ܫܘܬܐ ܕܢ [4] ܕ ܡܫܬܡܫ ܒܗ ܒ[ܡܫ]ܐ
ܫܒܐ . ܫܒܬܐ ܒܗ ܠ ܒܡܫܒܐ . ٤ ܕܢ
ܫܒܬܐ . ܫܒܚܬܐ ܫܡܫܡܫ ܫܫܝܩ ܫܫ [ܒ]ܐ
ܫܐܡ ܡܪܝ ܕܢ . ܫܒܫܡܐ ܫܡܫܝܐ ܠ ܫܡ
. ܫܒܪ ܒܫܒ[ܐ] ܫܒܫܐ ܡܪܝ ܕܢ [ܒ]ܒ ܒ
ܫܡܪ ܠ ܫܐܡ . ܒܒܒ ܫܐ ܡܪܝ ܫܡܫܒܐ
ܫܡܪ ܫܡܫܐ . ܒܒܪ ܫܡ ܫܒ ܫܒ ܠ ܫܐܡ
. ܫܒܪ ܫܡܪ ܫܡ ܫܒ ܫܒ ܠ ܫܐܡ
ܫܡ ܫܒ ܫܒ ܫܒ ܫ ܫ ܫ

ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܠܟ ܘܠܐ ܫܠܡ ܠܟ ܐܠܐ ܐܡ ܐܡܪ ܠܟ

III. Fragmenta libri „de incarnatione.“

Fol. 3a.
Col. 1.

ܐܬܘܬܐ ܕܒܗ ܐܬܚܙܝ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܒܝܢܬܝܗܘܢ .
ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܐܬܚܙܝ ܠܝ ܡܝܬܐ ܘܠܐ .
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܟ . ܠ ܐܝܬܐ ܐܢܐ ܘܠܐ .
ܐܢܐ ܘܠܐ . ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܟ ܠܝ ܐܝܬܐ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܟ . ܐܝܬ ܐܢܐ ܒܗ ܫܘܝܐ ܘܠܐ .
ܒܗ ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ . ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܟ ܐܝܬ ܐܢܐ
ܐܢܐ ܠܟ ܐܝܟ . ܐܡܪ ܠܟ ܐܝܬ ܐܢܐ ܒܗ :
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܟ ܐܝܬ ܐܢܐ ܒܗ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܝ
ܐܢܐ ܒܗ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܒܗ
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܒܗ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܒܗ
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܒܗ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ
ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܘܠܐ . ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܒܗ

كان ابنه يقيم معه في داره ولم يكن
يحاجه في شيء : وتوفي ثم تزوج
هذه المرأة فلم تحظ عنده بالمكانة
التي كانت لها . فطلقها وتزوج
بغيرها ثم مات . فجاءت ابنة الأول
تبتغي أن تقيم في دار أبيها .

ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܘܥܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܢ ܒܐܝܢ ܐܢ ܐܬ ܐܢ

ܐܡܪ ܐܒܪܗܡ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܐܠܐ ܠܡܫܬܟܚ ܒܬܪ ܕܐܡ ܐܢ ܐܡܪ ܠܟ

ﻣﺎﺭﻱ ﺍﻟﻠﻬﻢ ﺍﻏﻔﺮ ﻟﻲ ﻭﻟﻮﺍﻟﺪﻱ ﻭﻟﻤﻦ ﺩﺧﻞ ﺑﻴﺘﻲ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﻭﻟﻠﻤﺆﻣﻨﻴﻦ ﻭﺍﻟﻤﺆﻣﻨﺎﺕ ﻭﻟﻠﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺍﻟﻤﺴﻠﻤﺎﺕ ﺍﻷﺣﻴﺎﺀ ﻣﻨﻬﻢ ﻭﺍﻷﻣﻮﺍﺕ ﻭﺍﺭﺣﻢ ﺍﻟﻠﻬﻢ ﺍﻟﻤﺆﻣﻨﻴﻦ ﻭﺍﻟﻤﺆﻣﻨﺎﺕ ﻭﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺍﻟﻤﺴﻠﻤﺎﺕ ﺍﻷﺣﻴﺎﺀ ﻣﻨﻬﻢ ﻭﺍﻷﻣﻮﺍﺕ ﻭﺍﻏﻔﺮ ﻟﻬﻢ ﻭﺍﺭﺣﻤﻬﻢ ﻭﺍﻋﻒ ﻋﻨﻬﻢ ﻭﺍﻛﺮﻡ ﻧﺰﻟﻬﻢ ﻭﻭﺳﻊ ﻣﺪﺧﻠﻬﻢ ﻭﻧﻘﻬﻢ ﺑﺎﻟﻤﺎﺀ ﻭﺍﻟﺜﻠﺞ ﻭﺍﻟﺒﺮﺩ ﻭﻧﻘﻬﻢ ﻣﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﻳﺎ ﻛﻤﺎ ﻳﻨﻘﻰ ﺍﻟﺜﻮﺏ ﺍﻷﺑﻴﺾ ﻣﻦ ﺍﻟﺪﻧﺲ ﻭﺍﺑﺪﻟﻪ ﺩﺍﺭﺍ ﺧﻴﺮﺍ ﻣﻦ ﺩﺍﺭﻩ ﻭﺃﻫﻼ ﺧﻴﺮﺍ ﻣﻦ ﺃﻫﻠﻪ ﻭﺯﻭﺟﺎ ﺧﻴﺮﺍ ﻣﻦ ﺯﻭﺟﻪ ﻭﺃﺩﺧﻠﻪ ﺍﻟﺠﻨﺔ ﻭﺃﻋﺬﻩ ﻣﻦ ﻋﺬﺍﺏ ﺍﻟﻘﺒﺮ ﻭﻣﻦ ﻋﺬﺍﺏ ﺍﻟﻨﺎﺭ ﻭﺍﻓﺴﺢ ﻟﻪ ﻓﻲ ﻗﺒﺮﻩ ﻭﻧﻮﺭ ﻟﻪ ﻓﻴﻪ ﻭﺍﺭﺣﻤﻪ ﻭﺃﻧﺖ ﻋﻨﻪ ﺭﺍﺽ ﻓﺈﻥ ﻛﻨﺖ ﻋﻨﻪ ﺭﺍﺿﻴﺎ ﻓﺎﺭﺽ ﻋﻨﻪ ﻭﺍﺭﺣﻤﻪ ﻭﺍﻋﻒ ﻋﻨﻪ ﻭﺍﻛﺮﻡ ﻧﺰﻟﻪ ﻭﻭﺳﻊ ﻣﺪﺧﻠﻪ ﻭﻧﻘﻪ ﺑﺎﻟﻤﺎﺀ ﻭﺍﻟﺜﻠﺞ ﻭﺍﻟﺒﺮﺩ ﻭﻧﻘﻪ

ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܠܟ ܠܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܠܟ ܠܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܢ (lacuna) Col. 2.
ܐܬܐ ܠܟ ܡܠܟ ܠܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܐܬܐ ܠܟ ܡܫܝܚܐ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܢ

ܡܠܦܢܐ ܕܐܡ ܚܙܝܬ ܗܘ . ܐܡܪ ܠܡܬܝ ܡܢ ܐܢ
ܕܡܫܬܘܫܬܐ ܒܐ ܐܢ ܕܐܠܗܐ ܐ .. ܐܢ ܐܠܗܐ ܠܡܬܝ ܡܚܙ
ܡܢ ܒܝܬ ܒܐ ܐܢ . ܕܡܬܠܡܕ ܐܝܟ ܐܢ
ܡܠܐ ܐܠ ܐܢ . ܕܐܒܗܝܡ ܐܒܗܝܡ . *ܢܦܫ
5 . ܢܦܫ ܐܢ ܡ . ܕܡܬܐܡܪ ܐܢ ܕܐ ܕܐ
Col. 2. ܡܠܐ ܐܠܗܐ ܐܢ ܡ ܐܢ . ܐܠ ܒܪܝܫܝܬ ܒܪܐ
ܐܠܗܐ . ܡ[ܐ]ܬ ܒܪܝܐ ܐܠ . . . ܒܪܐ ܡܠܐ
ܐܢ ܒܪܐ ܐܠܗܐ ܡ[ܐ]ܬ ܐܠܗܐ ܐܡܪ ܒܪ
ܐ . . . ܒܪܐ ܢܐܠܗ ܐܢ . ܕܡܪ
10 ܐܢ ܒܪܐ ܐܠ . ܕܐ ܐܢ ܐ. ܐܠ ܐܠܗܐ
ܐܢ ܐܠ ܐܠ . ܐܒܪ ܐܠܗܐ ܐ. ܐ
ܐܠ ܐܠ ܐ . ܕܡܪ ܒܪ ܐ
15 ܐ ܐܠ ܐ . ܐ ܐ
Fol. 34b. Col. 1. ܐ[ܐ]ܐ
ܐ ... ܐ
ܐ . ܐ
20 ܐ ܐ
ܐ . ܐ
ܐ .

* ἡ σαπρία αὐτοῦ.

(lacuna) Fol. 33b. Col. 1.

Quatuor versus desunt.

Col. 2.

C. In Joel 2, 20—26.

Fol. 34a. Col. 1.

ܐܡܪܘ ܐܢܐ ܠܟ . ܟܬܝܒ ܟܘܢܬܪܐ ܟܬܒܬܐ
ܒܐܢ ܟܬܒܘܗܝ ܥܠ . ܢܝܟܬܒ ܬܠܡܝܕܐ ܥܠ
ܬܠܡܝܕܐ ܒܝܬܐܝܬ ܟܬܒܬܐ .

B. In Joel 1, 19—2, 2.

Fol. 33a. Col. 1.]ܠ ܐ[ ]ܠ ܟܬ[. ܟܬܒܬ ܡܫܝܚ ܥܠ]ܐ[ ]ܠ ܟܬ[
5 . ܫܘ ܡܢ ܟܠܝ ܒܐ ܠܐ ܟܝܟ ܟܝܐ ܕܐܬܬ
ܕܡܐ ܠܟ ܟܬܒܢ . ܐܢ ܟܬܒܬ ܒܐ ܟܝ
ܠܟ . ܟܬܝ ܟܬܒܝܟ ܕܐ]ܫ ܟܝܐ
. ܟܝܐ ܠܟ ܫܘ ܕܐ ܟܐ ܟܬܒ ܟܬܝ
. ܐܒܫܟ ܟܠ ܐܡܪ ܟܬ ܟܬ ܡܐ ܐܡ
10 ܟܡܐ ܕܐ ÷ ܐܒܝܫܟ ܒ ܟܝ ܐ ܡ ܥܠ
lacuna) ܟܐ ܐ ܐ ܠ ܥ ܕ ܫ ܟ]ܟ[ ]ܟ[ ]ܟ[
Col. 2.]ܟ[ ]ܟ[ ]ܟ[ ]ܟ[(versuum quatuor
ܟܐ]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[.
ܐ]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[.
15 ܟ]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[÷*
ܐ]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[:
ܐ]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[.
]ܐ[ ]ܐ[ ]ܐ[.
ܐ .

* Cap. 2, 1.

... ܟܬܒܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܒܪ ܐܒܐ ܕܐܬܐ ܒܫܡܝ ܠܐ ܬ
ܡܪܝܡ ܗܘ ܠܟ ܬܝܒܐ . ܠ ܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢ ܐ
ܕܝ ܒܬܠܗ ܐܬܐ ܠܟ . ܐܡܪ ܐܠܗܐ ܐܠܗ ܠ
ܠܟ . ܡ ܗܘ ܟܬܒ ܠܡܐ ܠܡܐ ܐܠܗ ܐܠܗ :
ܐ ܕܐ ܒܫܡ ܐܠܗ ܠ ܐܡܪ ܡܐ ܠ ܐܡ ܐ
ܟܬܒ ܠܡܐ ܐܠܗ ⁘ ܐܡܪ ܐ ܠ ܐ ܐ ܐ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ ܠ ܐ [⁴] ܠ ܐ ܐ ܐ . ܐ
ܟܬܒ ܐ ܠ ܐ . ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ... ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ⁘ ... ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ

II. Fragmenta commentarii in Prophetas Minores.

A. In Hos. 8, 7—12.

Fol. 32a. Col. 1.

ܠ ܀ ܠܡܫܬܚܬ ܟܬܒܐ ܟܫܝ ܡ ܥܒܕ ܟܬ
ܥܡ ܡܢ ܠܡܐ ܠܐ ܀ ܟܬܝܒܐ ܟܡܘܝܠ ܐܢܐ ܠܟ ܥܣܩ
ܠܐ ܐܝܟ ܠܟ ܡܫܬܚܐ ܀ ܟܫܟ ܟܠ
ܟܡܫܥܠ ܟܫܐ ܡܬܐ ܠܐܢܐ ܡܝ ܟܠ ܀ ܟܫܟ
ܥܡܟ .. ܐܢܐ ܠܡܝܬܐ ܟܡܐ ܡܢ ܟ ܀ ܟܡܝܐ
ܡ ܟܡܐ ܟܠܐ ܐܢܐ ܟܫܐ ܡܫ ܟܠ ܟ
ܡܡܐ ܟܫܐ ܟܝܐ ܟܫܐ ܟܠ ܐܟ ܟܠ ܡ
ܟܡܐ ܡܢ ܟ ܀ ܠܐ ܟܡܐ ܠܐ ܟ ܐ
ܟܝܐ ܀ ܟܫܟ ܟ ܡ ܟ ܐ ܀ ܟ
ܐܐܢ ܠܐ ܟܡܐ ܟ ܐ ܟ ܡ ܟ ܐ
Col. 2. ܐ ܟ ܟ ܀ ܐ ܐ ܐ ܀ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܀ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ
ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܀ ܐ

ܡܫܟܚܘ ܠܟ ܕܐܬܟܠ ܟܕ ܟܒܪ ܒܪܟ ܐܒܗ . ܟܐ
ܟܠܗ ܫܡܐܠܝܐ ܟܝܐܒ ܠܟ ܐܫܬ ܠ : ܟܫܝܐ
ܟܐܢ ܠܟ ܫܝܒܐ ܟܐܟ ܡܫܟ : ܡܫܟ ܠܟ ܐܢ
ܟܗ ܝܬܐܠ ܟܐ ܡܐ ܐܫܟ ܐܐ ܫܐ ܟܝܠ
ܡܫܟܐܠ ..* ܐܫܐ ܠ ܢܐ ܡ ܟ ܟܐ ܠܐܫܟ 5
ܐܟ . ܐܝ ܟܟܝܠ ܒܝ ܟܗ ܟܐ . ܟܫܝܐ
ܟܗ . ܠܐ ܟܝܠ ܟܐ ܐ ܠܐ ܐ . ܟ
ܟܗ . ܝܐ ܟ ܟܝܠ ܫ ܐ . ܟ
ܟܐ ܡܐ . ܠ ܟ ܟ ܠ ܒ ܟ
.ܐ ܟ ܠ ܐ ܐ . ܐ ܠ ܐ ܐ 10
ܠ ܠ ܐ ܐ . ܠ ܟ ܟ ܐ ܐ ܐ
ܒ ܐ ܠ . ܐ ܟ ܟ ܐ ܐ .ܐ[ܟ]
ܒ ܟ ܠ ܐ . ܐ[ܟ ܟ] ܠ ܟ
ܒ ܟ ܐ ܠ ܐ *

Fol. 31, ubi a) de Gen. XXII v. 4 et b) de XXII v. 13 agitur, tam mutilatum est, ut restitutionem non pericliter.

* Gen. 2, 10. ** Versus ultimus deest.

ܟ[ܝ]ܢ ܐܠܗܐ ܫܡܥ ܠ ܀ ܐܡܪ ܐܒܐ
ܠ ܒܪ ܐܢܫ ܀ ܐܠܡܬܐ ܘܐܡܪ ܐܝܟ
ܐܢܬ [ܐ]ܡܪ ܠܝ ܕܐܢ ܐܢܐ ܐܠܗ
܀ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܝ ܀ ܐܡܪ ܐܒܐ
ܡܝܟ ܐܠܡ ܐܠܗ ܐܡܪ ܠܡ ܐܢܐ ܕܐ
ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐ ܐܠܗ ܀ ܐܡܝ
ܐܡܝ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܝ ܐܡܝ ܀
ܫܡ ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐܝܟ
ܐܡܝ ܐܡܪ ܐܢ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀
ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐܡܪ ܐܢ
ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐܡܪ ܐܠ
ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ
ܐܠ ܐܠܗ ܀ ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀
ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ
ܐܡܪ ܀ ܐܡܪ ܐܠ ܐܠܗ ܐܡܪ ܀ ܐ

* Ms. ...

Fol. 30a. ٢٤ [3] ... [ح]ديث ٢٤ ... ٢٤ [ر]بعة ٢٤ [ر]بعة ٢٤ [ر]بعة

ملكا : مكتبة الصناعة بكتاب ته . الصناعة
كملك عليه : ته شاك . بكتابة مملكة فاضلة
تقدم ملك معتبرة الملة بكتابة بكتاب
الصناعة على بكتابة بكتاب تقدم ملك
كتاب فيه ته لم يقع كتاب بكتابة . 5
الله . كتاب تقدم ته شاك بكتابة الصناعة
بكتاب : بكتابة بكتاب ته فاضلة فيه ته
بكتاب فيه شاك بكتاب لله : بكتابة بكتابة
بكتاب : الصناعة بكتابة ته : ته الملة بكتابة 10
بكتابة . فيه بكتابة شاك . بكتابة بكتابة
تقدم ملك معتبرة الملة ته بكتابة بكتاب
فاضلة فيه بكتابة في بكتاب . بكتابة كتاب
بكتاب بكتابة بكتاب بكتاب . الصناعة بكتاب
بكتاب فيه بكتاب بكتاب بكتاب . ته بكتاب 15
بكتاب بكتابة بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتابة بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب 20
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب
بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب بكتاب

ما شيئاً بعد. ذكر بعد ما سمع بها حكيم
بعد كل ما قد تم الكل. وقال له مخلصنا
قصد كله. بعد من مشتهة ملم لحا ملم
معدد ملم بها لم تكل الكل تمام. بعد تكل
لما سمع كيف تكلم: مشهد مشهد ذكر بعد
ملم كيف تم: قد كمل الكل تمام: مسح ملم مشهد
بعد ملم تمام: مبارك كيف تكلم معلم
Fol. 29b. تمام تمام قال ملم شيئاً. مبارك ما شيئاً
ممكن لمعلم بعد بعد بعد ملم تمام كيف بعد
لا قال .. قصد تام بعد تمام بها لم
قصد ما ملم. قال قال تمام ملم تمام
كيف بعد قال قال تمام ملم. تام
مبارك قال بعد ما تمام: معلم
قال تمام ملم لا قال بعد تم قد كمل تمام
قصد بعد ملم تمام كيف تكلم: بعد
قال تمام ملم تمام بعد بعد: قال
قال تمام ملم تمام بعد بعد: قال
قال تمام ملم تمام بعد بعد: قال

ܗܘ ܕܐܡ ܒܪ ܐܢܫ ܕ ܐܠܗܐ . ܡܫܬܘܕܥ ܐܝܟ ܐܠܗ
ܡܢ ܗܘ . ܐܝܬ ܡܢ ܗܘ . ܐܝܬ ܐܝܟ ܗܘ .
ܐܝܟ ܕ ܫܘܐ ܐܫܬ ܡܢ ܗܘ . ܐܝܟ ܐܝܟ
ܐܝܟ ܕ ܐܝܬ ܐܝܟ ܗܘ ܐܝܟ ܐܝܟ . ܐܝ ܒ ܐܝ ܐܝ
ܐܝܟ : ܐܝܟ ܐܝ ܕ ܐܝ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܝ ܐܝ ܐܝ 5
ܡܐ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ : ܐܝ ܒ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ
ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ ܐܝ

لا ءانا انج ثمركلم . ممصمح ركحصم ةمثمعتحصل
ركشعة ممءم ح انجءا ءثح حم ءنا . ءنم ةحءصل
ركصصم ركحصة ركنم : ءمم ركة حم ءنا ملمءنة
ةح . انجم ة نعلم حنم ركنم ةممم . نحصش
5 ملحتا ثمحتءنة ركشصنة ام ركصتا . ركمة
. نركشعة ركحصة حصممم ح انجم ة : ءنحصنة
ةحنا . انجمة ركلم حنم ركنم ام ممم ك
ركصحت . ملم ممءا ام ركصم حك ة . ركمة
ركشعة ركم : ممشعتحصل حصممتحل ركلمءا ام
10 ركصتا ركممءا حكة ركم . ركة حم ءنا ركصتا
ركحصم ممش ءممم ملمءا ك : ركحتعتحصنة
ثمشعتحصنة : ركصم انج ممم حم ركم : ركشعة
ركشتم ممءم ركصتا ممش ءنا ركة ركحصم صم ءنا ام
: ممشعتحصل ممش ثمركلمءا كمة : ممملحتعتحصنة
15 ركشتم ملم . ركشكت ركحممتحصل ك ممءا ام
ركشحصل ركم كمة : ملمءا ممشعتحش ركة ممتحصل
ام ركم : ركصم انا ممشعتحش ثمنم ثمملحتعتحصنة
. ممءم حم انجمة ءنا . ممم ركحصم صم ممشعتحش
Fol. 29 a. ركمة ممنا انجمة ركلم حنم ركنم ام ممم
20 ركصتا ممم : ركصم انا ثمنم ركشعتحصنة كمة
. نركنعة ثمركلم ..ءمم ركحصم صم ءنا ملم ركشعتحش
ام ركشعتحش ركصم صم ممتحش ركلم ثمركلمءا
ملم ملمءا ركحصم ممم نشعتحش ءنا ركحمة صم
صمم ممشعتحش حصل ممشعتحش ح ركم ثمركلمءا
25 ممم : ركمة ة[ءنا] انج انجمة ءنا . ركنم

ܐܡܪ ܐܢ ܡܫܬܘܠ ܐܢܐ ܥܡ ܫܡܥܢ : ܡܢܐ
ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ . ܫܡܥܢ ܐܡܪ
ܠܗ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܘ ܠܐ : ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ
ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ : ܐܡܪ
: ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ 5
: ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ
ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ
ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ
ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ
ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ 10
ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ
ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ
ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ
ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ
ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ 15
ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ
ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ
ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ
ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ
ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ 20
ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ
ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ
ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ . ܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܫܬܘܠ
ܥܡ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܥܡ ܐܢܬ ܐܢ ܐܡܪ

* Gen. 1, 28.

ܟܠ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܐ ܫܪܝ ܠܗ ܐܠܐ ܚܕ ܐܠܗ ܒܪܝܬ ܟܠ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܝܡܐ ܘܟܠ ܕܒܗܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܘܟܠ ܕܒܗ ܐܝܬ ܠܗ ܚܝܠ ܘܟܠ ܕܒܗ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ

مفرقة [لحم] هم ليس حيوان ان . لم حيوان حيوان
حيوانية هم : حساس حيث من مفرقة

Fol. 28a.

حيوان : هم [حيوان]حيوان حيوان هم حساس
5 الجسم شريف . حيوانية لهم عقل ما هم حيوان مفرقة
ليس حساس لا يحيا *.ليس يحيا معرفة حيوان
يحيا حيوان حيوان . ما[حي] حساس جزئي حيوان
حيوان حيوانية . ان لا حيوان حيوان ليس حيوان
10 هم ان حساس ان . ما جزئي عقلية حيوان هم
ما حيوان حيوانية : ما معرفة حيوان جسم
ليس حيوان : حيوان حساس جزئي هم حيوان
حيوان ما[ان] حيوانية هم ان حيوان حيوان
15 حيوان . ما يحيا حساس [جزئي] هم ان حيوان :
هم ان حساس ليس : ما معرفة حيوانية ليس ما
حساس جزئية عقلية جزئي حيوان ان .
حيوانية : حيوان ان ما حساس يحيا معرفة
حساس حيوانية ان . حيوان هم حيوانية
20 حساس ان حساس . حيوان هم حيوانية
جزئية ليس عقل حيوان . حساس حيوانية جزئي

* Gen. 1, 27.

ولا تد . وذلك لأنه من شأن الله أن يجازي : وهذا
الذي يجازي من شأن الله [ا]لذي من يجازي
. فإنه قد الذي يجازي [ا]لذي من يجازي الله :
وذلك . ذا[لك] فإنه لأنه من [ا]لذي يجازي
من ه[ذا] فإنه قد من . إذن يجازي [ا]لذي
قد الذي [ا]لله أن يجازي الذي [ا]لذي من
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لله أن يجازي الذي :
ذلك أن يجازي إذا الذي أن يجازي . يجازي أن يجازي
[ا]لذي إذا يجازي الذي . الله [ا]لذي يجازي الذي :
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي . الله
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي :
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي .
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي .
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي .
[ا]لذي يجازي الذي [ا]لذي يجازي الذي .

ܡܫܬܬܐ ܪܫܝܫܝ ܪܫ[ܝ]ܐ ܪܫܝܬ ܪܫܘܐ ܒܪ
ܪܫܐ . ܝܥܩܘܒ [ܗ]ܘܐ ܠܡ ܐܠܐ ܕܐ ܫܡܐ ܪܫ
ܡ [ܪ]ܫܐ : ܪܫܝܡ ܫܢܝ ܪܫܝܫܝܐ ܫܪܐ ܝܫ
[ܝ]ܫܪܐ ܥܡ ܥܫܐ ܪܝܡ : ܪܝܫ ܥ ܐܠ ܫܪܐ
ܝܡ ܒܪ ܠܐ ܫܡܥ . ܪܫܝܫ ܪܫ[ܐ] ܫ 5
ܪܫ . ܝܒܪ ܫܐܠ ܫܪܐ ܐܠ * : ܠܐ ܪܫܐ ܫܪܐ
ܫܪܝ ܡܫܝܝܪ ܫܪܝܫܐ : ܠܐ ܪܫܐ ܫܪ
[ܪ]ܫ ܝܒܪ ܪܫ ܡ ܪܫܐ ܠܐ . ܢܝܐ ܝܫ
ܫܪܐ ܪܥ ܪܫܐ ܡܫܐ ܠܐ : ܡܫ ܝܫܐ
.] [3 10
ܡܫܐ : ܫܪ ܐ ܠ] [ ] ܫ ܐ ܠ] [ ] ܫ
ܪܥ] [2] [2. 3.] ܫ [!] ܪ ܪ : ܪܫ ܫ
ܫ] [ ]

Fol. 27b. lin. 2.

:] [4 .]] [3
.] [ ]] [ ]] [ ]

ﻝ ﻝﺪﺍ ﺭﺪﻠﻣ ﻉﻣ ﺭﻟﺍ ﺮﺼﻨﻟﺍ ﺭﻤﺗ ﺭﻟﺍ ﻝ
ﺭﻤﻟﺍ ﻡ

Fol. 27 a. lin. 2.

: ﺪﻠﺨﻤﻟﺍ[ﺭﻤﺗ] ﺔﻴﺣﺎﻨﻟﺍ ﺭﺪﻠﻣ ﻉﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺮﺼﻨﻟﺍ ﺭﺪﻠﻣ
ﺖﻧ [ﻡﻠﻌﻟﺍ] ﻉﻣ ﺮﺼﻨﻟﺍ ﺭﺪﻠﻣ . ﻡﻠﻌﻟﺍ ﻝﻫﺍ ﻡﻠﻋ ﻡﻠﻋ
[ﺮﺧﺁ] ﻝﺪﺍ ﺭﺪﻠﻣ . ﺭﺪﻠﻣ ﺔﻴﻧﺎﺜﻟﺍ ﻡ ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ . ﻞﻴﻗ ﺭﺪﻠﻣ
ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ . ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ ﻝﻫﺍ ﻡﻠﻋ ﻡﻠﻋ
ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ ﻡﻠﻋ ﻡﻠﻋ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﺖﻧ :ﻥ[ﺍ] ﺭﺪﻠﻣ
: ﻡﻠﻋ ﺔﻴﻠﻴﺼﻔﺘﻟﺍ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ
ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ ﻡ ﺭﺪﻟ ﺭﺪﻠﻣ

(lac.) ܡܛܝ ܡܢ ܩܕܡ ܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܫܐܠ ܥܠ ܡܐ (lac.)
ܕ ܫܡܥܬ ܡܢܐ ܐܢܐ ܟܬܒܬ ܩܕܡ ܒܝ ܕܡܝܬܝ
ܡܬܡܢܝܢ ܕܒܕܠܬ ܡܢ : ܡܢ ܬܝ ܐܠܐ (lac.)
ܐܠܐ ܕܫܡܥܬ ܠܡܐ ܐ [2. 3 ܐܢ (lac.) ܡܢܐ
ܕܫܡܥܢ ܠܡܐ ܐܢ ܡܐ . ܐܡܪ ܐܢ ܐܝܟ . ܐܡܪ ܐܝܟ ܡܢܐ 5
ܐܢ ܐܡܪ ܒܥܝ ܐܠܐ ܐܠ ܐܡܪ ܠܟ ܡܐ : ܐܡܪ
ܡܢ . ܐܝܟ ܕܐܡܪ[ܐ]ܝܢ ܕܐܠܗ ܐܢ[ܐ] ܐܢ
ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܢ . ܐܝܟ ܕܐܠܗ ܐܡܪ ܐܢ
ܠܡܐ ܠܐ ܐ[ܡܪ]ܬ ܐܝܟ : ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܢ 10
ܐܢ ܐܡܪ ܐܢ ܐܡܪ : ܐܡ ܐܝܟ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ
ܐܠܗ ܐܢ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢ : ܐܡܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ
ܐܡ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢ ܐܡ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ : ܐܡܪ
ܐܠ ܐܢ . ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ ܐܡ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ
ܐܡܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ 15
ܐ[ܡ]ܪ ܐܢ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ 20
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ
ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ ܐ[ܡ]ܪ 25

ܕܐܡ ܕܐܝܟ ܕܐܢ ܕܐܢ ܕܐܢ

ܡܠܟܐ ܠܐ ܐܡܪ ܠܗ ܡܕܡ ܒܝܫ ܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ
ܠܡܚܫܒ: ܕܚܕ ܡܢ ܫܘܦܪ ܡܫ ܒܥܠ ܡܫܟ[ܢ] ܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ
ܒܫܠܡ ܡܠܟ ܒܝܫ ܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ*

Fol. 26a.

ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ.
ܡܫ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ
ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫ
ܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠ
ܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡ
ܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒ
ܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒ
ܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒ
ܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫ
ܘܝ ܡܫ ܒܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫܘܝ ܡܫ ܒ
ܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠܗ ܒܥܠ ܕܢ ܠܐ ܫ
ܘܝ ܡܫ ܒ
ܥܠ ܕ[ܫܘܝ]ܢ ܠ
ܗ ܒ
ܥܠ ܕ

* Quinque versus sequentes mutilati sunt.

ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ ܐܒܪܗܡ ܠܡܐ ܣܚܩܬ ܐܡܪ ܠܗ ..ܠܡܐ ܣܚܩܬ ܐܡܪ ܠܗ
ܒܪܝܫ ܒܪܝܬܐ ܒܪܐ ܐܠܗܐ ܐܬ ܫܡܝܐ ܘܐܬ ܐܪܥܐ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫ ܒܪܝܬܐ
ܐܠܗܐ ܐܬ ܫܡܝܐ ܘܐܬ ܐܪܥܐ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫ ܒܪܝܬܐ ܐܠܗܐ ܐܬ ܫܡܝܐ
ܘܐܬ ܐܪܥܐ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫ ܒܪܝܬܐ ܐܠܗܐ ܐܬ ܫܡܝܐ ܘܐܬ ܐܪܥܐ ܐܠܗܐ
ܒܪܝܫ ܒܪܝܬ

[desunt 3. 4. voces] ... [7.]

* 2. Cor. 5, 17. 18. ** Rom. 8, 20. 21.

Fol. 25b.

ما عدد الحل بم . ٥٨٨ هلا مكرمه مد
مكرمه لهلا سعد كم ٥٨٨ له : معمكه معمسه[11]
حد معدد لحدده ٥٨٨ . بحد مهم[2] حد كم
٥٨٨ حدده حدده عد . عدهدد[2] مهلم

---

[2] عدده حدده كم عدد حلم حدد هم عدد حدده
حد . ٥٨٨ حلحد هدهد ٥٨٨ عد عد : مهم ٥٨٨
حد . ٥٨٨ عدلم ٥٨٨ مكرمه ٥٨٨ مهلم حلحده
قهم ٥٨٨ عدد عدده[2] بحد : ٥٨٨ عدد حلم
لم . ٥٨٨ حلحد عد حد ٥٨٨ مهم حد كم ٥٨٨
. ٥٨٨ مهلم كم عدد ٥٨٨ مكرمه ٥٨٨ مكرمه
: حد ٥٨٨ حدده هم ٥٨٨ حلم عد عدد لم
. مكرمه حلم حلم مهم هم عدد مهم كم
٥٨٨ مكرمه . ما هدد ٥٨٨ عدد كم ٥٨٨ عدد مكرمه
. ٥٨٨ عدد عدد مكرمه حدد ما مكرمه . بحد
كم ٥٨٨ ٥٨٨ حد كم ٥٨٨ : ٥٨٨ حلحد مهم عدد
٥٨٨ حدد حلم كم عدد حد ٥٨٨ : ٥٨٨ حدد
حد ٥٨٨ كم عدد حد . ٥٨٨ حلحد ٥٨٨ عد
: ٥٨٨ حلحد مكرمه حلم حدد ما . حلحد
٥٨٨ عدد حدده مكرمه حلم هم عدد حدده
٥٨٨ . مكرمه حلحد . بحد ٥٨٨ حلحد مكرمه
٥٨٨ بحد حلم ٥٨٨ مكرمه مكرمه

ܟܬܒܐ ܗܠ . ܐܡܠܐ ܟܝܪܐ ܠܐ ܬܗܘ ܕܥܒܪ
ܡܠܐ ܫܡ ܟܠܡܐ ܕܐ ܒܝܬ ܫܡ ܟܬܒ ܐ :
ܒܬܪܝܗ ܠܐ ܐܬܝ ܡܠܐ ܐܝܡܐ ܠܡ ܐܬ :
ܐܡܪ ܡܢ ܟܬܒ ܟܬܒ ܐܢ ܒܬܪ ܐ :
ܠ ܫܡ ܟܠ . ܡܢ ܡܫܡ ܡܢ ܐ ܠ 5
ܡܬܚܝܢ ܟܠ ܐܝ ܐܡ ܐ ܠ ܡܠ ܡܠ
ܟܬ : ܟܠ ܫܡ ܗܠ ܟܠ ܟ ܠ
ܒ ܗ . ܒܝܬ ܡܬܝ ܡܬ ܗܠ ܡܬ
ܡ[ܚܫ] ܐ ܗ ܡ[ܚܫ] ܒܝ ܐ ܡ ܐ[ܕ]ܬ
ܡ . ܠܡ ܚ ܡ ܠ . 10

ܡ ܡ ܫ ܐ . ܟ ܡ ܚ Fol. 24a.
ܡ : ܟ . ܐ ܡ ܠ ܡ ܡ .
ܡ ܐ ܡ ܠ ܡ ܐ ܡ ܠ 15
ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ .
ܠ ܡ : ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ
ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ :
ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ 20
ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ .
ܠ . ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ
ܡ[3.4.] ܡ ܠ ܡ ܠ ܡ ܠ

ܕ ܠܐ ܡܬܝ ܡܢ ܫܡܝ ܩܕܝܫ ܐܠܐ ܒܫܡ ܡܫܝܚܐ ܠ ܡܬܝ
ܒܬܘܒ ܒܬܘܒ ܠ[ܗ]ܠ ܐ[ܝ]ܟ ܐ . ܡܠ[ܟ] [3]
ܒܫܡ ܡܢ ܐܝܬ : ܐܠܐ ܒܫܡ ܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܒܗ ܫܠܡ :
ܒܗܡܢܘܬܐ : ܒܫܘܪ ܒܪܝܫ : ܒܫܘܪ ܒܪ ܐ[ܝ]ܟ
5 ܒܝܕ : ܒܫܘܪ ܒܪ ܒܪ ܒܫܘܪ ܒܪ ܒܪ ܒܫܘܪ ܒܪ ܒܪ

ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܢ ܕܫܡܫܢܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܢ ܕܫܡܫܢܐ ܘܡܢ
ܕܟܗܢܐ ܘܡܢ ܕܟܗܢܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܢ ܕܟܗܢܐ ܘܡܢ
ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܢ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܡܢ ܕܐܦܝܣܩܘܦ

ومنه قوله تعالى: ﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ﴾ الآية. وقوله: ﴿وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ﴾ الآية. وقوله: ﴿وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا﴾ الآية. وقوله: ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ﴾ الآية. وقوله: ﴿وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ﴾ الآية. وقوله: ﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ

ܐܡܪ ܠ ܡܫܝܚܐ ܡܪܢ . ܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܟ
. ܒܝܬ ܐܠܗܐ [ܐ] ܐܢܐ ܒܥܝ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܟ ܫܘܡ ܐ[ܠ]ܗ
ܐ[ܚ]ܪ ܐܠ ܐ[ܠ]ܗ[ܐ] ܐ[ܚ]ܪ ܠܐ ܬܗܘܐ ܠܟ ܠܘܬ ܐ[ܢ]ܐ ܡ
. ܐܡܪ ܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܠܡܠܐܟ ܐ[ܠ]ܗ : ܐܡܪ
. ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ
ܐܡܪ ܐ[ܚ]ܪ ܐ[ܢ]ܐ ܐ[ܢ]ܐ ܐ[ܢ]ܐ ܐ[ܢ]ܐ ܐ[ܢ]ܐ
ܐ[ܢ]ܐ ܐ[ܢ]ܐ

: ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ . ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ
. ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ ܠܟ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ
. ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ
ܐܡܪ . ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ ܐܡܪ
5 ܠܟ ܐܡܪ . ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܟ ܐܡܪ
: ܐܡܪ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ
Fol. 22b. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫ[4. 5.] ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ
ܠ ܡ[ܪܝ]ܐ : ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܟ ܐܡܪ
ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ : ܐܡܪ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ
10 . ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘ : ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ
. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܠ ܐܝ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐ
ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ ܠ ܐ . ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘܐܫܬܘܝ
ܫܠܡ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܝ ܘ . ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܠܡ
15 ܐܡܪ ܠ : ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐ[ܬ]ܝ ܘ[ܐ]ܫ ܐ[ܡ]ܪ ܠ
ܐ[ܡ]ܪ ܠ . ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܐ[ܬ]ܝ ܘ[ܐ]ܫ
ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܫ[ܠ]ܡ ܐ[ܡ]ܪ ܠ . ܐ[ܡ]ܪ ܠ
ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܐ[ܬ]ܝ ܘ[ܐ]ܫ ܐ[ܡ]ܪ ܠ
20 ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܫ[ܠ]ܡ ܐ[ܡ]ܪ ܠ . ܐ[ܡ]ܪ ܠ
. ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܐ[ܬ]ܝ ܘ[ܐ]ܫ ܐ[ܡ]ܪ ܠ
. ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܫ[ܠ]ܡ ܐ[ܡ]ܪ ܠ : ܡ[ܪ]ܝ ܐ[ܬ]ܝ
ܐ[ܡ]ܪ ܠ : ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܫ[ܠ]ܡ ܐ[ܡ]ܪ ܠ
25 ܐ[ܡ]ܪ ܠ ܡ[ܪ]ܝ ܐ[ܬ]ܝ ܘ[ܐ]ܫ ܐ[ܡ]ܪ ܠ .

ملك . ولم يكن معهم حتى ٱستولى على ما
كان لهم قبل ذلك . فلما رأى ذلك منهم
ٱستدعاهم : فلما ٱجتمعوا عنده قال لهم :
إنكم قد علمتم أني لم أكن معكم حتى
ٱستولى على ما كان لكم قبل ذلك ،
وإنما كنت أنتظر أن تكونوا أنتم الذين
تستولون على ما كان لكم قبل ذلك ،
فلما رأيت أنكم لم تفعلوا ذلك علمت
أنكم لا تقدرون على ذلك ، وأنكم
تحتاجون إلى معونتي . فإن أردتم أن
أكون معكم على ما كان لكم قبل ذلك
فأعطوني ما أطلب منكم . فقالوا له :
وما الذي تطلب منا ؟ قال : أطلب
منكم أن تجعلوني ملكا عليكم ، وأن
تكون جميع ما تملكون لي . فقالوا له :
نحن نفعل ذلك . فلما ٱستولى على
جميع ما كان لهم قبل ذلك ٱستولى
عليهم وعلى جميع ما كان لهم ، وصار
يعاملهم بالجور والظلم ، ويأخذ منهم
جميع ما يملكون ، ولا يعطيهم شيئا
من ذلك . فلما رأوا ذلك منه ٱجتمعوا
عليه وقتلوه ، وأخذوا جميع ما كان
له ، وعادوا إلى ما كانوا عليه قبل
ذلك . وهذا مثل ضربته لكم لتعلموا
أنكم لا تقدرون على ٱستخراج ما في
أيدي الناس إلا بالعدل والإنصاف ،
وأنكم إن ٱستعملتم الجور والظلم
فإنكم تخسرون ما في أيديكم ، ولا
تقدرون على ٱستخراج شيء مما في
أيدي الناس ، وتكونون كالذي قتل
الدجاجة التي كانت تبيض له الذهب .

ܡܠܐ ܕܠ . ܟܬܝܒ ܡܠܐ * ܗܘ ܡܝܢ ܟܬܝܒ
ܠ . ܗܘ ܡܫܡܗ ܡܠ ܫܩܠ ܡܠ ܗܘ ܫܩܠ
ܕ . ܐܦ ܟܬܒ ܕܠ ܐܡܪ ܡܢ ܐ ܕܐ
. ܟܬܝܒ ܐܝܠ ܠ ܠ . ܐܠܦ ܠ ܟܬܒ
ܗܘ ܕ ܟܬܒ ܕܠ ܐ ܕ ܡܢ ܐ ܕ ܐ
ܡ ܠ ܟܬܒ ܗ ܐ ܕ ܡ ܐ ܠ ܟ ܐ
ܟ ܐ ܕ ܡ ܐ ܕ ܐ ܡ ܐ ܕ ܐ ܕ
ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ ܐ ܕ

وهم . ٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥
٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥

ولم. وعلى هذا فقد ذهب بعض النحاة إلى أن الواو في
قولك: جاء زيد وعمرو قبله، وجاء زيد وعمرو بعده، هي
بمعنى ثم. وهذا خطأ لا يعرفه أهل اللغة. وإنما الواو
للجمع بين الشيئين في الحكم. وقد تأتي بمعنى أو
كقولك: جالس الحسن وابن سيرين، أي جالس أحدهما.
وقد تأتي بمعنى رب: وليل كموج البحر أرخى سدوله
علي بأنواع الهموم ليبتلي. أي رب ليل. وقد تأتي
بمعنى مع: سرت والنيل، أي مع النيل. وقد تأتي
للحال: جاء زيد وعمرو راكب، أي في حال ركوبه.
وقد تأتي للاستئناف: وقد علمت ذاك وما أخبر،
أي وأنا ما أخبر. وقد تأتي للقسم: والله لأفعلن
كذا، أي أقسم بالله. وقد تأتي للعطف: قام زيد
وعمرو، أي قام هذا وهذا. وقد تأتي للابتداء:
والله لأفعلن كذا، أي أقسم بالله. وقد تأتي
للاستئناف: وقد علمت ذاك وما أخبر، أي وأنا
ما أخبر. وقد تأتي للعطف: قام زيد وعمرو، أي
قام هذا وهذا. وقد تأتي للابتداء: والله لأفعلن
كذا، أي أقسم بالله. وقد تأتي للاستئناف: وقد
علمت ذاك وما أخبر، أي وأنا ما أخبر. وقد تأتي
للعطف: قام زيد وعمرو، أي قام هذا وهذا. وقد
تأتي للابتداء: والله لأفعلن كذا، أي أقسم بالله.

Fol. 21a.

ܟܬܒܝܢ ܕܝܠܗ ܕܐܠܗܐ ܒܪܝܫ ܒܪܐ ܕܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܟܠ ܓܘܢܝ ܕܒܝܬ ܐܠܗ

ساحب الصاحب الذي اختصه بالصحبة فاضل الزمان
كما كان الصاحب : وهو على ما ذكره ابن خلكان
ساحب الصاحب اسماعيل بن عباد بن العباس بن احمد
بن ادريس بن الداعي بن يحيى بن القاسم بن حمزة
بن الحسن بن عبيد الله بن الحسين بن علي بن ابي
طالب عليه السلام : كذا نسبه ابن خلكان : وقال
ابو حيان التوحيدي : هو اسماعيل بن عباد بن
العباس بن عباد بن احمد بن ادريس بن يزداد بن
كوشيار بن بابشاد بن سابور بن شاپور بن اردشير
بن بابك : وقال ابن خلكان : وكان ابو الصاحب
عباد من اعيان الدولة وكبرائها وكان يلقب بالكافي
وكان وزيرا لمؤيد الدولة ابي منصور ركن الدولة
ابي علي الحسن بن بويه الديلمي . ولما توفي
ركن الدولة استوزر ابنه مؤيد الدولة ابا منصور
فلما توفي مؤيد الدولة استوزر اخاه فخر الدولة
ابا الحسن فاستمر وزيرا له الى ان توفي سنة
خمس وثمانين وثلثمائة . وكان الصاحب قد
ولد في ذي القعدة سنة ست وثلثين وثلثمائة
بطالقان من اعمال قزوين . وكان ابوه عباد
من اكابر الدولة وكان يلقب بالكافي وكان
وزيرا لمؤيد الدولة وفخر الدولة ابني ركن الدولة
ابي علي الحسن بن بويه الديلمي . وكان
الصاحب قد اشتغل بالعلم وهو صغير السن
وبرع فيه وفاق اقرانه وهو ابن اربع عشرة
سنة . وكان ابوه يحضره مجالس المناظرة
ويباهي به وزراء الدولة وكبراءها . وكان
الصاحب قد اخذ الادب عن ابي الحسن احمد
بن فارس صاحب كتاب مقاييس اللغة وابي
بكر احمد بن علي بن مقسم المعروف بابن
شقير المقرئ النحوي وابي سعيد عبد الرحمن
بن محمد الاصطخري الفقيه الشافعي وابي
الفضل احمد بن محمد بن ابراهيم العروضي
صاحب كتاب القوافي وابي الحسن علي بن
اسماعيل بن سعيد بن سيده صاحب كتاب
المخصص وكتاب المحكم في اللغة وابي
القاسم عبد الرحمن بن محمد بن عبد الله
بن حبابة المؤدب وابي الحسين احمد بن
فارس بن زكريا اللغوي صاحب كتاب
مقاييس اللغة وكتاب فقه اللغة وكتاب
الصاحبي في فقه اللغة وكتاب الاتباع
وكتاب الفصيح وكتاب جامع التمثيل
وكتاب حلية الفقهاء وكتاب متخير الالفاظ
وكتاب مجمل اللغة وكتاب معجم الشعراء
وكتاب النيروز وكتاب الهجاء وكتاب
الاخوان وكتاب ذم الخطأ في الشعر
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الصغير
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الكبير
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الوسيط
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاوسط
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاصغر
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاكبر
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاوسط
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاصغر
وكتاب ذم الخطأ في الشعر الاكبر

I. Fragmenta commentarii in Genesim.

Fol. 20 a. ... Add. 17217. ...

* Leg. ...

		Pag.
I.	In Genesim.	1—21
II.	In Prophetas Minores.	22—27
III.	De Incarnatione. . . .	28—57
IV.	Hymnus matutinus. .	58—59
V.	Fragmenta varia. . .	60—70

Digitized by Google

Bei Wilhelm Engelmann in Leipzig erschien soeben:

Gawâlîki's Almuwaḍḍ.

Nach der Leydener Handschrift und Scholiencompare herausgegeben

von

Dr. Theodor Nöldeke. Gr. 8vo. 1 Thlr. 15 Ngr.

Max Müller's

Sanskrit-Grammatik

(in Lateinischer Schrift mit Beigabe der Devanâgarî-Schrift).

Zum Gebrauche für Vorlesungen.

Dr. F. Kielhorn und **Dr. G. Jäggert**

gr. 8. 1868. br. 2 Thlr.

Commentar

DAS AVESTA

von

Friedrich Spiegel.

Erster u. zweiter Band. gr. 8. 1863. 4 Thlr. 20 Ngr.

Dritter Band. Einleitung, Index, Glossar, Berichtigungen, Zusätze und Schluss-Excurse. 1868. 4 Thlr. 20 Ngr.

Grammatik

der

altbaktrischen Sprache

nebst

einem Anhange über die Gâthâdialekte

von

Dr. Friedr. Spiegel.

gr. 8. 1867. br. 4 Thlr. 20 Ngr.

APR 24 1961

MAR 27 1989

APR 30 1983

SEP 10 1999

JUN 30 1983

SEP 10 1996

APR 26 2002

FEB 10 2005

SEP 12 2005

3 2044 038 462 032

Digitized by Google

APR 24 1961

MAY 17 1999

APR 30 1983

SEP 10 1999

JUN 30 1983

SEP 10 1996

APR 26 2002

FEB 10 2005

SEP 12 2005

Digitized by Google

3 2044 038 462 032

Digitized by Google